

**HRVATSKI OPERATOR PRIJENOSNOG SUSTAVA d.d.,
ZAGREB**

**Godišnji financijski izvještaji
na dan i za godinu koja je završila 31. prosinca 2022. godine**

Sadržaj

	<i>Stranica</i>
Izvešće posloводства Društva	1-6
Izjava o odgovornosti Uprave	7
Izvešće neovisnog revizora vlasniku društva Hrvatski operator prijenosnog sustava d.d..	8-13
Izveštaj o sveobuhvatnoj dobiti	14
Izveštaj o financijskom položaju	15
Izveštaj o promjenama u glavnici	16
Izveštaj o novčanom toku	17
Bilješke uz financijske izvještaje	18-88

Izvešće posloводства Društva Hrvatski operator prijenosnog sustava d.d. u 2022. godini

O Društvu, njegovoj misiji i viziji

HOPS d.d. (dalje HOPS ili Društvo) kao nacionalni operator prijenosnog sustava osigurava visoku sigurnost i pouzdanost rada elektroenergetskog sustava (dalje u tekstu: EES) te ravnopravan pristup prijenosnom sustavu za sve sudionike tržišta električne energije uz opravdane troškove i brigu o zaštiti okoliša. HOPS predstavlja temeljnu infrastrukturu za sigurnost opskrbe i tržišta električne energije u RH i dugoročno jamstvo njegovog funkcioniranja u okviru jedinstvenog europskog tržišta električne energije.

HOPS kao dio ključne elektroenergetske infrastrukture RH, države članice Europske unije (dalje u tekstu: EU), omogućuje sigurnu opskrbu kupaca električnom energijom, razvoj i izgradnju elektroenergetskih postrojenja i trgovine, pouzdanost i kvalitetu usluga vodeći posebnu brigu o zaštiti prirode i okoliša.

Rad Društva, kao i svih njegovih radnika, na svim razinama odgovornosti temelji se na razvidnosti rada, integritetu, visokoj razini profesionalnosti, stručnosti te orijentiranosti prema korisnicima mreže i ostalim dionicima na nediskriminirajući način.

Glavni ciljevi Društva su:

- održavanje visokog stupnja pouzdanosti prijenosne mreže kao infrastrukture od najvećeg značaja za RH i zadržavanje visoke razine sigurnosti opskrbe električnom energijom na razini hrvatskog prijenosnog sustava,
- usklađivanje poslovanja Društva u odnosu na obveze iz nacionalnih i EU propisa uključujući i suradnju sa drugim operatorima sustava u Europskoj mreži operatora prijenosnih sustava za električnu energiju (ENTSO-E), pružanje potpore daljnjem razvoju tržišta, i sl.,
- optimiranje ljudskih resursa,
- unapređenje i optimizacija poslovnih procesa,
- optimiranje troškova poslovanja i povećanje učinkovitosti,
- jačanje financijske stabilnosti,
- prepoznatljivost aktivnosti i rezultata HOPS-a u javnosti.

Članovi Uprave u 2022. godini bili su:

Igor Ivanković	Predsjednik	od 16. travnja 2022. godine
Darko Belić	Član	od 16. travnja 2022. godine
Dejan Liović	Član	od 25. travnja 2019. godine
Tomislav Plavšić	Predsjednik	do 15. travnja 2022. godine
Zlatko Visković	Član	do 15. travnja 2022. godine

Povijesni razvoj i upravljanje

U okviru restrukturiranja hrvatskog elektroenergetskog sektora osnovano je trgovačko društvo HEP-Operator prijenosnog sustava d.o.o., koje je započelo s radom 4. travnja 2005. temeljem Zakona o energiji, Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o energiji i Zakona o tržištu električne energije. Temeljem rješenja Trgovačkog suda u Zagrebu, od 2. srpnja 2013., o upisu u sudski registar, povećanju temeljnog kapitala, promjeni tvrtke, predmeta poslovanja i odredbi Izjave o osnivanju HEP-Operatora prijenosnog sustava d.o.o., to društvo posluje i sudjeluje u pravnom prometu pod novim imenom tvrtke koje glasi Hrvatski operator prijenosnog sustava d.o.o. Temeljem rješenja Trgovačkog suda u Zagrebu broj Tt-22/17075-2 od 11. travnja 2022. je u sudski registar upisano preoblikovanje društva Hrvatski operator prijenosnog sustava s ograničenom odgovornošću u dioničko društvo. Društvo posluje i sudjeluje u pravnom prometu pod tvrtkom / nazivom Hrvatski operator prijenosnog sustava d.d. (skraćeno: HOPS d.d.), na engleskom jeziku Croatian Transmission System Operator Plc. (dalje u tekstu: Društvo ili HOPS).

HOPS je jedini operator elektroenergetskog prijenosnog sustava u Republici Hrvatskoj (dalje u tekstu: RH) i vlasnik cjelokupne hrvatske prijenosne mreže (naponskih razina 400kV, 220kV i 110kV) te posjeduje dozvolu za obavljanje energetske djelatnosti prijenosa električne energije kao regulirane javne usluge.

HOPS je neovisan operator u RH organiziran kao dioničko društvo, sa sjedištem u Zagrebu, Kupska 4, upisano u sudskom registru Trgovačkog suda u Zagrebu pod matičnim brojem subjekta upisa (MBS) 080517105, OIB 13148821633, i temeljnim kapitalom u vrijednosti od 4.948.627.300,00 kuna, koje obavlja reguliranu djelatnost prijenosa električne energije.

HOPS je pred Državnim zavodom za statistiku registriran pod matičnim brojem (MB) 1924427 za obavljanje djelatnosti prijenosa električne energije. Zadaci, odgovornosti, dužnosti, ovlasti i način obavljanja djelatnosti Društva, propisana su ponajviše člancima 86.-89. Zakona o tržištu električne energije (NN 111/2021) (dalje u tekstu: ZoTEE), te drugim odredbama ZoTEE.

Poslovi i zadaće koji su regulirani odredbama ZoTEE-a, utvrđene odgovornosti predviđene odredbom članka 86. stavkom 1. ZoTEE-a te dužnosti predviđene odredbom članka 86. stavkom 2. ZoTEE-a, obavljaju se integralno na razini Društva, pri čemu pojedine organizacijske jedinice imaju vodeću ulogu u obavljanju istih. Potporne funkcije osiguravaju administrativnu, logističku i tehničku podršku poslovnim procesima vezanim uz obavljanje poslova i aktivnosti.

Izvršće posloводства Društva Hrvatski operator prijenosnog sustava d.d. u 2022. godini

U pogledu neovisnost i stručnosti osoblja i članova Uprave i Nadzornog odbora, HOPS ostvaruje neovisnost kroz poštivanje zakonskih odredbi o neovisnosti članova Uprave i ograničenja za članove Nadzornog odbora, u skladu sa zakonskim propisima.

Neovisnost HOPS-a se dodatno jamči u ZoTEE-om propisanom sustavu praćenja usklađenosti s odredbama ZoTEE-a i to putem donošenja programa usklađenosti i osobe za praćenje usklađenosti.

Program usklađenosti pobliže utvrđuje mjere kojima se isključuje mogućnost pristranog ponašanja te način praćenja usklađenosti s tim programom, te utvrđuje posebne obveze zaposlenika vezane uz ispunjenje tih ciljeva. Na program usklađenosti prethodnu suglasnost daje Hrvatska energetska regulatorna agencija (dalje u tekstu, Agencija ili HERA).

Usklađenost s programom prati Službenik za usklađenost kojeg je imenovao Nadzorni odbor uz prethodnu suglasnost HERA-e.

HOPS kontinuirano sudjeluje u njihovom radu, nadzire i prati njihovo poslovanje te pružanje usluga uz rasprave i odlučivanje o predloženim relevantnim dokumentima.

Društvo nema podružnica, a organizacijski djeluje kroz Upravu Društva, Ured uprave i Sektore u sjedištu te prijenosna područja Rijeka, Osijek, Split i Zagreb.

Najznačajnija obilježja poslovne 2022. godine

Negativni ekonomski trendovi kontinuiranog rasta troškova poslovanja Društva, prouzročeni prvenstveno izrazito visokim cijenama električne energije koje Društvo plaća za pokriće gubitaka u prijenosnoj mreži, započeti tijekom 2021. godine, nastavili su se i u 2022. godini, što je prouzročilo ostvarenje negativnog financijskog rezultata odnosno iskazivanje gubitka za 2022. godinu.

Najviša cijena električne energije na dan unaprijed tržištu Mađarske burze (HUDEX) zabilježena je 30. kolovoza 2022. godine u 20 sati i iznosila je 1.047,10 €/MWh dok je prosječna cijena na isti dan bila 748,97 €/MWh.

Uzimajući u obzir činjenicu da je Društvo kroz odobrene iznose tarifnih stavki za 2022. godinu, za nabavu električne energije za pokriće gubitaka u prijenosnoj mreži, odobrena cijena od 70,6 €/MWh, poslovanje Društva je u danim okolnostima bilo uvelike otežano. U razdoblju prije krize troškovi nabave električne energije za pokriće gubitaka u prijenosnoj mreži bili su znatno niži te su iznosili su do 17% prihoda od pružanja usluge prijenosa električne energije, dok je taj udio u 2022. godini porastao na 41%.

Rast spomenutih, ali i ostalih troškova (troškovi uravnoteženja), kao i velik rast cijena građevinskih materijala i proizvoda kao posljedice globalnog poremećaja na tržištima materijala i u opskrbnim lancima, značajno je utjecao na likvidnost Društva, pri čemu je u pojedinim razdobljima bilo izazovno osigurati adekvatnu razinu sredstava nužnih za pravovremeno podmirenje preuzetih ugovornih obveza. Temeljem Uredbe o otklanjanju poremećaja na domaćem tržištu energije (Narodne novine br. 104/2022) Društvo je onemogućeno podnošenje zahtjeva Hrvatskoj energetske regulatornoj agenciji za promjenom iznosa tarifnih stavki za vrijeme trajanja privremenih mjera do 31. ožujka 2023. godine, a kako je Uredbom o otklanjanju poremećaja na domaćem tržištu energije (Narodne novine br. 31/2023) rok produžen do 31.03.2024. godine, Društvo je smanjena mogućnost utjecaja na usklađivanje prihoda s ostvarenim odnosno planiranim troškovima.

Tijekom 2022. godine u svrhu osiguranja razine likvidnosti Društvo je sklapalo kratkoročne financijske angažmane kojima je uz izvršene uplate sredstava iz Nacionalnog plana oporavka i otpornosti (dalje u tekstu: NPOO) i Fonda solidarnosti Europske unije (dalje u tekstu FSEU) koje su uključivale i sredstva za obveze plaćene u prethodnim razdobljima, osiguralo dostatnu razinu likvidnosti te je unatoč povremenim teškoćama, u konačnici omogućeno izvršenje svih preuzetih ugovornih obveza.

Projekcije rezultata poslovanja u pojedinim mjesecima 2022. godine iskazivale su značajne gubitke te ukazivale na probleme u kojima se Društvo nalazilo. Tijekom izvještajnog razdoblja Uprava Društva obavještavala je pisanim putem interesne sudionike (HERA, MINGOR, HEP d.d. kao vlasnika) o sagledavanjima razvoja financijske situacije i njenog utjecaja na poslovanje i sposobnost izvršavanja zakonskih obveza Društva u budućnosti, te je Društvo aktivno sudjelovalo u procesima koji su uključivali rješavanje situacije izazvane velikim porastom cijena energije na međunarodnim tržištima.

Unatoč svemu navedenom Društvo je u poslovnoj 2022. godini iskazalo minimalni gubitak poslije poreza u visini 9,4 mil. kuna, prvenstveno zahvaljujući značajno većem ostvarenju neto prihoda od dodjele prekozonskih kapaciteta u iznosu 148.320 tisuća kuna (dalje u tekstu PK) koje je Društvo po prvi puta koristilo i za financiranje dijela redovnog poslovanja. Sredstvima od dodjela PK u 2022. godini financirani su uz kapitalne troškove i troškovi regionalnih koordinacijskih centara i određene kategorije troškova za osiguranje energije za pokrivanje gubitaka o čemu je obaviještena HERA (operativni troškovi u iznosu 125.239 tisuća kuna). Dodatan utjecaj na relativno nizak gubitak u poslovanju su ostvarenje značajnog prihoda od ukidanja rezerviranja za sudske sporove (34,3 mil. kuna) te za otpremnine i jubilarne nagrade (5,3 mil. kuna) kao i značajno smirivanje stanja na tržištu električne energije u prosincu 2022. godine.

Nacionalni plan oporavka i otpornosti (NPOO)

Društvo je dana 28. rujna 2022. godine potpisalo ugovor br. NPOO.C1.2.R1-I1.01.0001 „Revitalizacija, izgradnja i digitalizacija energetskog sustava i prateće infrastrukture za dekarbonizaciju energetskog sektora“ o dodjeli bespovratnih sredstava za projekte revitalizacije, izgradnje, digitalizacije i modernizacije hrvatske prijenosne elektroenergetske mreže, koje financira Europska unija iz instrumenta „EU sljedeće generacije“, za razdoblje prihvatljivosti projekata od 1. veljače 2020. godine do 30. lipnja 2026. godine.

Kroz NPOO osigurana su sredstva ukupnog iznosa 218,16 milijuna eura za potrebe realizacije projekata Društva. Kroz realizaciju projekta predviđeno je u razdoblju do 2026. godine položiti šest podzemskih 110 kV kabela, nadograditi 550 km nadzemnih vodova i omogućiti priključenje dodatnih 1.500 MW kapaciteta iz obnovljivih izvora energije.

Fond solidarnosti Europske unije (FSEU)

Tijekom 2022. godine Društvo je nastavilo intenzivno provoditi aktivnosti sanacije štete od potresa u svojim objektima i uspostave nesmetane opskrbe električnom energijom.

MINGOR kao tijelo odgovorno za provedbu financijskog doprinosa iz FSEU, 5. siječnja 2022. godine objavilo je poziv na dodjelu bespovratnih financijskih sredstava „Vraćanje u ispravno radno stanje infrastrukture i pogona u energetskom sektoru“ za sanaciju šteta nastalih serijom potresa počevši od 28. prosinca 2020. godine na energetskoj infrastrukturi i energetskim postrojenjima na područjima pogođenima potresom. Ukupno raspoloživa bespovratna sredstva za dodjelu u okviru ovog Poziva iznosila su 372.530 tisuća kuna, a osigurana su u Državnom proračunu RH iz FSEU, kao potpora za operacije vraćanja u uporabljivo stanje kroz sanaciju građevina, sanaciju i/ili zamjenu energetske infrastrukture, energetskih postrojenja i energetskih sustava u području proizvodnje, prijenosa i distribucije električne energije, distribucije i opskrbe toplinske energije i distribucije plina. Provedba operacija mogla je započeti najranije 28. prosinca 2020. godine, a aktivnosti je potrebno dovršiti do 30. lipnja 2023. godine. U kategorijama troškova, iz FSEU je moguće financirati aktivnosti koje zadovoljavaju uvjete iz Poziva, a koje će biti plaćene do 30. lipnja 2023. godine. Društvo je temeljem prijave podnesenih na Poziv, sklopio 12 ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava u iznosu od 200.892 tisuće kuna što predstavlja najviši mogući iznos sufinanciranja ukupno utvrđene vrijednosti prihvatljivih troškova. Sukladno terminskim planovima provedbe ugovora, iznos prihvatljivog troška bit će refundiran iz dostupnih sredstava FSEU, dok će za aktivnosti koje će biti plaćene iz vlastitih sredstava Društva biti potrebno osigurati 262.513 tisuća kuna u narednom razdoblju do 2029. godine.

Djelatnost Društva u području istraživanja i razvoja

Provedba razvojno-inovativnih projekata u kojima Društvo sudjeluje, a koji su sufinancirani sredstvima Europske unije, uspješno je nastavljena i tijekom 2022. unatoč nastavku pandemijskih uvjeta i mogućim negativnim utjecajima na realizaciju planiranih aktivnosti i ostvarenja zadanih ciljeva. Tijekom 2022. godine Društvo je sudjelovalo u provedbi pet projekata sufinanciranih iz programa Obzor 2020 (engl. Horizon 2020), programa Europske unije za istraživanje i inovacije, za razdoblje od 2014. do 2020.:

- CROSSBOW (engl. „CROSS Border management of variable renewable energies and storage units enabling a transnational Wholesale market“), ukupne vrijednosti 129,59 mil. kuna (17,20 mil. €) od čega je vrijednost darovnice za Društvo 4,15 mil. kuna (0,55 mil. €), aktivnosti Društva nastavljene su do 30. travnja, kada je nakon 54 mjeseci projektni konzorcij završio s radom. U konzorciju od 24 partnera iz 13 zemalja, iz RH uz HOPS, sudjelovali su i Fakultet elektrotehnike i računarstva Sveučilišta u Zagrebu te Končar KET, s ciljem demonstracije mogućnosti prekograničnog upravljanja nestalnom energijom obnovljivih izvora i spremnicima energije u području zemalja jugoistočne Europe.

-FARCROSS (engl. FACilitating Regional CROSS-border Electricity Transmission through Innovation) ukupne je vrijednosti 102,47 mil. kuna (13,60 mil. €) dok vrijednost darovnice za Društvo iznosi 1.01 mil. kuna (0,13 mil. €). U konzorciju od 31 partnera iz 16 zemalja, iz RH uz HOPS, sudjeluju Fakultet elektrotehnike i računarstva Sveučilišta u Zagrebu te Studio elektronike Rijeka. Cilj projekta je istražiti potencijal povećanja iznosa te bolje iskoristivosti PK s ciljem unaprijeđenja tržišta za unutardnevni i dan-unaprijed vremenski okvir. Projekt povezuje glavne dionike lanca energetske vrijednosti te demonstrira integrirana hardverska i softverska rješenja za prekogranične tokove električne energije i regionalnu suradnju.

- FLEXGRID (engl. A novel smart grid architecture that facilitates high RES penetration through innovative markets towards efficient interaction between advanced electricity grid management and intelligent stakeholders) ukupne vrijednosti 30,14 mil. kuna (4,00 mil. €) od čega je vrijednost darovnice za Društvo 1.16 mil. kuna (0,15 mil. €), službeno je završio 30. rujna, nakon 36 mjeseci rada projektnog konzorcija. U konzorciju od 12 partnera iz 8 zemalja, iz RH uz HOPS, sudjelovao je Fakultet elektrotehnike i računarstva Sveučilišta u Zagrebu s ciljem razvoja tržišta fleksibilnosti za elektroenergetski sustav budućnosti odnosno prijednog naprednih matematičkih modela i algoritama koji mogu znatno poboljšati rad pametne mreže i poslovanje tržišnih dionika.

Izvršće posloводства Društva Hrvatski operator prijenosnog sustava d.d. u 2022. godini

- ATTEST (engl. Advanced Tools Towards cost-efficient dEcarbonization of future reliable power SysTems) ukupne je vrijednosti 30,14 mil. kuna (4,00 mil. €) dok vrijednost darovnice za Društvo iznosi 1,20 mil. kuna (0,16 mil. €). Konzorcij čini 9 partnera iz 6 zemalja a iz RH, uz HOPS, sudjeluju HEP-ODS, KONČAR – inženjering za energetiku i transport te Inovacijski centar Nikola Tesla. Cilj projekta je istraživanje mogućnosti koordinacije prijenosnog i distribucijskog sustava u vidu zajedničkog planiranja i vođenja prijenosne i distribucijske mreže, te iskorištenje potencijala korisnika mreže priključenih na distribucijsku mrežu za pružanje pomoćnih usluga operatoru prijenosnog sustava.

- CYBERSEAS (engl. Cyber Securing Energy Data Services), ukupne vrijednosti 60,28 mil. kuna (8,00 mil. €), od čega je vrijednost darovnice za Društvo 0,82 mil. kuna (0,11 mil. €), uključuje konzorcij od 26 partnera iz 10 zemalja. Cilj projekta je poticanje dijaloga o kibernetičkoj sigurnosti i suradnja na postizanju više razine informacijske sigurnosti između više dionika, uključujući regulatore i zakonodavce.

Od projekata sufinanciranih iz Instrumenta za povezivanje Europe (engl. Connecting Europe Facility, CEF):

- E-PASIS, „Sustav za prevenciju i analizu sigurnosnih incidenata HOPS-ove komunikacijske mreže“ (engl. „System for Prevention and Analysis of HOPS's communication networks security incidents“), završen 30. studenog 2022. godine. Cilj projekta bilo je osnaživanje HOPS-ovih kapaciteta u području kibernetičke sigurnosti, a što će u konačnici pozitivno utjecati na daljnje pružanje usluga vođenja hrvatskog elektroenergetskog sustava, prijenosa električne energije te održavanja, razvoja i izgradnje mreže. U sklopu projekta, procijenjeni su postojeći procesi i politike kontinuiteta poslovanja, oporavka od katastrofa i upravljanja korisničkim pravima pristupa informacijskom sustavu Društva. Implementacijom softvera za otkrivanje i analiziranje sigurnosnih prijetnji u mreži u stvarnom vremenu omogućuje se preventivno djelovanje radi poboljšanja računalne sigurnosti informacijskog sustava Društva. Projektu ukupne vrijednosti 2,13 mil. kuna (0,28 mil. €), odobreno je sufinanciranje od 1,60 mil. kuna (0,21 mil. €).

- E-CYBIS, „Napredna platforma za analizu poslovnog sadržaja i datoteka u okviru Sigurnosno-operativnog centra HOPS-a“ (engl. Advanced platform for business content and file sharing analysis in HOPS Security Operational Center), kao svojevrsni nastavak projekta E-PASIS provodi se s ciljem jačanja kibernetičke sigurnosti HOPS-a, radi usklađenosti sa zahtjevima sigurnosti i izvješćivanja prema hrvatskom i zakonodavstvu EU-a (NIS Direktiva 2016/1148). U sklopu projekta, definirat će se okvir za učinkovito operativno upravljanje Sigurnosno-operativnim centrom, poboljšati procesi upravljanja sigurnosnim incidentima, povećati i standardizirati penetracijsko testiranje kako bi se kontinuiranim praćenjem prevenirale kibernetičke prijetnje. Projektom će se poboljšati suradnja s relevantnim dionicima iz područja kibernetičke sigurnosti na nacionalnoj i europskoj razini te se očekuje postizanje povećane otpornosti informacijskog sustava HOPS-a na kibernetičke incidente u smislu brzog otkrivanja i brzog odgovora, što će u široj perspektivi ograničiti ekonomsku i političku štetu od kibernetičkih incidenata i osigurati dostupnost usluga HOPS-a. Projekt ukupne vrijednosti 2,86 mil. kuna (0,38 mil. €), odobren je za sufinanciranje u iznosu od 2,11 mil. kuna (0,28 mil. €).

Projekt sufinanciran iz Programa LIFE, instrumenta Europske unije namijenjenog financiranju aktivnosti na području zaštite okoliša, prirode i klime, LIFE Danube Free Sky, provodi 15 partnera iz 7 zemalja a uz Društvo, iz RH sudjeluju JUPP Kopački rit i HEP-ODS. Ukupna vrijednost projekta jest 49,73 mil. kuna (6,60 mil. €) dok vrijednost darovnice za Društvo iznosi 0,82 mil. kuna (0,11 mil. €). Cilj projekta je sprječavanje stradavanja ornitofaune od kolizije s VN dalekovodima, elektrokucije na SN vodovima i TS, te unaprjeđenje statusa populacija prioritarnih vrsta u području ekološke mreže Natura 2000 – Podunavlje i donje Podravlje.

Temeljem dobrih prethodnih iskustava (na projektu SINCRO.GRID) u ožujku 2021. KNG-Kärnten Netz, ELES, Elektro Celje, Elektro Gorenjska, Elektro Ljubljana, GEN-I, HOPS, HEP-ODS, HEP d.d. zajednički su prijavili novi projekt naprednih mreža GreenSwitch na 5. PCI listu Europske komisije. JRC (Joint Research Centre) je dao pozitivnu tehničku ocjenu projekta za uključivanje na PCI listu. Europska komisija je službeno potvrdila i objavila 5. PCI listu krajem travnja 2022. (nakon potvrde od strane Europskog parlamenta i Europskog vijeća). Osnovni cilj GreenSwitch projekta je optimizirati korištenje postojeće energetske infrastrukture te ugraditi nove tehnologije na učinkovit način, uz napredne funkcionalnosti koje omogućuju veći kapacitet skladištenja, učinkovitu integraciju novih korisnika sustava, optimiziranje budućih ulaganja te poboljšanje sigurnosti i kvalitete pogona sustava. Osim ulaganja u primarnu infrastrukturu, za postizanje maksimalnog učinka predviđen je i paket alata za uvođenje i korištenje naprednih mreža različitih tehnologija, platformi i funkcionalnosti. Vezano uz HOPS, projekt obuhvaća zamjenu postojećih vodiča sa HTLS vodičima na DV 220 kV Senj-Brinje, ugradnju uređaja za kontrolu tokova (transformator sa zakretom kuta - PST) u TS 110/35 kV Gračac te nadogradnju postojeće ICT infrastrukture (sustavi WAMS, SCADA, EMS). Predviđeno trajanje projekta je od 2023.-2028., a ukupna vrijednost HOPS-ovih investicija procijenjena je na približno 86,27 mil. kuna (11,45 mil. €). Krajem 2022. su za projekt su odobrena sredstva za sufinanciranje iz CEF-a u iznosu od 550,02 mil. kuna (73,00 mil. €).

Izvešće posloводства Društva Hrvatski operator prijenosnog sustava d.d. u 2022. godini

Rizici i financijski instrumenti

Uprava Društva prati i upravlja financijskim rizicima koji se odnose na poslovanje Društva. Stanje na financijskim tržištima globalno i u RH može biti ograničavajući čimbenik za refinanciranje postojećih i osiguranje novih kreditnih aranžmana.

Cjenovni rizik - Društvo se u značajnom dijelu financira putem kredita denominiranih u stranim valutama (euro). Kao rezultat, Društvo je podložno utjecaju tečajnih razlika i promjene kamatnih stopa. Obzirom kako je od 1. siječnja 2023. godine euro službena valuta u RH rizik je sveden na minimum. Društvo je, zbog prodaje usluga s odgodom plaćanja, izloženo i riziku nenaplativosti potraživanja.

Kreditni rizik - Kreditni rizik odnosi se na rizik da druga strana neće ispuniti svoje ugovorne obveze što će rezultirati financijskim gubitkom Društva.

Društvo nema značajnu izloženost kreditnom riziku ni prema jednom kupcu izvan Grupe ili društvu kupaca koji imaju slične osobine. Društvo definira kupce da imaju slične osobine ako su povezane osobe. Najznačajniji kupac je povezano društvo HEP-ODS i čini više od 33% potraživanja na 31. prosinca 2022. godine.

Rizik likvidnosti - Društvo upravlja ovim rizikom održavanjem adekvatnih rezervi, ostalim izvorima financiranja te time što konstantno nadgleda prognoziranje i stvarne novčane tijekove i uspoređuje profile dospjeća financijske imovine i obveza.

Rizik novčanog tijeka - U slučaju nastavka nepovoljnih trendova na troškovnoj strani te nemogućnosti korekcije prihodovne strane za iznos rasta egzogeno određenih nekontrolabilnih troškova, HOPS može doći u situaciju bitno narušene likvidnosti, odnosno, u krajnjem slučaju, narušene sposobnosti izvršavanja svojih zakonom utvrđenih dužnosti. Za novo zaduživanje bitna je i premija rizika države kao i kreditni rejting HEP grupe, kao mogućeg osiguravatelja sredstava za investicije Društva, jer utječe na maržu koju financijske institucije traže iznad visine referentnih kamatnih stopa. Na novo zaduživanje također utječe i raspoloživost gornjih granica zaduženosti HEP grupe te u slučaju traženja financijskih sredstava od financijskih institucija i banaka mogućnost izdavanja korporativnih jamstava.

Društvo ne koristi financijske instrumente.

Nefinancijsko izvješće

HOPS će Nefinancijsko izvješće za 2022., sukladno Zakonu o računovodstvu (NN 78/15, 134/15, 120/16, 116/18, 42/20), objaviti kao zasebno izvješće na HOPS-ovim mrežnim stranicama u roku od najkasnije šest mjeseci od datuma bilance tj. do 30. lipnja 2023. HOPS će u izradi izvješća koristiti smjernice Global Reporting Initiative (GRI standard) i indikatore u navedenom standardu. Izvješće će se objaviti na slijedećoj poveznici: <https://www.hops.hr/godisnji-izvjestaji>.

Podaci o otkupu vlastitih dionica

Društvo nema vlastitih otkupljenih dionica.

Značajniji poslovni događaji nakon protoka poslovne godine

Početkom 2023. godine zabilježen je pad odnosno stabilizacija cijena na veleprodajnom tržištu električne energije. Prosječna cijena električne energije u prvom kvartalu 2023. godine (Q1 2023) na dan unaprijed tržištu u hrvatskoj zoni trgovanja iznosila je 130,81 €/MWh, što je pad od 52% u odnosu na prosječne cijene u 2022. godini, koja iznosi 272,42 €/MWh te smanjenje za 44% u odnosu na prosječne cijene u Q1 2022. godine, koje su iznosile 233,17 €/MWh. Promatrajući stanje u Europi, prosječna cijena prvog kvartala za sve zone trgovanja u povezanom tržištu bila je ispod 140 €/MWh te je najniža cijena zabilježena u Njemačkoj, gdje je prosjek 115,76 €/MWh.

Početkom 2023. godine opaženo je smirivanje stanja na tržištu potaknuto ponajprije kriznim mjerama na nacionalnoj te EU razini. Mjere propisuju, između ostalog, smanjenje potrošnje električne energije u EU državama te uvođenjem ograničenja prihoda djela proizvođača što se reflektira i na cijene električne energije. Također, smanjenje potrošnje odnosno cijene plina i smanjena potrošnja električne energije zbog blage zime te dobre hidrološke prilike povoljno utječu na cijene električne energije.

Sa 1. travnjem 2023 stupila je na snagu Uredba Vlade RH o otklanjanju poremećaja na domaćem tržištu energije (NN br. 31/2023). Člankom 3. stavkom 3. predmetne Uredbe utvrđena je cijena električne energije za potrebe pokrivanja tehničkih gubitaka u mreži od 70,276 EUR/MWh. Društvo je sukladno odredbama Uredbe pokrenulo aktivnosti koje trebaju rezultirati nabavom električne energije za pokriće gubitaka na mreži po iskazanoj cijeni u razdoblju primjene predmetne Uredbe.

Izvešće posloводства Društva Hrvatski operator prijenosnog sustava d.d. u 2022. godini

Recentni razvoj događaja u međunarodnim odnosima (rat u Ukrajini) sigurno je doveo i nadalje će voditi ka povećanju opće razine rizika od zlonamjernih nasrtaja na informacijsku sigurnost sustava HOPS-a, naročito na onaj njegov dio koji služi za upravljanje prijenosnom mrežom i sustavom.

Razvoj poslovanja u budućem razdoblju

Poslovanje i razvoj Društva kontinuirano se prilagođavaju postavljenim ciljevima i zadaćama koji su uvjetovani zahtjevima korisnika mreže, zakonodavnim i regulatornim okvirima te regionalnim i europskim okruženjem.

Posebna pažnja usmjerava se na održavanje visokog stupnja pouzdanosti prijenosne mreže kao infrastrukture od najvećeg značaja za RH i zadržavanje visoke razine sigurnosti opskrbe električnom energijom na razini hrvatskog prijenosnog sustava, usklađivanje poslovanja Društva u odnosu na obveze iz nacionalnih i EU propisa, pružanje potpore razvoju jedinstvenog povezanog EU tržišta električne energije, optimizacija kadrova, unapređenje i optimizacija poslovnih procesa, optimizacija troškova poslovanja i povećanje učinkovitosti, jačanje financijske stabilnosti te omogućavanje prepoznatljivosti aktivnosti i rezultata HOPS-a u javnosti.

Aktivnosti Društva u narednom razdoblju bit će usmjerene ka realizaciji ciljeva zelene tranzicije EU i s njima usklađenih ciljeva Strategije energetskeg razvoja RH, te Integriranog nacionalnog energetskeg klimatskeg plana.

Iznimno veliki interes investitora za priključivanje proizvodnih objekata iz obnovljivih izvora energije, kao i promjena relevantnog zakonodavnog okvira, pred Društvo stavlja velike izazove u dijelu planiranja i razvoja prijenosne mreže te financiranja stvaranja tehničkih uvjeta u mreži. Stoga će Uprava u predstojećem razdoblju biti suočena sa značajnim izazovima vezanim uz ulaganja u revitalizaciju postojećih postrojenja i dalekovoda te nove infrastrukturne investicije nužne za sigurni prijenos električne energije i daljnji razvoj prijenosne mreže sukladno gospodarskom razvoju RH.

S obzirom na svoj položaj operatora kritične infrastrukture u državi, te na raspolaganje povjerljivim komercijalno osjetljivim podacima svih korisnika mreže, HOPS će nastaviti obraćati osobitu pozornost brzom i znatnom jačanju informacijske sigurnosti svojeg poslovnog i procesnog informacijskeg sustava. HOPS treba kontinuirano jačati sve interne kompetencije, naročito u područjima strategije razvoja prijenosne mreže, poslovanja s korisnicima mreže i tržišnim sudionicima, informacijskeg sustava, te posebno internih funkcija pravne podrške, s obzirom na brzo rastući opseg i kompleksnost poslovnih interakcija s vanjskim institucijama i poslovnim subjektima.

Uprava Društva nastavit će, u okvirima svojih mogućnosti, poduzimati odgovarajuće poslovne aktivnosti i mjere kako kontinuitet poslovanja Društva ne bi bio narušen te kako bi se, unatoč izloženosti navedenim rizicima i okolnostima, ostvarilo stabilno poslovanje, planirani rast prihoda i kontrola troškova Društva.

S ciljem zadržavanja visokog stručnog i poslovnog ugleda te prepoznatljivosti koje Društvo ima na nacionalnoj i međunarodnoj razini, Uprava će inzistirati da se u narednom razdoblju poslovni procesi temelje na kvalitetnom planiranju i realizaciji planova poslovanja i investicija, na urednom ispunjavanju svih obveza na nacionalnoj i europskoj razini te pravodobnom donošenju i provođenju podzakonskih akata iz nadležnosti Društva.

Financijski rezultat

Financijski rezultat kao i ostali pokazatelji prikazani su unutar izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti na stranici 14.

U Zagrebu, 3. svibnja 2023. godine

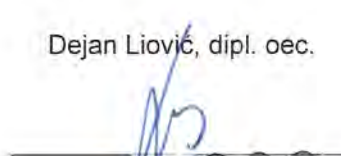
Potpisali u ime Društva:

mr. sc. Darko Belić

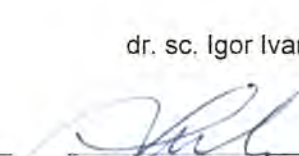
Član Uprave

Dejan Liović, dipl. oec.

Član Uprave

dr. sc. Igor Ivanković

Predsjednik Uprave

Hrvatski operator prijenosnog sustava d.d.
Kupaska 4, Zagreb

1

Izjava odgovornosti Uprave

Uprava društva Hrvatski operator prijenosnog sustava d.d., Zagreb, Kupska 4, (dalje u tekstu „Društvo“) je dužna osigurati da su godišnji financijski izvještaji za svaku financijsku godinu pripremljeni u skladu sa Zakonom o računovodstvu (NN 78/15, 134/15, 120/16 i 116/18, 42/20, 47/20, 114/22) i Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja, koji su utvrđeni od Europske komisije i objavljeni u službenom listu Europske unije i da pružaju istinit i objektivni prikaz financijskog stanja, rezultata poslovanja, promjena kapitala i novčanih tokova Društva za to razdoblje.

Društvo zasebno priprema i izdaje godišnje izvješće u skladu sa zakonskim i regulatornim odredbama.

Uprava opravdano očekuje da Društvo ima odgovarajuća sredstva za nastavak poslovanja u doglednoj budućnosti. Sukladno tomu, Uprava je izradila godišnje financijske izvještaje pod pretpostavkom vremenske neograničenosti poslovanja Društva.

Pri izradi godišnjih financijskih izvještaja Uprava je odgovorna:

- za odabir i potom dosljednu primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika;
- za davanje razumnih i razboritih prosudbi i procjena;
- za primjenu važećih standarda financijskog izvještavanja i za objavu i objašnjenje u godišnjim financijskim izvještajima svakog odstupanja koje je od materijalnog značaja; te
- izradu godišnjih financijskih izvještaja uz pretpostavku o neograničenosti vremena poslovanja, osim ako je pretpostavka neprimjerena.

Uprava je odgovorna za vođenje ispravnih računovodstvenih evidencija, koje će u bilo koje doba s prihvatljivom točnošću odražavati financijski položaj i rezultate poslovanja Društva, kao i njihovu usklađenost sa hrvatskim Zakonom o računovodstvu i Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja, koji su utvrđeni od Europske komisije i objavljeni u službenom listu Europske unije. Uprava je također odgovorna za čuvanje imovine Društva pa stoga i za poduzimanje opravdanih mjera da bi se spriječile i otkrile prijevare i ostale nezakonitosti.

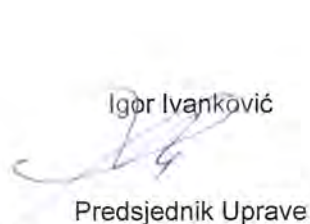
Uprava je također odgovorna i za pripremu i sadržaj izvješća poslovanja u skladu s člankom 21. hrvatskog Zakona o računovodstvu.

Izvješće poslovanja prikazano na stranicama i financijski izvještaji odobreni su od strane Uprave 3. svibnja 2023. godine za podnošenje Nadzornom odboru.

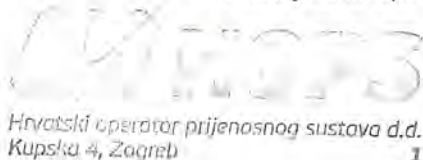
Potpisali za i u ime Uprave:

Darko Belić
Član Uprave

Dejan Liović
Član Uprave

Igor Ivanković
Predsjednik Uprave

Hrvatski operator prijenosnog sustava d.d.
Kupska 4
10 000 Zagreb
Republika Hrvatska, 3. svibnja 2023.

Hrvatski operator prijenosnog sustava d.d.
Kupska 4, Zagreb

Izvešće neovisnog revizora vlasniku društva Hrvatski operator prijenosnog sustava d.d.

Izvešće o reviziji godišnjih financijskih izvještaja

Mišljenje

Obavili smo reviziju godišnjih financijskih izvještaja društva Hrvatski operator prienosnog sustava d.d., Zagreb, Kupska 4 ("Društvo"), koji obuhvaćaju Izvještaj o financijskom položaju na 31. prosinca 2022., izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti, Izvještaj o promjenama kapitala i izvještaja o novčanim tokovima za tada završenu godinu te bilješke uz godišnje financijske izvještaje, uključujući i značajne računovodstvene politike.

Prema našem mišljenju, priloženi godišnji financijski izvještaji istinito i fer prikazuju financijski položaj Društva na 31. prosinca 2022. godine, njegovu financijsku uspješnost i njegove novčane tokove za tada završenu godinu u skladu s Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja usvojenima od strane Europske unije (MSFI).

Osnova za mišljenje

Obavili smo našu reviziju u skladu s i Međunarodnim revizijskim standardima (MRevS-ima). Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljnije opisane u našem izvješću revizora u odjeljku Odgovornosti revizora za reviziju godišnjih financijskih izvještaja. Neovisni smo od Društva u skladu s Međunarodnim kodeksom etike za profesionalne računovođe, uključujući Međunarodne standarde neovisnosti koji je izdao Odbor za međunarodne standarde etike za računovođe (IESBA) (IESBA Kodeks), kao i u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju financijskih izvještaja u Republici Hrvatskoj i ispunili smo naše ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima i IESBA Kodeksom. Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje.

Isticanje pitanja

Skrećemo pozornost na bilješku 17. u kojoj je objašnjeno kako Društvo nema u cijelosti riješene imovinsko-pravne odnose, odnosno vlasništvo nad nekretninama. Postupci rješavanja i upisa vlasništva nad nekretninama su u tijeku. Naše mišljenje nije modificirano u vezi s tim pitanjem.

Ključna revizijska pitanja

Ključna revizijska pitanja su ona pitanja koja su bila, po našoj profesionalnoj prosudbi, od najveće važnosti za našu reviziju godišnjih financijskih izvještaja tekućeg razdoblja. Tim pitanjima smo se bavili u kontekstu naše revizije godišnjih financijskih izvještaja kao cjeline i pri formiranju našeg mišljenja o njima, i mi ne dajemo zasebno mišljenje o tim pitanjima.

Imovina u pripremi	
<p>Društvo je u godišnjim financijskim izvještajima na dan 31. prosinca 2022. godine iskazalo imovinu u pripremi u iznosu od 1.060.077 tisuća kuna (31. prosinca 2021. godine u iznosu od 990.507 tisuća kuna). Za detaljnije informacije vidjeti bilješku 4. Ključne računovodstvene prosudbe i procjene te bilješku 17. Nekretnine, postrojenja i oprema u godišnjim financijskim izvještajima.</p>	
Ključno revizijsko pitanje	Kako smo revidirali ključno revizijsko pitanje
<p>Jedna od osnovnih zadaća Društva je održavanje, razvoj i izgradnja prijenosne mreže radi pouzdane i dostatne opskrbe korisnika. Investicije u prijenosnu mrežu temelje se na Desetogodišnjem Planu razvoja prijenosne mreže 2021. godine – 2030. godine.</p> <p>Uglavnom se radi o višegodišnjim, tehnički kompleksnim projektima velike financijske vrijednosti čiji završetak u planiranim vremenskim i financijskim okvirima između ostalog ovisi i o usuglašavanju sa društvom HEP Operatorom distribucijskog sustava d.o.o., Zagreb u pogledu dinamike izgradnje i financiranja. Ovo također utječe i na kompleksnost aktiviranja sredstva i početak obračuna amortizacije.</p> <p>S obzirom na značajnost investicija u financijskim izvještajima Društva, ovo pitanje je od posebne važnosti za našu reviziju.</p>	<p>Naše revizijske procedure uključivale su, između ostalog:</p> <ul style="list-style-type: none"> • analizirali smo zapisnike Uprave i Nadzornog odbora vezano uz informacije koje se odnose na planove investicija i odluke o investicijskim projektima, • procjenu usklađenosti politike priznavanja nekretnina, postrojenja i opreme s relevantnim standardima financijskog izvještavanja, • pregled investicijskih projekata po odabranom uzorku uvidom u ugovore, ulazne račune, zapisnike o isporukama i sl., • analizu objašnjenja stručnih sektora o trenutnom statusu i predviđenom završetku investicijskih projekata u tijeku, • provjeru zahtijevanih objava vezanih za nekretnine, postrojenja i opremu u financijskim izvještajima kako bi utvrdili da su točne i potpune. <p>Našim revizorskim postupcima uvjerali smo se da je pozicija imovine u pripremi u materijalno značajnim stavkama evidentirana i objavljena u skladu s Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja.</p>

Potencijalne obveze po osnovu započetih sudskih sporova

Društvo je na dan 31. prosinca 2022. godine utvrdilo rezerviranje za potencijalne obveze po sudskim sporovima u kojima je Društvo tužena stranka u iznosu od 15.103 tisuća kuna (31. prosinca 2021. u iznosu od 49.392 tisuća kuna). Za detaljnije informacije vidjeti bilješku 3.12. Rezerviranja, bilješku 4. Ključne računovodstvene prosudbe i procjene te bilješku 31. Rezerviranja u godišnjim financijskim izvještajima.

Ključno revizijsko pitanje	Kako smo revidirali ključno revizijsko pitanje
<p>Zbog svoje specifične djelatnosti, Društvo je u okviru svojeg poslovanja izloženo značajnom broju dugotrajnih sudskih sporova (npr. naknade za izvlaštenje, naknade štete zbog požara itd.) čiji ishodi mogu potencijalno negativno utjecati na financijsku uspješnost.</p> <p>Rezerviranja se priznaju kad Društvo ima sadašnju zakonsku ili izvedenu obvezu koja je nastala kao rezultat prošlih događaja te je vjerojatno da će biti potreban odljev sredstava da se podmiri ta obveza, te se pouzdano može procijeniti iznos obveze.</p> <p>Kompleksna pravna pitanja zahtijevaju od Uprave složene procjene uz visoku razinu prosuđivanja i nesigurnosti, što može dovesti do evidentiranja značajno pogrešnih iznosa rezerviranja. Ishod sudskih postupka izvan je kontrole Društva, te je procjena Uprave inherentno neizvjesna i ovisi o tijeku, ishodima i presudama u sudskim sporovima. Uprava donosi procjene o ishodu sudskih sporova temeljem mišljenja interne pravne službe i vanjskih odvjetnika koji zastupaju Društvo.</p> <p>Slijedom navedenog, procjene Uprave o postojanju sadašnje obveze, o vjerojatnosti podmirenja iste i postojanju pouzdane procjene iznosa koji će biti potreban za izmirenje obveze, zahtijeva od Uprave ocjenu rizika i nesigurnosti vezanih uz pravne postupke kako bi ovi događaji bili na odgovarajući način mjereni, prezentirani i objavljeni u financijskim izvještajima.</p> <p>S obzirom na značajnost iznosa i složenost postupka procjene ishoda sporova, pitanje sudskih sporova i potencijalnih obveza bilo je od posebne važnosti za našu reviziju.</p>	<p>Naše revizijske procedure uključivale su, između ostalog:</p> <ul style="list-style-type: none"> • razgovor s Upravom Društva s ciljem razumijevanja pretpostavki koje su razmatrane prilikom utvrđivanja potrebe rezerviranja, • procjenu usklađenosti politike priznavanja rezerviranja po započetim sudskim sporovima s relevantnim standardima financijskog izvještavanja, • provjeru namjene i prirode materijalno značajnih rezerviranja, • pribavljanje i pregled mišljenja vanjskih odvjetnika te ostalih podloga koje je pripremila Društvo, kako bi procijenili podržavaju li oni prosudbe Uprave o priznatim iznosima rezerviranja, • provjeru matematičke točnosti izračuna rezerviranja, • provjeru realizacije prethodno rezerviranih iznosa kako bismo procijenili točnost prethodnih prosudbi i procjena, • provjeru zahtijevanih objava vezane za rezerviranja u financijskim izvještajima kako bi utvrdili da su točne i potpune. <p>Našim revizorskim postupcima uvjerali smo se da su rezerviranja u materijalno značajnim stavkama evidentirana i objavljena u skladu s Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja.</p>

Ostala pitanja – objava zasebnog nefinancijskog izvješća Društva

Skrećemo pozornost na stranicu 5 izvješća posloводства Društva u kojoj je sukladno točki (b) stavka 8. članka 21.a ZoR-a navedena mrežna stranica na kojoj će biti objavljeno zasebno nefinancijsko izvješće Društva najkasnije 6 mjeseci od datuma bilance.

Ostale informacije

Uprava je odgovorna za ostale informacije. Ostale informacije uključuju Izvješće posloводства uključeno u Godišnje izvješće, ali ne uključuju godišnje financijske izvještaje i naše izvješće revizora o njima. Naše mišljenje o godišnjim financijskim izvještajima ne obuhvaća ostale informacije.

U vezi s našom revizijom godišnjih financijskih izvještaja, naša je odgovornost pročitati ostale informacije i, u provođenju toga, razmotriti jesu li ostale informacije značajno proturječne godišnjim financijskim izvještajima ili našim saznanjima stečenim u reviziji ili se drugačije čini da su značajno pogrešno prikazane.

U pogledu Izvješća posloводства, obavili smo i postupke propisane Zakonom o računovodstvu. Ti postupci uključuju provjeru je li Izvješće posloводства sastavljeno u skladu s člankom 21. Zakona o računovodstvu.

Temeljeno na obavljenim postupcima, u mjeri u kojoj smo u mogućnosti to procijeniti, izvještavamo da:

1. su informacije u priloženom Izvješću posloводства usklađene, u svim značajnim odrednicama, s priloženim godišnjim financijskim izvještajima;
2. je priloženo Izvješće posloводства sastavljeno u skladu sa člankom 21. Zakona o računovodstvu;

Na temelju poznavanja i razumijevanja poslovanja Društva i njegova okruženja stečenog u okviru revizije financijskih izvještaja, dužni smo izvjestiti ako smo ustanovili da postoje značajni pogrešni prikazi u priloženom Izvješću posloводства. U tom smislu nemamo što izvjestiti.

Odgovornosti Uprave i onih koji su zaduženi za upravljanje za godišnje financijske izvještaje

Uprava je odgovorna za sastavljanje godišnjih financijskih izvještaja koji istinito i fer prikazuju u skladu s MSFI i za one interne kontrole za koje uprava odredi da su potrebne za omogućavanje sastavljanja godišnjih financijskih izvještaja koji su bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prijevare ili pogreške.

U sastavljanju godišnjih financijskih izvještaja, Uprava je odgovorna za procjenjivanje sposobnosti Društva da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem, objavljivanje, ako je primjenjivo, pitanja povezanih s vremenski neograničenim poslovanjem i korištenjem računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja, osim ako Uprava ili namjerava likvidirati Društvo ili prekinuti poslovanje ili nema realne alternative nego da to učini.

Oni koji su zaduženi za upravljanje su odgovorni za nadziranje procesa financijskog izvještavanja kojeg je ustanovilo Društvo.

Odgovornosti revizora za reviziju godišnjih financijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome jesu li godišnji financijski izvještaji kao cjelina bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prijevare ili pogreške i izdati Izvješće revizora koje uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visoka razina uvjerenja, ali nije garancija da će revizija obavljena u skladu s MRevS-ima uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prijevare ili pogreške i smatraju se značajni ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili u zbroju, utječu na ekonomske odluke korisnika donijete na osnovi tih godišnjih financijskih izvještaja.

Kao sastavni dio revizije u skladu s MRevS-ima, stvaramo profesionalne prosudbe i održavamo profesionalni skepticizam tijekom revizije. Mi također:

- prepoznamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikaza godišnjih financijskih izvještaja, zbog prijevare ili pogreške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikaza nastalog uslijed prijevare je veći od rizika nastalog uslijed pogreške, jer prijevarama može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerne propuste, lažna predstavljanja ili zaobilazanje internih kontrola.
- stječemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u danim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o učinkovitosti internih kontrola Društva.
- ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena i povezanih objava koje je stvorila Uprava Društva.
- zaključujemo o primjerenosti korištene računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja koju koristi Uprava Društva i, temeljeno na pribavljenim revizijskim dokazima, zaključujemo o tome postoji li značajna neizvjesnost u vezi s događajima ili okolnostima koji mogu stvarati značajnu sumnju u sposobnost Društva da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem. Ako zaključimo da postoji značajna neizvjesnost, od nas se zahtijeva da skrenemo pozornost u našem Izvješću revizora na povezane objave u godišnjim financijskim izvještajima ili, ako takve objave nisu odgovarajuće, da modificiramo naše mišljenje. Naši zaključci se temelje na revizijskim dokazima pribavljenim sve do datuma našeg Izvješća revizora. Međutim, budući događaji ili uvjeti mogu uzrokovati da Društvo prekine s vremenski neograničenim poslovanjem.
- ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj godišnjih financijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li godišnji financijski izvještaji transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.

Mi komuniciramo s onima koji su zaduženi za upravljanje u vezi s, između ostalih pitanja, planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući i u vezi sa značajnim nedostacima u internim kontrolama koji su otkriveni tijekom naše revizije.

Mi također dajemo izjavu onima koji su zaduženi za upravljanje da smo postupili u skladu s relevantnim etičkim zahtjevima u vezi s neovisnošću i da ćemo komunicirati s njima o svim odnosima i drugim pitanjima za koja se može razumno smatrati da utječu na našu neovisnost, kao i, gdje je primjenjivo, o radnjama poduzetim kako bi se uklonile prijetnje neovisnosti, te povezanim zaštitama.

Između pitanja o kojima se komunicira s onima koji su zaduženi za upravljanje, mi određujemo ona pitanja koja su od najveće važnosti u reviziji financijskih izvještaja tekućeg razdoblja i stoga su ključna revizijska pitanja. Mi opisujemo ta pitanja u našem izvješću revizora, osim ako zakon ili regulativa sprječava javno objavljivanje pitanja ili kada odlučimo, u iznimno rijetkim okolnostima, da pitanje ne treba priopćiti u našem izvješću revizora jer se razumno može očekivati da bi negativne posljedice priopćavanja nadmašile dobrobiti javnog interesa od takvog priopćavanja.

Izvješće o ostalim zakonskim i regulatornim zahtjevima

1. Na dan 22. travnja 2021. godine Skupština Društva, temeljem prijedloga Nadzornog odbora Društva, imenovala je revizorsko društvo Uhy Rudan d.o.o. i Mazars Cinotti Audit d.o.o. da obave reviziju godišnjih financijskih izvještaja za 2021., 2022. i 2023. godinu.
2. Na datum ovog izvješća, revizorska društva Uhy Rudan d.o.o. i Mazars Cinotti Audit d.o.o. neprekinuto su angažirani u obavljanju zakonskih revizija Društva za 2021. godinu do revizije godišnjih financijskih izvještaja Društva za 2022. godinu što ukupno iznosi dvije godine.
3. U reviziji godišnjih financijskih izvještaja Društva za 2022. godinu odredili smo značajnost za financijske izvještaje kao cjelinu u iznosu od 40.841.131 kn koji predstavlja približno 0,5% ukupne aktive zbog toga što je djelatnost Društva upravljanje elektroenergetskim sustavom Republike Hrvatske, prijenos električne energije i održavanje, razvoj i izgradnja prijenosne mreže, omogućavanje priključenja novih kupaca na

mrežu, pružanje potpore razvoju i funkcioniranju hrvatskog tržišta električne energije. Ulaganja u nekretnine, postrojenja i opremu imaju ključnu ulogu u omogućavanju ove svrhe. Iz tog razloga Društvo ili korisnici financijskih izvještaja nisu orijentirani na dobit, niti na rast prihoda.

4. Naše revizijsko mišljenje dosljedno je s Dodatnim izvješćem za Revizijski odbor Društva sastavljenim sukladno odredbama iz članka 11. Uredbe (EU) br. 537/2014.

5. Tijekom razdoblja između početnog datuma revidiranih godišnjih financijskih izvještaja Društva za 2022. godinu i datuma ovog Izvješća nismo Društvu i njegovim društvima koja su pod njegovom kontrolom i/ili njegovom matičnom društvu unutar EU pružili zabranjene nerevizorske usluge i nismo u poslovnoj godini prije prethodno navedenog razdoblja pružali usluge osmišljavanja i implementacije postupaka internih kontrola ili upravljanja rizicima povezanih s pripremom i/ili 5. kontrolom financijskih informacija ili osmišljavanja i implementacije tehnoloških sustava za financijske informacije, te smo u obavljanju revizije sačuvali neovisnost u odnosu na Društvo.

Angažirani partneri u reviziji koja ima za posljedicu ovo izvješće neovisnog revizora su Dragan Rudan i Mirela Copot Marjanović.

U Zagrebu, 05. svibnja 2023. godine

UHY Rudan d.o.o.
Ilica 213
Zagreb, Republika Hrvatska

Mazars Cinotti Audit d.o.o.
Strojarska cesta 20
Zagreb, Republika Hrvatska

U ime i za UHY Rudan d.o.o.

U ime i za Mazars Cinotti Audit d.o.o.

Dragan Rudan
Direktor, Hrvatski ovlašteni revizor

Mirela Copot Marjanović
Direktor, Hrvatski ovlašteni revizor

UHY RUDAN d.o.o.
za porezno savjetovanje i reviziju
ZAGREB, Ilica 213

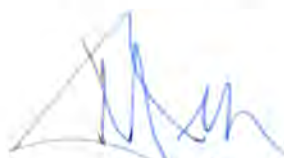
**MAZARS CINOTTI
AUDIT
d.o.o. ZAGREB**

Hrvatski operator prijenosnog sustava d.d., Zagreb

Izveštaj o sveobuhvatnoj dobiti

Za godinu završenu 31. prosinca 2022.

<i>(u tisućama kuna)</i>	Bilješke	2022.	2021.
Prihodi od prodaje - povezana društva	6,36	2.057.729	1.548.818
Prihodi od prodaje - izvan Grupe	6	1.005.060	434.708
Ostali poslovni prihodi - izvan Grupe	7	86.206	44.613
		3.148.995	2.028.139
Utrošeni materijal i rezervni dijelovi	8	(20.335)	(18.677)
Troškovi usluga	9	(347.823)	(202.032)
Troškovi osoblja	10	(216.330)	(210.643)
Trošak amortizacije	16,17,18	(384.369)	(375.261)
Troškovi pomoćnih usluga sustava	11,36	(256.534)	(295.289)
Troškovi gubitaka na mreži prijenosa	11,36	(597.358)	(260.623)
Troškovi nabavke električne energije uravnoteženja	11,36	(1.175.870)	(431.368)
Ostali troškovi - povezana društva	36	(54.023)	(48.947)
Ostali rashodi poslovanja	12	(78.681)	(124.045)
		(3.131.323)	(1.966.885)
Dobit/Gubitak iz poslovanja		17.672	61.253
Financijski prihodi	13	2.084	2.320
Financijski rashodi	14	(28.800)	(26.886)
Neto gubitak iz financijskih aktivnosti		(26.716)	(24.566)
Dobit/Gubitak prije oporezivanja		(9.044)	36.687
Porez na dobit	15	(374)	(9.030)
Dobit/Gubitak tekuće godine		(9.418)	27.657
Ostala sveobuhvatna dobit		-	-
Ukupno sveobuhvatna dobit		(9.418)	27.657

Darko Belić
Član Uprave

Dejan Liović
Član Uprave

Igor Ivanković
Predsjednik Uprave

HOPS
Hrvatski operator prijenosnog sustava d.d.
Kupska 4, Zagreb

1

Priložene bilješke sastavni su dio ovih financijskih izvještaja.

Hrvatski operator prijenosnog sustava d.d., Zagreb

Izveštaj o financijskom položaju

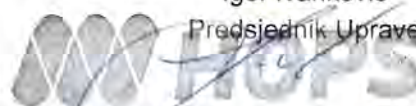
Na dan 31. prosinca 2022. godine

(u tisućama kuna)	Bilješka	31. prosinca 2022.	31. prosinca 2021.
IMOVINA			
Nematerijalna imovina	16	42.951	47.894
Nekretnine, postrojenja i oprema	17	6.861.144	6.672.868
Imovina s pravom upotrebe	18	6.560	2.579
Predujmovi za nekretnine, postrojenja i opremu	19	56.834	13.318
Ulaganje u nekretnine	20	5.287	4.542
Ulaganje u povezana društva	21	4.750	5.000
Financijska imovina	22	53.022	53.006
Potraživanja od prodaje stanova	23	226	394
Odgođena porezna imovina	15	40.182	40.556
Ukupna dugotrajna imovina		7.070.956	6.840.157
Zalihe	24	9.167	10.520
Potraživanja od kupaca	25	207.150	125.395
Potraživanja od povezanih društava	36	537.676	374.416
Ostala kratkotrajna imovina	26	44.634	60.106
Dani depoziti	27	22.617	23.840
Novac i novčani ekvivalenti	28	233.838	116.736
Ukupna kratkotrajna imovina		1.055.082	711.013
UKUPNA AKTIVA		8.126.038	7.551.170
KAPITAL I OBVEZE			
Upisani kapital	29	4.948.627	4.948.627
Kapitalne rezerve	29	6.907	5.524
Zadržana dobit		234.476	245.277
Ukupno kapital i rezerve		5.190.010	5.199.428
Podzajam i obveze prema povezanim društvima	30,36	521.815	185.820
Rezerviranja	31	78.077	118.730
Ostale dugoročne obveze	32	926.270	483.287
Ukupne dugoročne obveze		1.526.162	787.837
Podzajam i obveze prema povezanim društvima	30,36	92.835	520.062
Rezerviranja	31	2.174	1.111
Obveze prema dobavljačima	33	472.145	391.310
Obveze prema povezanim društvima	36	515.712	419.617
Obveze prema bankama	34	133.628	99.852
Ostale kratkoročne obveze	35	193.372	131.953
Ukupne kratkoročne obveze		1.409.866	1.563.905
UKUPNO KAPITAL I OBVEZE		8.126.038	7.551.170

Darko Belić
Član Uprave

Dejan Liović
Član Uprave

Igor Ivanković
Predsjednik Uprave

Priložene bilješke sastavni su dio ovih financijskih izvještaja.
Kupsko 4, Zagreb

Hrvatski operator prijenosnog sustava d.d., Zagreb

Izveštaj o promjenama u glavnici

Za godinu završenu 31. prosinca 2022.

<i>(u tisućama kuna)</i>	Upisani kapital	Zakonske rezerve	Kapitalne rezerve	Zadržana dobit	Ukupno
Stanje 31. prosinca 2020.	4.948.627	-	5.524	276.722	5.230.873
Isplata dobiti vlasniku	-	-	-	(59.102)	(59.102)
Dobit tekuće godine	-	-	-	27.657	27.657
Stanje 31. prosinca 2021.	4.948.627	-	5.524	245.277	5.199.428
Isplata dobiti vlasniku	-	-	-	-	-
Unos u zakonske rezerve	-	1.383	-	(1.383)	-
Dobit/(gubitak) tekuće godine	-	-	-	(9.418)	(9.418)
Stanje 31. prosinca 2022.	4.948.627	1.383	5.524	234.476	5.190.010

Darko Belić
Član Uprave

Dejan Liović
Član Uprave

Igor Ivanković
Predsjednik Uprave

Hrvatski operator prijenosnog sustava d.d.
Kupska 4, Zagreb

Priložene bilješke sastavni su dio ovih financijskih izvještaja.

Hrvatski operator prijenosnog sustava d.d., Zagreb

Izveštaj o novčanom toku

Za godinu završenu 31. prosinca 2022.

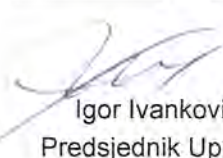
(u tisućama kuna)	2022.	2021.
Neto dobit/(gubitak) poslovne godine	(9.418)	27.657
<i>Usklađenja:</i>		
Tekući porez	374	9.030
Amortizacija	384.369	375.261
Povećanje/(smanjenje) rezerviranja	(39.590)	7.823
Neto gubitak iz financijskih aktivnosti	22.614	23.690
Otpis dugotrajne imovine	8.424	9.082
Višak dugotrajne imovine	(10)	-
(Smanjenje)/Povećanje ispravka vrijednosti zaliha	(417)	(373)
Ispravak vrijednosti potraživanja od kupaca, neto	2	40.641
Umanjenje vrijednosti financijske imovine	234	(500)
Umanjenje vrijednosti ulaganja u nekretnine	(745)	-
Novčani tijek ostvaren u poslovnim aktivnostima prije promjena u obrtnom kapitalu	365.837	492.311
(Povećanje) / smanjenje potraživanja od kupaca	(79.706)	(139.316)
(Povećanje) / smanjenje potraživanja od povezanih društava	(163.260)	(180.509)
(Povećanje) / smanjenje ostalih potraživanja	8.230	(467)
Smanjenje potraživanja za prodane stanove	168	321
(Povećanje)/Smanjenje zaliha	1.385	579
(Smanjenje) / povećanje obveza prema dobavljačima	78.555	29.448
(Smanjenje) / povećanje obveza prema povezanim društvima	(17.554)	201.980
Povećanje ostalih obveza	502.922	18.645
(Plaćanje) s osnove obračuna poreza na dobit	7.242	(13.016)
Novčani tijekovi iz poslovnih aktivnosti	703.819	409.976
Primljene kamate	32	331
Smanjenje / (Povećanje) predujmova za materijalnu imovinu	(43.516)	5.686
Neto izdaci za depozite	1.223	(2.458)
Kupnja nekretnina, postrojenja i opreme i nematerijalne imovine	(572.067)	(645.549)
Novčani tijekovi korišteni u aktivnostima ulaganja	(614.328)	(641.990)
Isplata dividende vlasniku	-	(59.102)
Povećanje / (Smanjenje) ostalih financijskih obveza	27.611	99.852
Novčani tijekovi iz financijskih aktivnosti	27.611	40.750
Neto povećanje novčanih sredstava	117.102	(191.264)
Novac i novčani ekvivalenti, početak godine	116.736	308.000
Novac i novčani ekvivalenti, kraj godine	233.838	116.736

Darko Belić
Član Uprave

Dejan Liović
Član Uprave

Igor Ivanković
Predsjednik Uprave

Priložene bilješke sastavni su dio ovih financijskih izvještaja
Hrvatski operator prijenosnog sustava d.d.
Kupska 4, Zagreb

Hrvatski operator prijenosnog sustava d.d., Zagreb

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2022.

1. OPĆENITO

Hrvatski operator prijenosnog sustava d.d., Zagreb ("Društvo") je dioničko društvo osnovano u Republici Hrvatskoj u 2005. godini. Osnivač Društva i jedini vlasnik je Hrvatska elektroprivreda d.d. ("Matica" ili "HEP d.d."), u vlasništvu Republike Hrvatske. Društvo je registrirano kod Trgovačkog suda u Zagrebu, Republika Hrvatska. Matični broj subjekta je 080517105, a OIB 13148821633. U 2022. godini. Društvo je prosječno imalo 1.155 zaposlenih (2021:1.143 zaposlenih). Dana 6.10.2021. godine proglašen je Zakon o tržištu električne energije kojim je uz ostalo propisano da se operator prijenosnog sustava (HOPS) u roku od 6 mjeseci od proglašenja zakona mora organizirati kao dioničko društvo. Skupština Društva je na sjednici od 6. travnja 2022. godine donijela Odluku o preoblikovanju Društva u dioničko društvo. Trgovački sud u Zagrebu je dana 11. travnja 2022. donio Rješenje o preoblikovanju društva s ograničenom odgovornošću u dioničko društvo. Društvo je registrirano za prijenos električne energije, a usluge prijenosa je do 30. lipnja 2013. godine obavljalo isključivo za Maticu HEP d.d. dok se nakon toga usluge prijenosa pružaju i ostalim subjektima na tržištu.

Društvo ima određene poslovne odnose sa ostalim društvima unutar HEP Grupe. Odnosi s povezanim stranama navedeni su u bilješki 36.

Na dan 31. prosinca 2022. godine članice HEP Grupe su sljedeća ovisna društva:

Članice Grupe	Zemlja	Osnovna djelatnost
Hrvatska elektroprivreda d.d.	Hrvatska	Proizvodnja i distribucija električne energije
HEP - Proizvodnja d.o.o.	Hrvatska	Proizvodnja električne energije i topline
Hrvatski operator prijenosnog sustava d.o.o.	Hrvatska	Prijenos električne energije
HEP- Operator distribucijskog sustava d.o.o. (HEP-ODS)	Hrvatska	Distribucija električne energije
HEP Opskrba d.o.o.	Hrvatska	Opskrba električnom energijom
HEP Elektra d.o.o.	Hrvatska	Opskrba električnom energijom
HEP – Toplinarstvo d.o.o.	Hrvatska	Proizvodnja i distribucija toplinske energije
HEP – Plin d.o.o.	Hrvatska	Distribucija plina
HEP ESCO d.o.o.	Hrvatska	Financiranje projekata energetske učinkovitosti
Plomin Holding d.o.o.	Hrvatska	Razvoj infrastrukture okolnog područja Plomina
CS Buško Blato d.o.o.	BiH	Održavanje opreme hidroelektrana
HEP – Upravljanje imovinom d.o.o.	Hrvatska	Usluge odmora i rekreacije
HEP Telekomunikacije d.o.o.	Hrvatska	Telekomunikacijske usluge
HEP NOC Velika	Hrvatska	Usluge smještaja i školovanja
Energetski park Korlat d.o.o.	Hrvatska	Proizvodnja električne energije
HEP –Trgovina d.o.o.	Hrvatska	Trgovina električnom energijom i optimiranje rada elektrana
HEP – Energija d.o.o.	Slovenija	Trgovanje električnom energijom
HEP– Energija d.o.o. Mostar	BIH	Trgovanje električnom energijom
HEP– Energija d.o.o. Beograd	Srbija	Trgovanje električnom energijom
HEP Energija sh.p.k.	Kosovo	Trgovanje električnom energijom
HEP VHS Zaprešić d.o.o.	Hrvatska	Projektiranje i izgradnja višenamjenskog hidrotehničkog sustava
Peharda izgradnja d.o.o.	Hrvatska	Gradnja stambenih i nestambenih zgrada
Sunčana elektrana Poreč d.o.o.	Hrvatska	Proizvodnja električne energije
Sunčana elektrana Vis d.o.o.	Hrvatska	Proizvodnja električne energije
Ornatus d.o.o.	Hrvatska	Poslovanje nekretninama
LNG Hrvatska d.o.o.	Hrvatska	Poslovanje ukapljenim prirodnim plinom
NE Krško	Slovenija	Proizvodnja električne energije

Hrvatski operator prijenosnog sustava d.d., Zagreb

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2022.

1. OPĆENITO (nastavak)

Na dan 31. prosinca 2022. godine Društvo je zapošljavalo 1.165 zaposlenika (31. prosinca 2021. godine 1.149 zaposlenika). Analiza zaposlenika po stručnoj spremi prikazana je u nastavku:

Struktura	31.12.2022.	31.12.2021.
DR.SC.	16	16
MR	19	19
VSS	490	474
VŠS	100	98
VKV	75	76
SSS	446	447
KV	4	4
NSS	5	5
PKV i NKV	10	10
Ukupno	1.165	1.149

Organi Društva

Skupština Društva

Skupštinu Društva čini osnivač društva putem svog zastupnika:

Frane Barbarić Predsjednik od 1. siječnja 2018. godine

Nadzorni odbor

Članovi Nadzornog odbora u 2022. i 2021. godini

Kažimir Vrankić Predsjednik od 4. travnja 2016. godine

Marko Dvorski Zamjenik predsjednika od 4. travnja 2020. godine

Nikola Jaman Član od 20. rujna 2021. godine

Krešimir Ugarković Član od 4. travnja 2020.godine

Dinko Andabaka Član (predstavnik radnika) od 16. srpnja 2021. godine

Marijan Kalea Član od 26. kolovoza 2017. godine do 25. kolovoza 2021. godine

Sanja Olujčić Član (predstavnik radnika) od 1. srpnja 2020. godine do 31. ožujka 2021. godine

Denis Geto Član (predstavnik radnika) od 1. travnja 2021. godine do 15. srpnja 2021. godine

Hrvatski operator prijenosnog sustava d.d., Zagreb

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2022.

1. OPĆENITO (nastavak)

Organi Društva (nastavak)

Uprava u 2022., 2021. i 2020. godini

Igor Ivanković	Predsjednik	od 16. travnja 2022. godine
Darko Belić	Član	od 16. travnja 2022. godine
Dejan Liović	Član	od 25. travnja 2019. godine
Tomislav Plavšić	Predsjednik	od 25. travnja 2019. godine do 15. travnja 2022. godine
Zlatko Visković	Član	od 16. travnja 2018. godine do 15. travnja 2022. godine

2. OSNOVE PRIPREME

2.1. Izjava o usklađenosti

Godišnji financijski izvještaji pripremljeni su u skladu s Zakonom o računovodstvu i Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja ("MSFI") koji su utvrđeni od Europske komisije i objavljeni u službenom listu Europske unije. Značajne računovodstvene politike nisu mijenjane u odnosu na prethodno razdoblje. Društvo ne priprema godišnje konsolidirane financijske izvještaje budući da koristi izuzeće prema Međunarodnom računovodstvenom standardu ("MRS") 27 „*Konsolidirani i pojedinačni financijski izvještaji*“ jer je Društvo u cijelosti ovisno društvo Hrvatska elektroprivreda d.d., društva registriranog u Zagrebu, Hrvatska koje priprema godišnje financijske izvještaje koji uključuju godišnje konsolidirane financijske izvještaje pripremljene u skladu s Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja i dostupni su u Registru godišnjih financijskih izvještaja kojeg vodi Fina.

Računovodstvene politike dosljedno su primjenjivane za sva razdoblja uključena u ove izvještaje. Financijske izvještaje odobrila je Uprava 03. svibnja 2023. godine za podnošenje skupštini društva.

2.2. Osnove mjerenja i utjecaj potresa na poslovanje u 2022. godini

Godišnji financijski izvještaji sastavljeni su uz primjenu temeljne računovodstvene pretpostavke nastanka poslovnog događaja po kojem se učinci transakcija priznaju kada su nastali i iskazuju u financijskim izvještajima za razdoblje na koje se odnose, te uz primjenu temeljne računovodstvene pretpostavke vremenske neograničenosti poslovanja.

Godišnji financijski izvještaji pripremljeni su na načelu povijesnog troška, izuzev ulaganja u nekretnine koje su iskazane po fer vrijednosti te financijske imovine i obaveza. Metode korištene za mjerenje fer vrijednosti objašnjene su u bilješci 5. uz godišnje financijske izvještaje.

Dva snažna potresa 2020. godine pojačala su negativni utjecaj na hrvatsko gospodarstvo i poslovanje Društva 2020 godine. Potres u Zagrebu u ožujku 2020. godine nije uzrokovao značajniju štetu na nekretninama Društva u Gradu Zagrebu kao ni prekid u pružanju usluge prijenosa. Krajem prosinca 2020. godine snažni potres pogodio je Sisačko-moslavačku županiju kraj Zagreba, te je uzrokovao određene kvarove na elektroenergetskim objektima u nadležnosti Društva, ali bez značajnijih financijskih efekata na poslovanje Društva.

Tijekom 2022. godine, a za potrebu provedbe projekata prijavljenih na financiranje iz Fonda solidarnosti Europske unije (FSEU) u sklopu obnove infrastrukture i opreme oštećenih potresom primljeno je 39.628 tisuća kuna dok su troškovi koji su nastali provedbom ovog projekta do 31.12.2022. iznosili 966 tisuća kuna. Primljeni poticaji će se u budućim periodima priznavati u prihode ovisno o troškovima nastalim provođenjem ovih projekata.

2. OSNOVE PRIPREME (nastavak)

2.3. Funkcionalna valuta i valuta prikazivanja

Godišnji financijski izvještaji pripremljeni su u hrvatskoj valuti, kuni (kn), koja je također funkcionalna valuta, zaokruženo na najbližu tisuću.

Na dan 31. prosinca 2022. godine tečaj za 1 USD i 1 EUR iznosio je 7,064 HRK odnosno 7,53450 HRK (31. prosinca 2021. godine: 6,64 HRK odnosno 7,52 HRK).

2.4. Usvajanje novih i izmijenjenih međunarodnih standarda financijskog izvještavanja („MSFI“) od 1. siječnja 2022. godine

Sljedeći izmijenjeni standardi stupili su na snagu od 1. siječnja 2022. godine, ali nisu imali materijalnog utjecaja na Društvo:

2.4.1. Standardi i tumačenja na snazi u tekućem periodu

MSFI 3 Poslovne kombinacije, MRS 16 Nekretnine, postrojenja i oprema, MRS 37 Rezerviranja, nepredviđene obveze i nepredviđena imovina te ciklus Godišnjih poboljšanja MSFI-ja 2018-2020 (Izmjene i dopune) - Izmjene i dopune primjenjuju se za godišnja razdoblja koja počinju na 1. siječnja 2022. godine ili nakon toga, pri čemu je ranija primjena dopuštena. Odbor za MSFI-jeve izdao je izmjene MSFI-ja ograničenog opsega kako slijedi:

MSFI 3 Poslovne kombinacije (Izmjene i dopune) uključuje ažuriranje prethodne reference na Konceptualni okvir za financijsko izvještavanje na trenutnu verziju Konceptualnog okvira izdanog u 2018. bez promjene računovodstvenih zahtjeva za poslovne kombinacije.

MRS 16 Nekretnine, postrojenja i oprema (Izmjene i dopune) zabranjuje društvu umanjene troška nekretnina, postrojenja i opreme za iznose dobivene od prodaje stavki proizvedenih tijekom pripreme imovine za namjeravanu upotrebu. Umjesto toga, društvo takav prihod od prodaje i povezane troškove iskazuje u računu dobiti i gubitka.

MRS 37 Rezerviranja, nepredviđene obveze i nepredviđena imovina (Izmjene i dopune) precizira koje troškove društvo uključuje u određivanje troška ispunjenja ugovora u svrhu procjene je li ugovor štetan. Izmjene pojašnjavaju da troškovi koji se izravno odnose na ugovor o isporuci dobara ili usluga uključuju i inkrementalne troškove i alokaciju troškova izravno povezanih s ugovornim aktivnostima

Godišnja poboljšanja 2018-2020 uključuju manje izmjene i dopune MRS-a 1 Prva primjena Međunarodnih standarda financijskog izvještavanja, MSFI-ja 9 Financijski instrumenti, MRS-a 41 Poljoprivreda i prateće ilustrativne primjere uz MSFI-ja 16 Najmovi.

MSFI 16 Najmovi – COVID-19 olakšice za najam nakon 30. lipnja 2021. godine (Izmjene i dopune) - Izmjene i dopune primjenjuju se za godišnja izvještajna razdoblja koja počinju na ili nakon 1. travnja 2021. godine pri čemu je ranija primjena dopuštena uključivo u financijskim izvještajima koji još nisu odobreni za objavu na datum izdavanja izmjena i dopuna. U ožujku 2021. godine, Odbor za MSFI-jeve izmijenio je i dopunio

Hrvatski operator prijenosnog sustava d.d., Zagreb

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2022.

uvjete vezane za praktične olakšice najomprincima, koje su nastale kao izravna posljedica pandemije COVID-19, od primjene smjernica o računovodstvu modifikacije najma iz MSFI-ja 16. Nastavno na izmjene i dopune, praktične olakšice sad se primjenjuju na najmove za koje svako smanjenje plaćanja najma utječe samo na plaćanja koja su izvorno dospjela na datum 30. lipnja 2022. godine ili prije njega, uz uvjet da su svi ostali uvjeti primjene praktične olakšice zadovoljeni.

Usvajanje navedenih izmjena postojećih standarda i tumačenja nije dovelo do materijalnih promjena u financijskim izvještajima Društva.

2.4.2. Standardi koji su izdani, ali još nisu na snazi i nisu ranije usvojeni

MSFI-jevi trenutno usvojeni u Europskoj uniji ne razlikuju se značajno od propisa koje je donio Odbor za Međunarodne računovodstvene standarde (OMRS), izuzev sljedećih standarda, izmjena postojećih standarda i tumačenja, koji još nisu usvojeni od strane Europske Unije do 31. prosinca 2022.

MRS 1 Prezentacija financijskih izvještaja i MSFI smjernica 2: Objava računovodstvenih politika (Izmjene i dopune) - Izmjene i dopune primjenjuju se za godišnja izvještajna razdoblja koja počinju na ili nakon 1. siječnja 2023. godine pri čemu je ranija primjena dopuštena. Izmjene i dopune pružaju smjernice za primjenu prosudbi o značajnosti na objave računovodstvenih politika. Posebno, izmjene i dopune MRS-a 1 zamjenjuju zahtjev za objavom „značajnih“ računovodstvenih politika sa zahtjevom za objavu „materijalnih“ računovodstvenih politika. Također, dodane su smjernice i ilustrativni primjeri radi pomoći kod primjene koncepta materijalnosti prilikom prosudbi o objavama računovodstvenih politika. Izmjene i dopune još nisu usvojene na razini Europske Unije.

MRS 8 Računovodstvene politike, promjene u računovodstvenim procjenama i pogreške: Definicija računovodstvenih procjena (Izmjene i dopune) - Izmjene i dopune primjenjuju se za godišnja izvještajna razdoblja koja počinju na ili nakon 1. siječnja 2023. godine pri čemu je ranija primjena dopuštena, i primjenjuju se na promjene u računovodstvenim politikama i promjene u računovodstvenim procjenama nastale na ili nakon početka tog razdoblja. Izmjene i dopune uvode novu definiciju računovodstvenih procjena pri čemu se iste definiraju kao novčani iznosi u financijskim izvještajima podložni neizvjesnosti mjerenja. Također, izmjene i dopune pojašnjavaju promjene u računovodstvenim procjenama i njihovo razlikovanje u odnosu na promjene računovodstvenih politika i ispravljanje pogrešaka. Izmjene i dopune još nisu usvojene na razini Europske Unije.

MRS 12 Porez na dobit: Odgođeni porez vezan za imovinu i obveze koje nastaju iz jedinstvene transakcije (Izmjene i dopune) - Izmjene i dopune primjenjuju se za godišnja izvještajna razdoblja koja počinju na ili nakon 1. siječnja 2023. godine pri čemu je ranija primjena dopuštena. U svibnju 2021. godine Odbor za MSFI-jeve izdao je izmjene i dopune MRS-a 12 koje sužavaju opseg iznimke iz MRS-a 12 vezane za inicijalno priznavanje i određuju kako društva iskazuju odgođeni porez na transakcije kao što su najmovi i obveze za demontažu. Sukladno izmjenama i dopunama, iznimka inicijalnog priznavanja ne primjenjuje se na transakcije koje kod inicijalnog priznavanja dovode do jednakih iznosa oporezivih i odbitnih privremenih razlika. Iznimka se primjenjuje samo ako priznavanje imovine i obveza po najmu (ili obveze i imovine za demontažu) dovodi do oporezivih i odbitnih privremenih razlika koje nisu jednake. Izmjene i dopune još nisu usvojene na razini Europske Unije.

Hrvatski operator prijenosnog sustava d.d., Zagreb

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2022.

MRS 1 Presentacija financijskih izvještaja: Klasifikacija obveza kao kratkoročnih ili dugoročnih (Izmjene i dopune) - Izmjene i dopune primjenjuju se za godišnja izvještajna razdoblja koja počinju na ili nakon 1. siječnja 2024. godine pri čemu je ranija primjena dopuštena te će se morati primjenjivati retroaktivno u skladu s odredbama MRS-a 8. Cilj izmjena i dopuna je pojasniti načela MRS-a 1 za klasifikaciju obveza kao kratkoročnih ili dugoročnih.

Izmjenama i dopunama se pojašnjava značenje prava na odgodu namire, zahtjeva da to pravo postoji na kraju izvještajnog razdoblja, da namjera Uprave ne utječe na kratkoročnu ili dugoročnu klasifikaciju te da mogućnosti druge ugovorne strane koje bi mogle rezultirati namirom prijenosom vlastitih vlasničkih instrumenata ne utječu na kratkoročnu ili dugoročnu klasifikaciju. Također, izmjenama i dopunama se navodi da će samo kovenanti kojih se subjekt mora pridržavati na ili prije datuma izvještavanja utjecati na klasifikaciju obveze. Dodatne objave potrebne su i za dugoročne obveze koje proizlaze iz ugovora o kreditu koji uključuju kovenante koje treba ispoštovati unutar dvanaest mjeseci nakon izvještajnog razdoblja. Izmjene i dopune još nisu usvojene na razini Europske Unije

Izmjene i dopune MSFI 10 Konsolidirani financijski izvještaji i MRS 28 Ulaganja u pridružena društva i zajedničke pothvate: prodaja ili doprinos imovine između ulagatelja i njegovog pridruženog društva ili zajedničkog pothvata. - Izmjenama i dopunama se rješava pitanje priznate nedosljednosti između zahtjeva MSFI-ja 10 i MRS-a 28, u postupanju s prodajom ili doprinosom imovine između ulagatelja i njegovog pridruženog društva ili zajedničkog pothvata. Glavna posljedica izmjena je da se puni dobitak ili gubitak priznaju kada transakcija uključuje poslovanje (bez obzira na to je li smješteno u ovisnom društvu). Djelomični dobitak ili gubitak priznaje se kada transakcija uključuje imovinu koja ne čini poslovanje, čak i ako je ta imovina smještena u ovisnom društvu. Odbor za MSFI-jeve je u prosincu 2015. godine odgodio datum stupanja na snagu ove izmjene i dopune na neodređeno vrijeme do ishoda svojeg istraživačkog projekta o računovodstvenoj metodi udjela. Izmjene i dopune još nisu usvojene na razini Europske Unije.

Prema procjenama Društva, primjena navedenih novih standarda i izmjena postojećih standarda ne bi imala značajan materijalni utjecaj na financijske izvještaje.

2. OSNOVE PRIPREME (nastavak)

2.6. Vremenska neograničenost poslovanja

Na dan 31. prosinca 2022. Društvo ima kratkoročne obveze u iznosu 1.409.866 tisuća kuna i kratkotrajnu imovinu u iznosu 1.055.082 tisuće kuna (na dan 31.12.2021. godine kratkoročne obveze u iznosu 1.563.905 tisuća kuna i kratkotrajnu imovinu u iznosu 711.013 tisuće kuna). Najznačajniji iznos kratkoročnih obveza odnosi se na obveze prema povezanim društvima u iznosu 608.547 tisuća kuna (2021.:939.679 tisuće kuna te obveze prema bankama u iznosu 133.628 tisuća kuna (2021.: 99.852 tisuće kuna). Navedena negativna razlika smanjena je tijekom 2022. godine refinanciranjem obveza prema Ugovoru o preuzimanju obveza po izdanim obveznicama od 22.3.2016. godine koje su imale dospjeće 2022. godine novim Ugovorom o zajmu s dospjećem u 2027. godini. Stabilizacijom cijena električne energije na tržištu i otplatom obveza po kratkoročnim zaduženjima očekuje se daljnji trend smanjenja kratkoročnih obveza.

Društvo je u skladu sa Zakonom o tržištu električne energije dužno nabavljati električnu energiju za pokriće gubitaka u prijenosnoj mreži prema tržišnim načelima, dijelom na burzi, a dijelom putem dugoročnih ugovora. Rast cijena električne energije na tržištima električne energije započeo krajem 2021. nastavljen je, uz dodatno značajnije povećanje cijena tijekom prva tri kvartala 2022., dok su se cijene u zadnjem kvartalu 2022. i početkom 2023. godine stabilizirale, ali su i dalje na višim razinama od cijena prije energetske krize. Rast cijena električne energije na tržištima izravno utječe na financijski rezultat Društva, čega je izravna posljedica financijski rezultat 2022. godine. Također, rast cijena električne energije koji utječe na visoku razinu poslovnih rashoda Društva, posljedično utječe i na neodrživu razinu likvidnosti. Na navedenu razinu likvidnosti dodatan utjecaj imaju i velik rast troškova električne energije za uravnoteženje sustava koji se također nabavljaju prema tržišnim načelima, kao i rast cijena građevinskih materijala i proizvoda kao posljedica globalnog poremećaja na tržištima materijala i u opskrbnim lancima. Radi nepovoljne situacije s likvidnošću proizašle kontinuiranim rastom troškova poslovanja odnosno manjkom sredstava za pokriće istih, djelomično i uslijed nedostatnih iznosa tarifnih stavki za prijenos električne energije koje su utvrđene na temelju Metodologije za određivanje iznosa tarifnih stavki za prijenos električne energije (Narodne novine br. 104/2015, 84/2016, 84/2022), a koja ne uvažava pojavu nepredviđenih i neplaniranih okolnosti ovakvih razmjera, Društvo je, nakon ugovaranja kratkoročnih zaduženja za obrtna sredstva i drugih financijskih instrumenata u 2021. godini (99.852 tisuća kuna na dan 31.12.2021. godine) kod poslovnih banaka, istima reprogramom produžilo dospjeće, te u 2022. godini ugovorilo novi kratkoročni okvirni kredit/zajam za obrtna sredstva s korištenjem po revolving principu u iznosu do 100.000 tisuća kuna s HEP-om d.d. u svrhu podmirenja dospjelih kratkoročnih obveza za održavanje stabilne likvidnosti. Buduća zaduženja uz prihvatljive i održive uvjete, koja će biti neminovna u slučaju da se ne promjene okolnosti koje utječu na poslovanje Društva, bit će izazovno ugovoriti, s obzirom na trenutno stanje na financijskom tržištu, kao i na ukupnu zaduženost HEP grupe. Kako je na temelju Uredbe o otklanjanju poremećaja na domaćem tržištu energije (Narodne novine br. 104/2022) Društvo onemogućeno podnošenje zahtjeva Hrvatskoj energetskej regulatornoj agenciji za promjenom iznosa tarifnih stavki za vrijeme trajanja privremenih mjera do 31.03.2023., te kako je Uredbom o otklanjanju poremećaja na domaćem tržištu energije (Narodne novine br. 31/2023) rok produžen do 31.03.2024. godine, Društvo je smanjena mogućnost utjecaja na usklađivanje prihoda s ostvarenim odnosno planiranim troškovima.

Iako se ne može prognozirati koliko će trajati energetska kriza, evidentno je da će razdoblje visokih cijena potrajati kroz neko dulje vrijeme, što može utjecati na zadržavanje povećane razine troškova.

2. OSNOVE PRIPREME (nastavak)

2.6. Vremenska neograničenost poslovanja (nastavak)

U cilju smanjenja troškova Društva s osnove nabave električne energije za pokriće gubitaka u prijenosnoj mreži, Vlada Republike Hrvatske je donijela Uredbu o otklanjanju poremećaja na domaćem tržištu energije (Narodne novine br. 31/2023), te se po provedbi odredbe Uredbe kojom je određena fiksna cijena radne energije za potrebe pokrivanja gubitaka električne energije operatora prijenosnog sustava očekuje stabilizacija troškova nabave električne energije za pokriće gubitaka u prijenosnoj mreži, a time i ukupnih troškova za Društvo u 2023. godini.

Društvo u suradnji s nadležnim ministarstvom i regulatorom aktivno traži rješenje trenutne situacije poduzimanjem potrebnih aktivnosti u cilju nesmetanog ispunjavanja svih zadaća koje sukladno zakonskim obvezama ima neovisni operator prijenosnog sustava.

S obzirom na prethodno navedeno Društvo je sastavilo izvještaje temeljem osnovne pretpostavke neograničenosti poslovanja.

2.7. Korištenje procjena i prosudbi

Priprema financijskih izvještaja u skladu s MSFI zahtijeva od Uprave stvaranje prosudbi, procjena i pretpostavki koje utječu na primjenu politika i iznosa objavljenih za imovinu i obveze, prihode i troškove. Procjene i uz njih vezane pretpostavke temelje se na povijesnom iskustvu i raznim ostalim čimbenicima, za koje se smatra da su razumni u danim okolnostima, rezultat kojih čini polazište za stvaranje procjena o vrijednosti imovine i obveza, koje se ne mogu dobiti iz drugih izvora. Stvarni rezultati mogu se razlikovati od takvih procjena. Spomenute procjene i uz njih vezane pretpostavke predmet su redovitog pregleda. Utjecaj korekcije procjene priznaje se u razdoblju u kojem je procjena korigirana ukoliko korekcija utječe samo na razdoblje u kojem je napravljena ili u razdoblju u kojem je napravljena korekcija i budućim razdobljima ukoliko korekcija utječe na tekuće i buduća razdoblja.

Prosudbe koje je Uprava napravila u primjeni MSFI, a koje imaju značajan utjecaj na financijske izvještaje i prosudbe kod kojih je rizik da će doći do materijalno značajnih korekcija u idućoj godini visok, navedene su u bilješci 4.

3. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

Slijedi prikaz značajnih računovodstvenih politika usvojenih za pripremu ovih financijskih izvještaja. Ove računovodstvene politike dosljedno su primjenjivane od strane Društva za sva razdoblja uključena u ove izvještaje.

3.1. Priznavanje prihoda

Osnovna djelatnost Društva je vođenje elektroenergetskog sustava i pogona prijenosnog sustava Republike Hrvatske s međusobno povezanim prijenosnim sustavima, odnosno s distribucijskim sustavom u Republici Hrvatskoj.

Sukladno novom MSFI 15, glede priznavanja ugovora s kupcima Društvo primjenjuje model od „pet koraka“;

1. Utvrditi ugovor s kupcem
2. Utvrditi obveze isporuke u ugovoru
3. Utvrditi cijenu transakcije
4. Dodijeliti cijenu transakcije obvezama isporuke u ugovoru
5. Priznati prihod kada subjekt ispuni obvezu isporuke

Prihodi se priznaju za svaku zasebnu obvezu isporuke u ugovoru u iznosu cijene transakcije. Cijena transakcije je iznos naknade u ugovoru na koju Društvo očekuje da ima pravo u zamjenu za prijenos obećane robe ili usluga kupca.

Prihodi od naknade za korištenje prijenosne mreže

Naknade Društva od 2016. godine temelje se na energetske podacima ostvarene prodaje kupcima, Metodologiji za određivanje tarifnih stavki za prijenos električne energije i Odluci o iznosu tarifnih stavki za prijenos električne energije koje donosi Hrvatska energetska regulatorna agencija („HERA“). HERA je 13. prosinca 2018. godine donijela Odluku kojom su promijenjene tarifne stavke za prijenos električne energije u 2019. godini. Ista Odluka primjenjuje se i na priznavanje prihoda u 2021. godini. HERA je 13. prosinca 2021. godine donijela Odluku kojom su promijenjene tarifne stavke za prijenos električne energije u 2022. godini. Ista se primjenjuje od 1. travnja 2022. godine.

Prihod od ITC sporazuma

Društvo, kao Operator prijenosnog sustava (Transmission System Operator), potpisnik je ITC sporazuma (ITC Clearing and Settlement Agreement) temeljem kojeg ostvaruje prihod kao naknadu za pokriće troškova nastalih uslijed tranzita električne energije. Prihodi od ITC mehanizma određuju se na bazi metodologije utvrđene od strane ETSO (European Transmission System Operators), a prema Uredbi 1228/2003 Europskog parlamenta i Vijeća o uvjetima pristupa mreži za prekograničnu razmjenu električne energije.

3. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.1. Priznavanje prihoda (nastavak)

Prihod od prekograničnog prijenosnog kapaciteta

Tijekom 2022. i 2021. godine bilateralna i multilateralna dodjela prekograničnih prijenosnih kapaciteta na granicama Republike Hrvatske sa susjednim operatorima prijenosa odvija se prema posebnim Pravilima o dodjeli prekograničnih prijenosnih kapaciteta, zasebno za jednu ili više granica i u skladu s Pravilima o korištenju prekograničnih prijenosnih kapaciteta koja reguliraju korištenje kapaciteta na granicama sa susjednim operatorima sustava.

Prihod od električne energije uravnoteženja

Od 1. siječnja 2017. godine Društvo ostvaruje prihode od pružanja usluge uravnoteženja i obračuna električne energije uravnoteženja prodajom električne energije Voditeljima bilančnih grupa (VBG) sukladno važećim Pravilima o uravnoteženju elektroenergetskog sustava, Metodologiji za određivanje cijena za obračun električne energije uravnoteženja, Ugovorima o odgovornosti za odstupanje sklopljenim s VBG, te u skladu sa setom ugovora o pomoćnim uslugama sustava sklopljenima s HEP Proizvodnjom d.o.o.

Prihodi od naknada za priključenje – primjena MSFI 15 „Prihodi na temelju ugovora s kupcima“

Na dan 1.1.2018. godine stupio je na snagu MSFI 15 „Prihodi na temelju ugovora s kupcima“ koji u dijelu ugovora za priključke na mrežu prijenosa zamjenjuje IFRIC 18. Sukladno odredbama MSFI 15, priključenje na mrežu smatra se plaćanjem nepovratne naknade za priključenje na mrežu koja je povezana s budućim ugovorom o korištenju mreže i ugovorom o opskrbi električnom energijom.

Slijedom toga, razdoblje priznavanja prihoda od naknade za priključak produžava se i nakon početnog ugovornog razdoblja s obzirom da je kupac temeljem realizacije ugovora o priključenju stekao pravo na korištenje prijenosne mreže i dalje na opskrbu električnom energijom. Prihod se stoga treba sustavno rasporediti kroz razdoblje korisnog vijeka upotrebe izgrađenog sredstva ili prenesenog sredstva koje se koristi za davanje stalne usluge, a naknada primljena od kupaca za priključenje evidentirati kao odgođeni prihod te priznavati kao prihod razdoblja istovremeno s amortizacijom imovine (priključaka) na koju se odnosi.

Prema odredbama MSFI-a 15 obzirom na povezanost ugovora o priključenju i ugovora o isporuci električne energije, za imovinu knjiženu prema IFRIC-u 18 koja još nije u cijelosti amortizirana provedeni su prepravci zadržane dobiti za dio prihoda koji je priznat u trenutku priključenja na mrežu što se odnosi na priključke evidentirane u razdoblju 1. srpnja 2009. do 31. prosinca 2017. godine.

Financijski prihodi

Financijski prihodi sastoje se od prihoda od kamata na investirana sredstva, promjene fer vrijednosti financijske imovine iskazane po fer vrijednosti u računu dobiti i gubitka te dobitaka od tečajnih razlika.

3. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.1. Priznavanje prihoda (nastavak)

Prihod od kamate priznaje se u trenutku kada nastaje, koristeći metodu efektivne kamatne stope. Prihodi od dividendi priznaju se kada je ustanovljeno pravo na isplatu dividende.

Državne potpore

Državna potpora se priznaje kada postoji dovoljno jamstvo da će Društvo zadovoljiti uvjete koji se za nju traže i da će potpora biti primljena.

Državne potpore priznaju se u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti na sustavnoj osnovi tijekom razdoblja u kojem Društvo priznaje kao rashode povezane troškove za čije su pokriće potpore namijenjene.

Državne potpore povezane s materijalnom imovinom koja se amortizira priznaju se u dobit ili gubitak u razdobljima i u omjerima u kojima se priznaje trošak amortizacije te imovine, odnosno kroz očekivani vijek uporabe te imovine.

Državne potpore povezane s imovinom koja se ne amortizira priznaju se u dobit ili gubitak kroz razdoblja u kojima se snose troškovi ispunjenja tih obveza.

3.2. Transakcije i stanja u stranim valutama

Transakcije u stranim valutama izražene su u funkcionalnoj valuti upotrebom tečajne liste važeće na dan transakcije. Monetarna imovina i obveze izražene u stranoj valuti na datum izvještavanja preračunate su u funkcionalnu valutu upotrebom tečajne liste važeće na datum izvještavanja. Dobici ili gubici od tečajnih razlika koji nastaju prilikom podmirenja tih transakcija te iz preračuna monetarne imovine i obveza denominiranih u stranim valutama, priznaju se u dobit ili gubitak.

Nemonetarna imovina i stavke koje se mjere po povijesnom trošku strane valute ne preračunavaju se po novim tečajevima. Nemonetarna imovina i obveze denominirane u stranoj valuti prikazane prema povijesnom trošku, preračunate su u funkcionalnu valutu upotrebom tečajne liste važeće na dan transakcije.

3.3. Najmovi

Društvo nema sklopljenih ugovora o financijskim najmovima s trećim osobama.

Najmovi u kojima Društvo ne snosi bitan udio rizika i koristi vlasništva klasificiraju se kao operativni najmovi.

Računovodstvena politika u primjeni od 1. siječnja 2019.

Svi najmovi obračunavaju se priznavanjem imovine s pravom korištenja i obvezama po najmu osim za:

- Najmove male vrijednosti; i
- Najmove čije razdoblje najma završava u razdoblju od 12 mjeseci od datuma prve primjene ili kraće.

3. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.3. Najmovi (nastavak)

Obveza za najam se priznaje prema sadašnjoj vrijednosti ugovorenih budućih plaćanja najmodavcu za vrijeme trajanja najma, diskontirana uz diskontnu stopu koja se određuje u odnosu na stopu svojstvenu zakupu, osim ako ju nije lako utvrditi, u tom se slučaju koristi inkrementalna stopa zaduživanja Društva na početku najma. Varijabilna plaćanja najma se uključuju u izračun obveza za najam, samo ukoliko ovise o indeksu ili stopi. U tom slučaju, početni izračun obveza za najam pretpostavlja da će varijabilni element ostati nepromijenjen za vrijeme trajanja najma. Ostala varijabilna plaćanja najma predstavljaju rashod u razdoblju na koji se odnosi.

Na datum početnog priznavanja, knjigovodstvena vrijednost obveza za najam uključuje i:

- iznose za koje se očekuje da će ih najmoprimac plaćati na temelju jamstava za ostatak vrijednosti;
- cijenu izvršenja mogućnosti kupnje ako je izvjesno da će najmoprimac iskoristiti tu mogućnost; i
- plaćanja kazni za raskid najma ako razdoblje najma odražava da će najmoprimac iskoristiti mogućnost raskida najma.

Imovina s pravom korištenja početno se mjeri u visini obveza za najam, umanjena za sve primljene poticaje za najam i povećava se za:

- sva plaćanja najma izvršena na datum početka najma ili prije tog datuma;
- sve početne izravne troškove; i
- iznos rezervacije priznate u slučaju kada Društvo ugovorno snosi troškove demontaže, uklanjanja ili obnovi mjesta na koje se imovina nalazi.

Nakon početnog mjerenja, obveza za najam povećava se kako bi odražavala kamate na obveze po najmu i smanjuje se kako bi odražavala izvršena plaćana najma. Imovina s pravom korištenja umanjuje se za akumuliranu amortizaciju koja se obračunava linearno tijekom trajanja najma, ili preostalog ekonomskog vijeka imovine, ako se smatra da je kraće od roka najma. Obveza za najam naknadno se mjeri kada dođe do promjene budućih plaćanja najma koji proizlazi iz promjene indeksa ili stope odnosno kad postoji promjena u procjeni roka bilo kojeg najma.

Plaćanja po operativnom najmu priznaju se kroz dobit ili gubitak linearnom metodom tijekom trajanja najma. Plaćanja po osnovi operativnih najмова iskazuju se u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti prema pravocrtnoj metodi u razdoblju trajanja najma.

3.4. Nematerijalna imovina

Dugotrajna nematerijalna imovina uključuje software te ulaganja na tuđoj imovini radi stjecanja prava, a kapitaliziraju se do iznosa za koji su vjerojatne buduće ekonomske koristi te ako će iste pritjecati u Društvo. Naknadni troškovi vezani uz kapitaliziranu nematerijalnu imovinu priznaju se u knjigovodstveni iznos stavki samo ako povećavaju buduće ekonomske koristi povezane sa sredstvom te ako će iste pritjecati u Društvo. Svi ostali troškovi predstavljaju trošak unutar dobiti ili gubitka u razdoblju kad su nastali.

3. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.4. Nematerijalna imovina (nastavak)

Amortizacija se obračunava koristeći linearnu metodu otpisa kroz procijenjeni korisni vijek trajanja pojedine imovine. Nematerijalna imovina amortizira se od datuma kada je raspoloživa za upotrebu. Procijenjeni korisni vijek trajanja nematerijalne imovine je kako slijedi:

Software	5 godina
Ulaganja na tuđoj imovini radi stjecanja prava	25 godina

3.5. Nekretnine, postrojenja i oprema

Nekretnine, postrojenja i oprema iskazani su po trošku nabave umanjenom za akumuliranu amortizaciju i akumulirana umanjnja vrijednosti imovine, ako postoje. Trošak nabave obuhvaća sve troškove koji se mogu izravno povezati s dovođenjem sredstva u radno stanje za namjeravanu upotrebu.

Imovina u pripremi i zemljište se ne amortiziraju. Amortizacija nekretnina, postrojenja i opreme obračunava se primjenom pravocrtne metode u svrhu alokacije troška te imovine tijekom njenog procijenjenog korisnog vijeka uporabe kako slijedi:

Građevinski objekti (nekretnine i građevinski dijelovi objekata i postrojenja za prijenos električne energije)	10-40 godina
Oprema (oprema postrojenja i objekata za prijenos električne energije)	5-40 godina
Inventar i ostala oprema (uredska i oprema računskih centara, namještaj i motorna vozila)	5-20 godina

Korisni vijek uporabe pregledava se na svaki izvještajni datum i po potrebi usklađuje. U slučaju da je knjigovodstveni iznos imovine veći od procijenjenog nadoknadivog iznosa, razlika se otpisuje do nadoknadivog iznosa.

Dobici i gubici nastali prodajom utvrđeni su kao razlika između prihoda od prodaje i knjigovodstvene vrijednosti prodanog sredstva te se priznaju unutar dobiti ili gubitka u sklopu ostalih prihoda/troškova.

Naknadni izdaci uključuju se u knjigovodstvenu vrijednost imovine ili se, po potrebi, priznaju kao zasebna imovina samo ako će Društvo imati buduće ekonomske koristi od spomenute imovine te ako se trošak imovine može pouzdano mjeriti. Knjigovodstvena vrijednost zamijenjenog dijela prestaje se priznavati. Svi ostali troškovi održavanja terete izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti u financijskom razdoblju u kojem su nastali. U situacijama u kojima je nedvojbeno da su troškovi rezultirali povećanjem budućih ekonomskih koristi za koje se očekuje da će se ostvariti uporabom stavke nekretnina, postrojenja i opreme iznad njenih izvorno procijenjenih mogućnosti, oni se kapitaliziraju kao dodatni trošak nekretnina, postrojenja i opreme. Troškovi prihvatljivi za kapitalizaciju obuhvaćaju troškove periodičnih, unaprijed planiranih značajnijih pregleda i remonta nužnih za daljnje poslovanje.

3. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.5. Nekretnine, postrojenja i oprema (nastavak)

Troškovi posudbe

Troškovi posudbe koji se mogu izravno povezati sa stjecanjem, izgradnjom ili izradom kvalificiranog sredstva, a to je sredstvo koje nužno zahtijeva znatno vrijeme kako bi bilo spremno za namjeravanu uporabu ili prodaju, se pripisuju trošku nabave toga sredstva sve dok sredstvo većim dijelom ne bude spremno za namjeravanu uporabu ili prodaju.

Troškovi posudbe uključuju kamate na dopuštena prekoračenja po bankovnom računu, kratkoročne i dugoročne posudbe te tečajne razlike nastale posudbama u stranoj valuti u iznosu kojem se smatraju usklađivanjem troškova kamata.

3.6. Umanjenje vrijednosti nefinancijske imovine

Na svaki izvještajni dan, Društvo provjerava knjigovodstvene iznose svoje nefinancijske imovine (izuzev zaliha i odgođene porezne imovine koje se razmatraju) kako bi utvrdilo postoje li naznake da je došlo do gubitaka zbog umanjenja vrijednosti. Ako takve naznake postoje, procjenjuje se nadoknativi iznos sredstva da bi se mogli odrediti eventualni gubici nastali zbog umanjenja. Ako nadoknativi iznos nekog sredstva nije moguće procijeniti, Društvo procjenjuje nadoknativi iznos jedinice koja stvara novac kojoj to sredstvo pripada. Ako je moguće odrediti realnu i dosljednu osnovu za raspoređivanje, imovina Društva se također raspoređuje na pojedine jedinice koje stvaraju novac ili, ako to nije moguće, na najmanju skupinu jedinica koje stvaraju novac za koju je moguće odrediti realnu i konzistentnu osnovu raspoređivanja.

Nematerijalna imovina neodređenog vijeka uporabe i nematerijalna imovina koja još nije raspoloživa za uporabu se testira na umanjenje jednom godišnje te kada postoji naznaka o mogućem umanjenju imovine.

Nadoknativi iznos je veći iznos uspoređujući fer vrijednost umanjenu za troškove prodaje i vrijednost imovine u uporabi. Za potrebe procjene vrijednosti u uporabi, procijenjeni budući novčani tokovi diskontiraju se do sadašnje vrijednosti primjenom diskontne stope prije oporezivanja koja odražava sadašnju tržišnu procjenu vremenske vrijednosti novca i rizike specifične za to sredstvo za koje procjene budućih novčanih tokova nisu bile usklađene. Ako je nadoknativi iznos nekog sredstva (ili jedinice koja stvara novac) procijenjen na iznos niži od knjigovodstvenog, knjigovodstveni iznos toga sredstva (jedinice koja stvara novac) umanjuje se do nadoknativog iznosa. Gubici od umanjenja vrijednosti priznaju se odmah kao rashod, osim kod sredstva iskazanog u revaloriziranom iznosu, u kojem slučaju se gubitak od umanjenja iskazuje kao smanjenje vrijednosti proizašlo iz revalorizacije sredstva.

Kod naknadnog poništenja gubitka od umanjenja vrijednosti, knjigovodstveni iznos sredstva (jedinice koja generira novac) povećava se do revidiranog procijenjenog nadoknativog iznosa toga sredstva na način da uvećana knjigovodstvena vrijednost ne premašuje knjigovodstvenu vrijednost koja bi bila utvrđena da u prethodnim godinama nije bilo priznatih gubitaka od umanjenja na tom sredstvu (jedinici koja generira novac). Poništenje gubitka od umanjenja vrijednosti odmah se priznaje kao prihod, osim ako se predmetno sredstvo ne iskazuje u revaloriziranom iznosu, u kom slučaju se poništenje gubitka od umanjenja vrijednosti iskazuje kao povećanje uslijed revalorizacije.

3. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.7. Ulaganje u nekretnine

Ulaganja u nekretnine uključuju nekretnine koje se drže radi zarade putem iznajmljivanja ili povećanja njihove tržišne vrijednosti ili u obje svrhe. Ugrađena oprema smatra se sastavnim dijelom ulaganja u nekretnine. Trošak nabave uključuje sve troškove koji su direktno povezani s nabavkom te imovine. Ulaganja u nekretnine u pripremi tj. izgradnji klasificiraju se kao dugotrajna materijalna imovina sve dok ne budu spremna za upotrebu. Nakon početnog priznavanja, ulaganja u nekretnine se vrednuju po fer vrijednosti. Dobici i gubici uslijed promjena fer vrijednosti ulaganja u nekretnine priznaju se u dobit i gubitak razdoblja u kojem su nastali.

Troškovi zamjene pojedine stavke ulaganja u nekretnine priznaju se u knjigovodstvenu vrijednost te imovine ako je vjerojatno da će buduće ekonomske koristi koje su sadržane u toj stavci imovine pritijecati u Društvo te se njihova vrijednost može pouzdano izmjeriti. Troškovi redovnog održavanja ulaganja u nekretnine priznaju se unutar računa dobiti i gubitka kako nastaju. Investicijska nekretnina se prestaje priznavati, tj. isknjižava se, prodajom ili trajnim povlačenjem iz uporabe, kao i kad se od njenog otuđenja ne očekuju buduće ekonomske koristi. Svaka dobit, odnosno svaki gubitak nastao isknjiženjem nekretnine, a utvrđuje se kao razlika između neto priljeva ostvarenih prodajom i neto knjigovodstvene vrijednosti predmetne nekretnine, uključuje se u dobit i gubitak razdoblja u kojem se nekretnina prestala priznavati.

3.8. Ulaganja u povezana društva

(i) Ovisna društva

Ovisna društva su sva društva (uključujući i društva s posebnom namjenom) nad kojima Društvo ima kontrolu nad financijskim i poslovnim politikama, što u pravilu uključuje više od pola glasačkih prava). Postojanje i učinak potencijalnih prava glasa koja se mogu iskoristiti ili zamijeniti razmatraju se prilikom procjene ima li Društvo kontrolu nad drugim poslovnim subjektom. Ulaganja u ovisna društva početno se priznaju po trošku, a naknadno po trošku umanjenom za umanjenja vrijednosti. Testiranje ulaganja u ovisna društva na umanjenje vrijednosti provodi se na godišnjoj razini (računovodstvena politika 3.13).

(ii) Pridružena društva

Pridružena društva su ona u kojima Društvo ima značajan utjecaj, ali nema kontrolu, što u pravilu uključuje 20% do 50% prava glasa. Ulaganja u pridružena društva početno se priznaju po trošku, a naknadno po trošku umanjenom za umanjenja vrijednosti. Testiranje ulaganja u pridružena društva na umanjenje vrijednosti provodi se na godišnjoj razini (računovodstvena politika 3.13).

3. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.9. Zalihe

Zalihe sadrže uglavnom elektromaterijal, rezervne dijelove za postrojenja i opremu prijenosne mreže i sitni inventar, a iskazane su po nižoj vrijednosti od troška nabave utvrđenog na temelju prosječne ponderirane cijene umanjene za ispravak vrijednosti zastarjelih zaliha i neto ostvarive vrijednosti. Trošak nabave uključuje fakturirani iznos i druge troškove koji su nastali izravno u svezi s dovođenjem zaliha na određenu lokaciju i uporabno stanje. Neto ostvariva vrijednost predstavlja procjenu prodajne cijene u redovnom tijeku poslovanja umanjenu za varijabilne troškove prodaje.

Uprava provodi ispravak vrijednosti zaliha na temelju pregleda ukupne starosne strukture zaliha, te na temelju pregleda značajnih, pojedinačnih iznosa uključenih u zalihe. Sitan inventar i alati u potpunosti se otpisuju prilikom stavljanja u uporabu.

3.10. Novac i novčani ekvivalenti

Novac i novčani ekvivalenti obuhvaćaju gotovinu, depozite kod banaka po viđenju i ostale kratkotrajne visoko likvidne instrumente s rokovima naplate do tri mjeseca ili kraće.

3.11. Primanja zaposlenih

(i) Obveze za mirovine i ostale obveze nakon umirovljenja

U toku redovnog poslovanja prilikom isplata plaća Društvo u ime svojih radnika koji su članovi obveznih mirovinskih fondova obavlja redovita plaćanja doprinosa sukladno zakonu. Obvezni mirovinski doprinosi fondovima iskazuju se kao dio troška plaća kada se obračunaju. Društvo nema obvezu osigurati bilo koja druga primanja radnika nakon njihova umirovljenja vezano uz mirovine iz obveznih mirovinskih fondova.

Obveza se odnosi na sve osobe koje su u radnom odnosu temeljem ugovora o radu. Navedeni doprinosi se uplaćuju u određenom postotnom iznosu utvrđenom na temelju bruto plaće. Doprinosi u ime posloprimca i u ime poslodavca obračunavaju se kao trošak razdoblja u kojem su nastali (vidi bilješku 10).

(ii) Otpremnine kod prestanka radnog odnosa

Obveze za otpremnine priznaju se kad Društvo prekine radni odnos radnika prije redovnog datuma umirovljenja. Društvo priznaje obveze za otpremnine kada je dokazivo preuzelo obvezu da prekine radni odnos sa sadašnjim radnicima, na osnovu detaljnog formalnog plana bez mogućnosti da od njega odustane ili osigurava otpremnine kao rezultat ponude da potakne dragovoljno raskidanje radnog odnosa.

3. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.11. Primanja zaposlenih (nastavak)

(iii) Rezerviranja za otpremnine kod odlaska u mirovinu

Otpremnine koje dospijevaju u razdoblju duljem od 12 mjeseci nakon izvještajnog datuma, diskontiraju se na njihovu sadašnju vrijednost temeljem aktuarskog izračuna koji se izrađuje na kraju svakog izvještajnog razdoblja te koji koristi pretpostavke o broju radnika za koje se procjenjuje da će ostvariti pravo na otpremninu pri redovnoj mirovini, procijenjeni trošak navedenih otpremnina te diskontnu stopu koja je slična prosječnoj očekivanoj stopi prinosa na ulaganje u državne obveznice u Republici Hrvatskoj koje kotiraju na tržištu i kod kojih su valute i rokovi dospijeca u skladu s valutama i procijenjenim trajanjem obveze za isplatom primanja. Aktuarski dobiti i gubici koji proizlaze iz usklada i promjena temeljenih na iskustvu u aktuarskim pretpostavkama knjiže se odmah unutar dobiti ili gubitka.

(iv) Redovne otpremnine kod odlaska u mirovinu

Temeljem trenutno važećeg kolektivnog ugovora (u primjeni od 1. siječnja 2020. godine) radnici prilikom odlaska u mirovinu imaju pravo na redovnu otpremninu u iznosu 1/8 bruto prosječne mjesečne plaće isplaćene zaposleniku za prethodna tri mjeseca prije prestanka ugovora o radu, a za svaku navršenu godinu neprekidnog trajanja radnog odnosa kod poslodavca. Spomenuti Kolektivni ugovor vrijedi do 31. prosinca 2023. godine.

(v) Dugoročna primanja radnika

Društvo priznaje obvezu za dugoročna primanja radnika (jubilarne nagrade) ravnomjerno u razdoblju u kojem je nagrada ostvarena na temelju stvarnog broja godina radnog staža. Nagrada za dugogodišnji rad iznosi od 1.500 do 5.500 kuna neto za rad u Društvu od 10 do 45 godina neprekidnog radnog odnosa kod poslodavca. Obvezu za dugoročna primanja radnika mjeri nezavisni aktuar na kraju svakog izvještajnog razdoblja koristeći pretpostavke o broju radnika kojima navedena primanja treba isplatiti, procijenjeni trošak navedenih primanja te diskontne stope koja je određena kao prosječna očekivana stopa prinosa na ulaganju u državne obveznice. Aktuarski dobiti i gubici koji proizlaze iz usklada i promjena temeljenih na iskustvu u aktuarskim pretpostavkama knjiže se odmah unutar dobiti ili gubitka.

(vi) Kratkoročna primanja radnika

Društvo priznaje rezerviranje za bonuse zaposlenicima kada postoji ugovorna obveza ili praksa iz prošlosti na temelju koje je nastala izvedena obveza.

3. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.12. Rezerviranja

Rezerviranje je priznato kad Društvo ima sadašnju obvezu (zakonsku ili izvedenu) koja je nastala kao rezultat prošlih događaja te je vjerojatno (više da nego ne) da će odljev sredstava biti potreban da se podmiri ta obveza, a pouzdano se može procijeniti iznos obveze. Rezerviranja se preispituju na izvještajni dan te se usklađuju s procjenom temeljenom na trenutno najboljim saznanjima. Kad je iznos smanjenja vrijednosti novca značajan, iznos rezerviranja je sadašnja vrijednost troškova za koje se očekuje da će nastati kako bi se podmirila obveza, utvrđenih korištenjem procijenjene bez rizične kamatne stope kao diskontne stope. Kad se koristi diskontiranje, svake se godine utjecaj diskontiranja knjiži kao financijski trošak te je iskazana vrijednost rezerviranja povećana svake godine za proteklo vrijeme.

3.13. Financijska imovina

Društvo je usvojilo MSFI 9 „*Financijski instrumenti*“ sa danom 1. siječnja 2018. godine te njegova primjena nije imala značajnog utjecaja na financijske izvještaje Društva.

Društvo priznaje financijsku imovinu u svojim financijskim izvještajima kada postaje strana u ugovornim odredbama instrumenta. Ovisno o poslovnom modelu za upravljanje imovinom te ugovornim značajkama novčanih tokova financijske imovine Društvo mjeri financijsku imovinu po amortiziranom trošku, fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit ili fer vrijednost kroz račun dobiti i gubitka.

Društvo klasificira imovinu kako je prikazano u nastavku:

O P I S	Klasifikacija / mjerenje
Dugotrajna imovina	
Financijska imovina kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	Vlasnički instrumenti / fer vrijednost kroz ostalu sveobuhvatnu dobit
Dani zajmovi	Držanje radi naplate / amortizirani trošak
Kratkotrajna imovina	
Novac i novčani ekvivalenti (depoziti)	Držanje radi naplate / amortizirani trošak
Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja	Držanje radi naplate / amortizirani trošak

Poslovni modeli Društva odražavaju način na koji Društvo upravlja imovinom, a s ciljem ostvarenja novčanih tokova.

3. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.13. Financijska imovina (nastavak)

Poslovni model odražava način na koji Društvo upravlja imovinom kako bi ostvarilo novčane tijekove – bez obzira na to je li cilj Društva (i) isključivo prikupljanje ugovornih novčanih tokova od imovine ('držanje radi naplate ugovornih novčanih tokova') ili (ii) prikupiti i ugovorne novčane tokove i novčane tokove koji proizlaze iz prodaje imovine ('držati radi naplate ugovornih novčanih tokova i prodaje'), a ako nijedna od gore navedenih točaka nije primjenjiva, financijska imovina se klasificira kao dio drugog poslovnog modela i mjeri se po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka.

i) Financijska imovina kroz ostalu sveobuhvatnu dobit

Početno priznavanje

Društvo priznaje financijsku imovinu ili obvezu kada i samo kada postaje ugovorna strana u ugovornim odredbama instrumenta.

Društvo početno priznaje financijsku imovinu po fer vrijednosti uvećanu za transakcijske troškove koji se izravno mogu pripisati stjecanju ili izdavanju financijske imovine.

Vlasnički instrumenti uključuju strateška ulaganja. Vrednovanje vlasničkih instrumenata mjeri se kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (FVOCI) bez naknadne reklasifikacije u dobit ili gubitak. Razlog tome je što pri strateškim ulaganjima prioritet nije kratkoročno maksimalno povećanje dobiti. Stjecanje i prodaja strateških ulaganja temelje se na razmatranjima poslovne politike. Dividende se priznaju u dobit ili gubitak., osim ako dividende jasno ne predstavljaju dio troška ulaganja.

Naknadno mjerenje

Nakon početnog priznavanja Društvo mjeri financijsku imovinu po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit.

ii) Dani zajmovi

Dani zajmovi Društva drže se unutar poslovnog modela čiji je cilj držanje financijske imovine kako bi se naplatili ugovorni novčani tokovi. Ugovornim uvjetima na određeni datum nastaju novčani tokovi koji predstavljaju samo plaćanja glavnice i kamata. Pri tome je glavnica fer vrijednost imovine pri početnom priznavanju.

Na osnovu navedenog, dani zajmovi mjereni su po amortiziranom trošku.

Mjerenje po amortiziranom trošku podrazumijeva sljedeće;

- Prihod od kamata računa se korištenjem efektivne kamatne stope, te se ista pri obračunu primjenjuje na bruto knjigovodstvenu vrijednost imovine.

iii) Potraživanja od kupaca

Potraživanja od kupaca koja nemaju značajnu financijsku komponentu pri početnom priznavanju mjerena su sukladno MSFI 15 po njihovoj transakcijskoj cijeni.

3. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.13. Financijska imovina (nastavak)

iv) Umanjenje

Društvo na osnovi očekivanih kreditnih gubitaka priznaje umanjena financijske imovine. Na svaki izvještajni datum, Društvo mjeri očekivane kreditne gubitke te iste priznaje u financijskim izvještajima. Očekivani kreditni gubici od financijskih instrumenata mjere se na način koji odražava:

- Nepristran i ponderiran iznos vjerojatnosti koji je određen procjenom raspona mogućih ishoda,
- Vremensku vrijednost novca,
- Razumne i prihvatljive podatke o prošlim događajima, trenutnim uvjetima i predviđanjima budućih ekonomskih uvjeta.

Glede potraživanja od kupaca društvo primjenjuje pojednostavljeni pristup MSFI 9 za mjerenje očekivanih kreditnih gubitaka korištenjem očekivanih rezervacija za kreditne gubitke potraživanja od kupaca.

Za mjerenje očekivanih kreditnih gubitaka potraživanja od kupaca, Društvo je analizom starosne strukture i povijesnih podataka utvrdilo potencijalne buduće gubitke. Analizom starosne strukture, utvrđeno je da Društvo nema značajnih dospjelih potraživanja, najznačajniji dio potraživanja nije dospio te Društvo procjenjuje da će se u cijelosti naplatiti. Nisu utvrđeni značajni očekivani kreditni gubici.

v) Prestanak priznavanja financijske imovine

Društvo prestaje priznavati financijsku imovinu kada;

- Ističu ugovorna prava na novčane tokove od financijske imovine,
- Prenosi financijsku imovinu i pritom prijenos ispunjava uvjete za prestanak priznavanja.

Društvo prenosi financijsku imovinu ako, i samo ako, ili:

- (a) prenosi ugovorna prava na primanje novčanih tokova od financijske imovine, ili
- (b) zadržava ugovorna prava na primanje novčanih tokova od financijske imovine, ali pretpostavlja ugovornu obvezu plaćanja novčanih tokova jednom ili više primatelja u aranžmanu.

Kada Društvo prenosi financijsku imovinu dužno je procijeniti obujam do kojeg zadržava rizike i koristi od vlasništva nad financijskom imovinom. U ovom slučaju kada se prenose svi rizici i koristi od vlasništva, Društvo prestaje priznavati financijsku imovinu i priznaje zasebno kao imovinu ili obveze sva prava i obveze koje su nastale ili zadržane u okviru prijenosa.

Ako se zadržavaju gotovo svi rizici i koristi od vlasništva nad financijskom imovinom, Društvo nastavlja s priznavanjem financijske imovine. Ako Društvo niti prenosi niti zadržava gotovo sve rizike i koristi od vlasništva nad financijskom imovinom, Društvo određuje je li zadržana kontrola nad financijskom imovinom. Ukoliko nije zadržana kontrola nad financijskom imovinom, Društvo prestaje priznavati financijsku imovinu i priznaje zasebno kao imovinu ili obveze sva prava i obveze koje su nastale ili zadržane u okviru prijenosa.

Ukoliko je zadržana kontrola, Društvo nastavlja s priznavanjem financijske imovine u mjeri u kojoj i dalje sudjeluje u toj financijskoj imovini.

3. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.14. Financijske obveze

Početno priznavanje i mjerenje

Financijske obveze klasificiraju se kao financijske obveze koje se mjere po amortiziranom trošku. Sve financijske obveze početno se priznaju po fer vrijednosti plus pripadajući transakcijski troškovi. Financijske obveze Društva uključuju obveze prema dobavljačima i ostale obveze, prekoračenja po bankovnom računu i kredite i zajmove.

Naknadno mjerenje

Nakon početnog priznavanja, kamatonosni krediti i zajmovi naknadno se mjere po amortiziranom trošku primjenom metode efektivne kamatne stope.

Posudbe se klasificiraju kao kratkoročne obveze, osim ako Društvo ima bezuvjetno pravo odgoditi podmirenje obveze najmanje 12 mjeseci nakon izvještajnog datuma. Kratkoročne posudbe i zajmovi dobavljača se prikazuju po izvorno posuđenom iznosu umanjenom za otplate. Trošak kamata tereti račun dobiti i gubitka u razdoblju na koje se kamata odnosi.

Prestanak priznavanja

Društvo prestaje s priznavanjem obveza u financijskim izvještajima kada i samo kada je obveza podmirena. Kada je postojeća financijska obveza zamijenjena drugom od strane istog kreditora po bitno različitim uvjetima, ili su uvjeti postojećih obveza značajno promijenjeni, takva promjena ili modifikacija tretira se kao prestanak originalne obveze i priznavanje nove obveze, a razlika u odgovarajućim knjigovodstvenim vrijednostima priznaje se u računu dobiti i gubitka.

3.15. Kapital, kapitalne rezerve i zakonske rezerve

Upisani kapital je iskazan u kunama po nominalnoj vrijednosti. Kapitalne rezerve su formirane sukladno Zakonu o trgovačkim društvima i Izjavom o osnivanju Društva, a nastale su na temelju novčane uplate i unosa u stvarima vlasnika Društva. Zakonske rezerve nastale su Odlukom Skupštine o rasporedu dobiti 2021. (dvadeseti dio) sukladno odredbama Zakona o trgovačkim društvima i Statutu Društva.

3.16. Dividenda

Raspodjela dividendi vlasniku Društva priznaje se kao obveza u financijskim izvještajima u razdoblju u kojem su odobrene od strane Glavne skupštine Društva.

3. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.17. Računovodstveni prikaz najmova – najmoprimac je Društvo

Najmovi imovine gdje Društvo prihvaća gotovo sve koristi i rizike vlasništva klasificiraju se kao financijski najmovi. Financijski najmovi kapitaliziraju se po procijenjenoj sadašnjoj vrijednosti pripadajućih plaćanja najmova. Svako plaćanje najma razvrstava se na obveze i financijske rashode kako bi se dobila konstantna stopa na preostalo financijsko stanje. Pripadajuća obveza za najamninu, umanjena za financijske rashode iskazuje se u unutar dugoročnih obveza. Kamatna komponenta financijskog rashoda tereti dobit ili gubitak tijekom razdoblja najma. Imovina stečena po ugovoru o financijskom najmu amortizira se tijekom korisnog vijeka imovine.

3.18. Oporezivanje

(i) Porez na dobit

Trošak poreza na dobit sastoji se od tekućeg i odgođenog poreza. Porez na dobit iskazuje se unutar dobiti ili gubitka do iznosa poreza na dobit koji se odnosi na stavke unutar glavnice kada se trošak poreza na dobit priznaje unutar ostale sveobuhvatne dobiti.

Tekući porez predstavlja očekivanu poreznu obvezu obračunatu na oporezivi iznos dobiti za godinu, koristeći poreznu stopu važeću na datum izvještavanja i sva usklađenja porezne obveze iz prethodnih razdoblja. Oporeziva dobit razlikuje se od neto dobiti razdoblja iskazanoj u računu dobiti i gubitka jer ne uključuje stavke prihoda i rashoda koje su oporezive ili neoporezive u drugim godinama, kao i stavke koje nikada nisu oporezive ni odbitne. Tekuća porezna obveza Društva izračunava se primjenom poreznih stopa koje su na snazi, odnosno u postupku donošenja na kraju izvještajnog razdoblja.

3. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.18. Oporezivanje (nastavak)

(ii) Odgođena porezna imovina i obveze

Odgođeni porez priznaje se koristeći metodu bilančne obveze te uzima u obzir privremene razlike između knjigovodstvene vrijednosti imovine i obveza koje se koriste za potrebe financijskog izvještavanja i iznosa koji se koriste za porezne svrhe. Iznos odgođenog poreza ne priznaje se za sljedeće privremene razlike: početno priznavanje goodwilla, početno priznavanje imovine ili obveze u transakciji koja nije poslovna kombinacija i koja ne utječe ni na računovodstvenu ni na oporezivu dobit i razlike koje se odnose na ulaganja u podružnice i zajednički kontrolirana poduzeća kada je vjerojatno da se situacija neće izmijeniti u skorjoj budućnosti. Odgođeni porez vrednuje se po poreznim stopama za koje se očekuje da će biti primijenjene kod privremenih razlika kada se one izmijene, temeljene na zakonima koji su važeći na datum izvještavanja.

Odgođena porezna imovina priznaje se u visini u kojoj je vjerojatno da će se ostvariti buduće oporezive dobiti koje će biti dostupne da ih privremene razlike neutraliziraju. Odgođena porezna imovina umanjuje se za iznos za koji više nije vjerojatno da će se moći iskoristiti kao porezna olakšica.

Odgođena porezna imovina i obveze prebijaju se ako postoji zakonsko pravo na prijebaj tekuće porezne obveze i imovine te ukoliko se odnose na poreze koje je obračunalo isto porezno tijelo na isto oporezivi subjekt, ili na različite porezne subjekte, ali oni namjeravaju podmiriti tekuće porezne obveze i imovinu na neto osnovi ili svoju poreznu imovinu i obveze realizirati istovremeno.

Knjigovodstveni iznos odgođene porezne imovine preispituje se na kraju svakog izvještajnog razdoblja i umanjuje u onoj mjeri u kojoj više nije vjerojatno da će biti raspoloživ dostatan iznos oporezive dobiti za povrat cijelog ili dijela porezne imovine.

(iii) Porezna izloženost

U određivanju iznosa tekućeg i odgođenog poreza, Društvo uzima u obzir utjecaj neizvjesnih poreznih pozicija te mogućnost postojanja dodatnih poreza i kamata. Ovo razmatranje oslanja se na procjene i pretpostavke i može uključivati niz prosudbi o budućim događajima. Novi podaci koji mogu postati dostupni mogu uzrokovati da Društvo promijeni svoju prosudbu o adekvatnosti postojećih poreznih obveza; takve promjene poreznih obveza utjecat će na porezni rashod u razdoblju u kojem je takva odluka donesena.

3.19. Obveze prema dobavljačima

Obveze prema dobavljačima su obveze plaćanja dobavljaču za preuzetu robu ili primljene usluge tijekom redovnog poslovanja. Obveze prema dobavljačima se klasificiraju kao tekuće ukoliko dospijevaju na plaćanje u roku do jedne godine, odnosno u okviru dugoročnih obveza ako je dospijeće duže od godine dana. Obveze prema dobavljačima se inicijalno priznaju po fer vrijednosti, a naknadno se mjere prema amortiziranom trošku koristeći metodu efektivne kamatne stope.

4. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE PROSUDBE I PROCJENE

Pri izradi godišnjih financijskih izvješća Društva, Uprava je koristila određene procjene i pretpostavke koje utječu na objavljene prihode, rashode, imovinu i obveze te objavljivanje nepredviđenih obveza tijekom i na datum izvješća. Međutim, neizvjesnost vezana uz ove pretpostavke i procjene može rezultirati značajnim izmjenama knjigovodstvene vrijednosti odnosno imovine ili obveza u budućim razdobljima. Ključne pretpostavke koje se odnose na budućnost i ostali ključni izvori procjena neizvjesnosti na datum izvješća o financijskom položaju koje nose znatan rizik značajnih izmjena knjigovodstvenih vrijednosti imovine i obveza u sljedećoj financijskoj godini navedene su kako slijedi:

Priprema financijskih izvještaja u skladu s MSFI zahtijeva od Uprave stvaranje prosudbi, procjena i pretpostavki koje utječu na primjenu politika i iznosa objavljenih za imovinu, obveze, prihode i troškove te objavu potencijalnih obveza. Stvarni rezultati se mogu razlikovati od takvih procjena.

Procjene i uz njih vezane pretpostavke kontinuirano se pregledavaju. Utjecaj korekcije procjene priznaje se u razdoblju u kojem je procjena korigirana i budućim razdobljima ukoliko korekcija utječe na tekuće i buduća razdoblja.

(i) Vijek trajanja nekretnina, postrojenja i opreme

Utvrđivanje korisnog vijeka imovine temelji se na povijesnom iskustvu sa sličnom imovinom, kao i predviđenom tehnološkom razvoju. Primjerenost procijenjenog korisnog vijeka razmatra se jednom godišnje, ili kad god postoji naznaka značajnih promjena u pretpostavkama. Vjerujemo da je ovo važna računovodstvena procjena, budući da uključuje pretpostavke o tehnološkom razvoju i značajno ovisi o investicijskim planovima Društva. Nadalje, s obzirom na značajan udjel imovine Društva koja se amortizira u ukupnoj imovini, utjecaj većih promjena ovih pretpostavki mogao bi biti značajan za financijski položaj i rezultate poslovanja Društva. U tijeku 2022. godine nije bilo izmjene procijenjenog vijeka trajanja nekretnina, postrojenja i opreme odnosno stopa amortizacije.

(ii) Priznavanje odgođene porezne imovine

Neto odgođena porezna imovina predstavlja iznose poreza na dobit koji su nadoknadivi na temelju budućih odbitaka oporezive dobiti te se iskazuje u izvještaju o financijskom položaju. Odgođena porezna imovina priznaje se do visine poreznih prihoda za koje je vjerojatno da će biti ostvareni. Prilikom utvrđivanja buduće oporezive dobiti i iznosa poreznih prihoda za koje je vjerojatno da će biti ostvareni u budućnosti, Uprava donosi prosudbe i izrađuje procjene na temelju oporezive dobiti iz prethodnih godina i očekivanja budućih prihoda za koje se smatra da su razumni u postojećim okolnostima (vidi bilješku 15). Knjigovodstveni iznos odgođene porezne imovine za 2022. godinu iznosi 40.182 tisuća kuna (31 prosinca 2021.: 40.556 tisuća kuna).

(iii) Nadoknadivost zaliha

Društvo provodi ispravak vrijednosti zaliha prema starosnoj strukturi. U 2022. godini Društvo je umanjilo vrijednosno usklađenje zaliha za 417 tisuća kuna u korist prihoda poslovanja (u 2021.: 373 tisuća kuna) (vidi bilješku 7 i 24).

4. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE PROSUDBE I PROCJENE (nastavak)

(iv) Aktuarske procjene korištene za izračun naknada za odlazak u mirovinu

Trošak definiranih planiranih naknada je utvrđen koristeći aktuarske procjene. Aktuarske procjene uključuju utvrđivanje pretpostavki o diskontiranim stopama, budućim povećanjima dohotka i smrtnosti ili stopi fluktuacije. Zbog dugoročne prirode tih planova te procjene sadržavaju element nesigurnosti. Rezerviranja za naknade za mirovine i jubilarne nagrade na dan 31. prosinca 2022. iznose 65.148 tisuća kuna (31. prosinca 2021.: 70.448 tisuća kuna) (vidi bilješku 31).

(v) Posljedice određenih sudskih sporova

Društvo je strana u brojnim sudskim sporovima proizašlim iz redovnog poslovanja. Rezerviranja se evidentiraju ukoliko postoji sadašnja obveza kao rezultat prošlog događaja (uzimajući u obzir sve raspoložive dokaze uključujući mišljenje pravnih stručnjaka) gdje je vjerojatno da će podmirenje obveze zahtijevati odljev resursa i ukoliko se iznos obveze može pouzdano procijeniti. Rezervira se iznos iz spora za koji su pravni stručnjaci i vanjski odvjetnici Društva sukladno najboljoj procjeni procijenili kako isti neće biti riješen u korist Društva. Iznos koji se rezervira odnosi se na iznos tužbenog zahtjeva odnosno glavnice, kamate se ne rezerviraju iz razloga što je temeljem dosadašnjeg iskustva stav Društva kako bi dodatno rezerviranje zateznih kamata, prema izračunima temeljnima na do rješenja sudskih sporova nepoznatim ulaznim podacima za izračun, obzirom na značajnu neizvjesnost bilo u konačnici priznavanje nepredviđene obveze odljeva gospodarskih resursa.

(vi) Testiranje na umanjene vrijednosti ulaganja u ovisna društva

U 2022. godini neovisni procjenitelj je procijenio vrijednost udjela Društva u društvu HEP-Telekomunikacije d.o.o. Procjenom nisu utvrđene pretpostavke za umanjene vrijednosti navedene financijske imovine.

(vii) Vlasništvo nad zemljištem i zgradama

Društvo je u postupku stjecanja dokumentacije o vlasništvu pojedinih nekretnina. Ograničenja vezano uz vlasništva nad zemljištem i zgradama odnose se na nekretnine koje nisu službeno registrirane kao vlasništvo Društva. Društvo je uključeno u nekoliko sudskih sporova u vezi vlasništva nad određenim nekretninama, međutim Uprava vjeruje da će ishod tih sudskih sporova rezultirati time da će Društvo ishoditi sve relevantne dokumente vezane uz vlasništvo nad nekretninama koje je evidentirala u svojim poslovnim knjigama.

(viii) Model očekivanog gubitka

S primjenom MSFI 9, uvodi se model očekivanog gubitka (ECL). Mjerenje očekivanog gubitka od umanjenja vrijednosti temelji se na razumnim i potpornim informacijama koje su dostupne bez pretjeranih troškova i napora, i koje uključuju informacije o prošlim događajima, trenutnim te predviđenim budućim uvjetima i okolnostima.

4. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE PROSUDBE I PROCJENE (nastavak)

(viii) Model očekivanog gubitka (nastavak)

Prilikom utvrđivanja očekivanih budućih potreba za umanjnjem vrijednosti obično se koriste povijesne vjerojatnosti neispunjavanja obveza, koje se nadopunjuju budućim parametrima relevantnim za kreditni rizik.

Najznačajniji dio financijske imovine Društva čine potraživanja od povezanih društva (HEP Operator distribucijskog sustava d.o.o., Zagreb sa osnova naknade za korištenje prijenosne mreže i Hrvatske elektroprivrede d.d., Zagreb za energiju uravnoteženja), potraživanja od kupaca, ulaganja u depozite i novčana sredstva.

Potraživanja od kupaca iskazana su po fakturiranom iznosu. Ispravak vrijednosti sumnjivih i spornih potraživanja temelji se na najboljoj procjeni Uprave Društva o nenaplativosti potraživanja. Sva potraživanja od subjekata u stečaju, kao i utužena potraživanja u cijelosti su otpisana. Uprava Društva provodi ispravak sumnjivih i spornih potraživanja na temelju pregleda ukupne starosne strukture svih potraživanja, te na temelju pregleda značajnih, pojedinačnih iznosa uključenih u potraživanja.

Nadoknativa vrijednost potraživanja od kupaca i ostalih potraživanja procijenjena je po sadašnjoj vrijednosti budućih novčanih tokova diskontiranih po tržišnoj kamatnoj stopi na datum mjerenja. Kratkotrajna potraživanja bez navedene kamatne stope mjerena su prema iznosu originalnog računa ukoliko učinak diskontiranja nije značajan.

Zbog postojanja vjerojatnosti da neka potraživanja neće biti naplaćena kroz duži rok Društvo temeljem razumne procjene i iskustva stečenog kroz duže razdoblje obavlja vrijednosno usklađivanje nenaplaćenih potraživanja, tako što ih umanjuje na sljedeći način:

Starost potraživanja	Postotak umanjenja
31 — 60 dana	1,50%
61 — 90 dana	3%
90 — 180 dana	9%
181 — 365 dana	30%
Preko godinu dana	90%

Opći pristup očekivanih kreditnih gubitaka primjenjuje se na vlasničke instrumente koji se mjere kroz ostalu sveobuhvatnu dobit.

Pojednostavljeni pristup očekivanih kreditnih gubitaka primjenjuje se na potraživanja od kupaca što rezultira ranijim priznavanjem troška od umanjenja vrijednosti.

Primjena pojednostavljenog pristupa za financijsku imovinu te umanjenje vrijednosti ugovorne imovine, koja se od 1. siječnja 2018. godine priznaje u skladu s MSFI 9 nema značajan utjecaj na rezultat poslovanja Društva.

4. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE PROSUDBE I PROCJENE (nastavak)

(viii) Model očekivanog gubitka (nastavak)

Analiza potraživanja i pripadajućeg vrijednosnog usklađenja pokazala su značajnu naplatu potraživanja u prethodnim godinama. Povijesno gledano, navedeni trendovi su stabilni i nema poznatih činjenica niti naznaka da će se trend promijeniti u budućim razdobljima.

Povijesni podaci pokazuju da se potraživanja od povezanih društava naplaćuju u cijelosti i ona nisu podložna umanjenju vrijednosti.

Tijekom izvještajnog razdoblja nije bilo promjena u metodama početne procjene ili značajnim pretpostavkama koje su korištene. Tijekom izvještajnog razdoblja nije bilo značajnih promjena u knjigovodstvenoj vrijednosti financijskih instrumenata, a time niti značajnog utjecaja na iznos vrijednosnog usklađenja.

(ix) Prihodi od ITC sporazuma

Procijenjeni prihodi od ITC sporazuma odnose se na od strane Društva procijenjene prihode za dio 2022. godine s obzirom da isti nisu zaračunati u tekućoj godini. Procjena je napravljena prema najavama obračuna za prvih 6 mjeseci 2022. godine

5. ODREĐIVANJE FER VRIJEDNOSTI

Društvo primjenjuje niz računovodstvenih politika i objava koje zahtijevaju mjerenje fer vrijednosti za financijsku i nefinancijsku imovinu i obveze.

Društvo ima uspostavljen sustav kontrola u okviru mjerenja fer vrijednosti koji podrazumijeva cjelokupnu odgovornost Uprave i funkcije financija vezanu uz nadziranje svih značajnijih mjerenja fer vrijednosti, konzultiranje s vanjskim stručnjacima te, u kontekstu navedenog, izvještavanje o istome tijelima zaduženima za korporativno upravljanje.

Fer vrijednosti mjere se u odnosu na informacije prikupljene od trećih strana u kojem slučaju Uprava i funkcija financija ocjenjuju ukoliko dokazi prikupljeni od trećih strana osiguravaju da navedene procjene fer vrijednosti ispunjavaju zahtjeve MSFI uključujući i razinu iz hijerarhije fer vrijednosti u koju bi te procjene trebale biti klasificirane.

Sva značajnija pitanja vezana uz procjenu fer vrijednosti izvještavaju se Nadzornom odboru. Fer vrijednosti kategoriziraju se u različite razine u hijerarhiji fer vrijednosti na temelju ulaznih varijabli koje se koriste u tehnikama procjene kao što slijedi:

Razina 1 - kotirane cijene (nekorrigirane) na aktivnim tržištima za identičnu imovinu ili obveze.

Razina 2 - ulazne varijable koje ne predstavljaju kotirane cijene uključene u razinu 1, a radi se o ulaznim varijablama za imovinu ili obveze koje su vidljive bilo izravno (npr. kao cijene) bilo neizravno (npr. izvedene iz cijena).

Razina 3 - ulazne varijable za imovinu ili obveze koje se ne temelje na vidljivim tržišnim podacima (ulazne varijable koje nisu vidljive).

Fer vrijednost financijskih instrumenata kojima se trguje na aktivnim tržištima temelji se na kotiranim tržišnim cijenama na dan bilance. Tržište se smatra aktivnim ako su kotirane cijene poznate temeljem burze, aktivnosti brokera, industrijske skupine ili regulatorne agencije, a te cijene predstavljaju stvarne i redovite tržišne transakcije prema uobičajenim trgovačkim uvjetima.

Fer vrijednost financijskih instrumenata kojima se ne trguje na aktivnom tržištu (na primjer, OTC derivativi) utvrđuje se korištenjem tehnika procjene. Te tehnike procjene zahtijevaju maksimalno korištenje vidljivih tržišnih podataka gdje je to moguće, a oslanjaju se što je manje moguće na procjene specifične za pojedini subjekt. Ako se jedna ili više značajnih ulaznih varijabli ne temelji na vidljivim tržišnim podacima, procjena fer vrijednosti kategorizira se kao razina 3.

Društvo je napravilo sljedeće značajnije procjene fer vrijednosti u okviru pripreme financijskih izvještaja, a koje su detaljnije objašnjene u sljedećoj bilješci:

- bilješka 20: Ulaganja u nekretnine

Hrvatski operator prijenosnog sustava d.d., Zagreb

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2022.

6. PRIHODI OD PRODAJE

(u tisućama kuna)

	2022.	2021.
<i>Prihod od prodaje - povezana društva</i>		
Prihod od prijenosa električne energije	1.390.548	1.327.597
Prihod od prodaje električne energije uravnoteženja – odstupanje	494.066	137.625
Prihod od prodaje električne energije uravnoteženja	146.559	59.394
Ostali prihodi od prodaje	26.556	24.202
	2.057.729	1.548.818
<i>Prihod od prodaje - izvan Grupe</i>		
Prihod od prijenosa električne energije	65.947	67.031
Prihod od prodaje prekograničnog prijenosnog kapaciteta u inozemstvu	364.346	114.497
Prihod od prodaje električne energije uravnoteženja	266.835	36.930
Prihod od prodaje električne energije uravnoteženja – odstupanje	252.268	176.712
Prihod od međukompenzacijskog mehanizma operatora prijenosnih sustava (ITC)	4.498	19.071
Prihod od priključaka na mrežu prijenosa i radova za druge	-	80
Prihod od prodaje električne energije za gubitke	51.166	20.387
	1.005.060	434.708

Prihod od prijenosa električne energije veći je u 2022. godini u odnosu na 2021. godinu za 61.867 tisuća kuna (i od povezanih i od društava izvan Grupe) radi primjene nove Metodologije od travnja 2022. godine (u 2021. u odnosu na 2020. za 104.049 tisuća kuna kao posljedica povećanja gospodarske aktivnosti).

Prihod od prodaje električne energije uravnoteženja i prodaje električne energije –odstupanje (i od povezanih i od društava izvan Grupe) u 2022. godini u odnosu na 2021. godinu veći je za 749.067 tisuća kuna što je najvećim dijelom uzrokovano većim odstupanjima tržišnih sudionika i porastom cijena električne energije na tržištu.

Hrvatski operator prijenosnog sustava d.d., Zagreb

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2022.

7. OSTALI POSLOVNI PRIHODI IZVAN GRUPE

(u tisućama kuna)

	2022.	2021.
Prihod od imovine priključaka MSFI 15	19.265	18.939
Prihodi temeljem uporabe vlastitih proizvoda i usluga	5.069	7.830
Prihodi od imovine primljene bez naknade	2.766	2.753
Uvećanje vrijednosti financijske imovine (bilješka 21.)	-	500
Prihod od umanjenja ispravka vrijednosti zaliha (bilješka 24.)	417	373
Ukidanje rezerviranja za sudske sporove (bilješka 31.)	34.289	1.003
Ukidanje rezerviranja za otpremnine i jubilarne nagrade	5.301	-
Naplaćena isknjižena potraživanja	-	112
Prihod od nestandardnih usluga	52	40
Višak materijalne imovine	10	-
Promjena fer vrijednosti ulaganja u nekretnine	745	-
Ostali poslovni prihodi	18.292	13.063
	86.206	44.613

Prihodi od naknada za priključenje na mrežu prijenosa se sustavno raspoređuju kroz razdoblje korisnog vijeka uporabe imovine (priključka), a naknada primljena od kupca za priključenje na mrežu prijenosa evidentira se kao odgođeni prihod te priznaje kao prihod razdoblja istovremeno s amortizacijom imovine na koju se odnosi.

Prihodi temeljem uporabe vlastitih proizvoda i usluga odnose se na kapitalizirani trošak osoblja Društva vezano uz investicije u tijeku (rad nadzornih inženjera) i kapitalizirani trošak posudbe.

Ostali poslovni prihodi odnose se na prodaju prethodno otpisane imovine kao sekundarne sirovine u iznosu 2.645 tisuće kuna (2021.: 1.947 tisuća kuna), prihode od najamnina 310 tisuća kuna (2021.:295 tisuće kuna), prihode od nadoknade troškova EU projekata u iznosu 9.287 tisuća kuna (2021.: 6.529 tisuća kuna te ostale prihode 6.050 tisuća kuna (2021.: 4.921 tisuća kuna).

Hrvatski operator prijenosnog sustava d.d., Zagreb

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2022.

8. UTROŠENI MATERIJAL I REZERVNI DIJELOVI

(u tisućama kuna)

	2022.	2021.
Materijal za održavanje energetske objekata	10.357	8.830
Utrošena energija	6.255	5.183
Materijal za održavanje ostale imovine	567	679
Utrošeni sitni inventar i zaštitna odjeća	1.287	1.828
Ostalo	1.869	2.157
	20.335	18.677

9. TROŠKOVI USLUGA

(u tisućama kuna)

	2022.	2021.
Usluge održavanja energetske objekata	70.069	89.712
Zajedničke dražbe prekograničnog prijenosnog kapaciteta	216.026	64.263
Agencijske i znanstvene usluge	24.255	20.573
Troškovi ITC mehanizma	3.543	3.087
Usluge održavanja ostale imovine	7.143	6.627
Usluge čuvanja imovine	6.539	5.861
Trošak istraživanja i razvoja	5.246	1.343
Telekomunikacijske usluge	2.156	2.012
Najmovi male vrijednosti	685	483
Ostalo	12.161	8.071
	347.823	202.032

U 2022. godini dio troškova agencijskih i znanstvenih usluga odnosio se na naknade za zakonsku reviziju godišnjih financijskih izvještaja za 2021. godinu u iznosu 183 tisuća kuna, naknada za druge usluge provjere u iznosu 147 tisuća kuna, naknade za usluge poreznog i drugog savjetovanja u iznosu 181 tisuća kuna. Naknada za zakonsku reviziju 2022. godine iznosi 183 tisuće kuna.

Hrvatski operator prijenosnog sustava d.d., Zagreb

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2022.

10. TROŠKOVI OSOBLJA

(u tisućama kuna)

	2022.	2021.
Neto plaće	134.097	131.114
Porezi iz plaća	16.519	15.791
Doprinosi iz plaća – mirovinsko osiguranje	37.653	36.726
Doprinosi na plaće	28.061	27.012
	216.330	210.643

Ukupni troškovi zaposlenih bili su kako slijedi:

(u tisućama kuna)

	2022.	2021.
Bruto plaće	216.330	210.643
Naknade troškova zaposlenima (bilješka 12)	15.460	14.402
Materijalna prava zaposlenih (bilješka 12)	15.522	11.961
Troškovi dopunskog zdravstvenog osiguranja (bilješka 12)	954	952
	248.266	237.958

Na dan 31. prosinca 2022. godine Društvo je imalo 1.165 zaposlenika (2021: 1.149 zaposlenih). Naknade troškova zaposlenima uključuju troškove prijevoza na posao, dnevnice i putne troškove te ostale slične troškove.

Troškovi materijalnih prava zaposlenih uključuju otpremnine prilikom odlaska u mirovinu, jubilarne nagrade te prigodne pomoći i poklone. Troškovi navedenih otpremnina u 2022. godini iznosili su 2.414 tisuća kuna (2021.:950 tisuća), a odnose se na otpremnine za 12 radnika.

Naknade članovima Uprave i izvršnim direktorima uključene u troškove osoblja:

(u tisućama kuna)

	2022.	2021.
Bruto plaće	6.029	5.669
Doprinosi za mirovinsko osiguranje	1.322	1.251
Ostala primanja (primici u naravi)	655	580
	8.006	7.500

Broj članova Uprave i izvršnih direktora

17

14

Hrvatski operator prijenosnog sustava d.d., Zagreb

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2022.

10. TROŠKOVI OSOBLJA (nastavak)

Naknade članovima Nadzornog odbora :

(u tisućama kuna)

	2022.	2021.
Bruto plaće	-	37
Doprinosi za mirovinsko osiguranje	-	4
Ostala primanja (putni troškovi i primici u naravi)	27	6
	27	47
Broj članova Nadzornog Odbora	4	4

11. TROŠKOVI POMOĆNIH USLUGA SUSTAVA, GUBITAKA NA MREŽI PRIJENOSA I TROŠKOVI NABAVKE ELEKTRIČNE ENERGIJE URAVNOTEŽENJA

(u tisućama kuna)

	2022.	2021.
<i>Troškovi pomoćnih usluga sustava</i>		
Troškovi pomoćnih usluga sustava – povezana društva (bilješka 35)	242.736	282.830
Troškovi pomoćnih usluga sustava – izvan Grupe	13.798	12.459
	256.534	295.289
<i>Troškovi gubitaka na mreži prijenosa</i>		
Troškovi gubitaka na mreži prijenosa – povezana društva (bilješka 35)	28.733	50.136
Troškovi gubitaka na mreži prijenosa – izvan Grupe	568.625	210.487
	597.358	260.623
<i>Troškovi nabavke električne energije uravnoteženja</i>		
Troškovi nabavke električne energije uravnoteženja – povezana društva – HEP Proizvodnja d.o.o. (bilješka 35)	382.027	181.321
Troškovi nabavke električne energije uravnoteženja – povezana društva - odstupanje (bilješka 35)	291.555	152.120
Troškovi nabavke električne energije uravnoteženja – izvan Grupe	273.273	51.168
Troškovi nabavke električne energije uravnoteženja – odstupanje – izvan Grupe	229.015	46.759
	1.175.870	431.368

Tijekom 2021. i 2022. godine Društvo je električnu energiju za pokriće gubitaka na mreži prijenosa i električnu energiju za uravnoteženje sustava nabavljalo na burzi električne energije koja je počela s radom u veljači 2016. godine. Porast cijena električne energije na tržištu rezultirao je povećanim troškovima gubitaka na mreži prijenosa.

Hrvatski operator prijenosnog sustava d.d., Zagreb

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2022.

12. OSTALI RASHODI POSLOVANJA

(u tisućama kuna)

	2022.	2021.
Porezi, doprinosi i naknade	21.625	19.351
Naknade troškova zaposlenima	15.460	14.402
Materijalna prava zaposlenih	15.522	11.961
Trošak neotpisane vrijednosti rashodovane materijalne imovine	8.422	9.082
Članarine poslovnim udruženjima	4.423	4.486
Rezerviranje za jubilarne nagrade i otpremnine	-	7.813
Rezerviranja za sudske troškove (bilješka 31)	-	1.013
Premije osiguranja	896	775
Troškovi dopunskog zdravstvenog osiguranja	954	953
Naknade šteta fizičkim osobama	589	923
Naknada za neiskorišteni godišnji odmor	721	19
Otpisana potraživanja naknade za prijenosnu mrežu – potres	5.415	7.784
Ispravak vrijednosti potraživanja od kupaca (bilješka 25)	2	40.641
Ostali troškovi	4.652	4.842
	78.681	124.045

13. FINANCIJSKI PRIHODI

(u tisućama kuna)

	2022.	2021.
Prihodi od kamata	32	331
Pozitivne tečajne razlike	2.052	1.989
	2.084	2.320

14. FINANCIJSKI RASHODI

(u tisućama kuna)

	2022.	2021.
Kamate - povezana društva	22.417	25.154
Kamate po kreditima – banke	872	-
Zatezne kamate	495	19
Negativne tečajne razlike	4.106	689
Kamate po najmu – MSFI 16	200	148
Amortizirajući iznos pripadajućeg troška diskonta	710	876
	28.800	26.886

Hrvatski operator prijenosnog sustava d.d., Zagreb

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2022.

15. POREZ NA DOBIT

Društvo je porezni obveznik, sukladno poreznim zakonima i propisima Republike Hrvatske. Porezna osnovica utvrđuje se kao razlika između prihoda i rashoda razdoblja i uvećava za rashode koji su porezno nepriznati. Stopa poreza na dobit iznosi 18% (2021.: 18%).

Porezni trošak obuhvaća:

(u tisućama kuna)

	2022.	2021.
Tekući porez	-	8.559
Odgođeni porez	374	471
Porezni trošak u Izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti	374	9.030

(u tisućama kuna)

	2022.	2021.
Dobit prije oporezivanja	(9.044)	36.687
Porez na dobit uz stopu poreza od 18%	(1.628)	6.604
Porezni efekt stalnih razlika - uvećanje	2.356	2.596
Porezni efekt stalnih razlika - umanjeње	(2.714)	(170)
Porezni efekt privremenih razlika	1.986	(471)
Trošak tekućeg poreza	-	8.559
Efektivna porezna stopa (%)	-	23,33%

Društvo je u poreznoj prijavi za 2022. godinu iskazalo porezni gubitak za prijenos u visini 24.142 tisuće kuna. Sukladno odredbama Zakona o porezu na dobit isti je moguće koristiti za umanjeње porezne osnovice u sljedećih pet poreznih razdoblja.

U skladu s poreznim propisima, Porezna uprava može u svakom trenutku pregledati knjige i evidencije društava u razdoblju od tri godine nakon isteka godine u kojoj je porezna obveza iskazana te može nametnuti dodatne porezne obveze i kazne. Uprava Društva nije upoznata ni s kakvim okolnostima koje bi mogle dovesti do potencijalnih značajnih obveza u tom pogledu.

Hrvatski operator prijenosnog sustava d.d., Zagreb

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2022.

15. POREZ NA DOBIT (nastavak)

U tablici u nastavku sažeto su prikazane promjene odgođene porezne imovine tijekom godine:

<i>(u tisućama kuna)</i>	Vrijednosno usklađenje zaliha	Rezerviranja o za jubilarne nagrade i otpremnine	Rezerviranje troškova	Amortiz. velikih rezervnih dijelova	Početna primjena MSFI 15 i MSFI 16	Vrijednosno usklađenje financijske imovine i ulaganja u nekretnine	Porezni gubitak	Ukupno
Na dan 31. prosinca 2020.	3.305	11.753	426	7.673	16.075	1.795	-	41.027
U korist/(teret) dobiti i gubitka	(67)	1.406	62	(1.167)	(790)	85	-	(471)
Na dan 31. prosinca 2021.	3.238	13.159	488	6.506	15.285	1.880	-	40.556
U korist/(teret) dobiti i gubitka	(75)	(954)	207	(640)	(768)	(130)	1.986	(374)
Na dan 31. prosinca 2022.	3.163	12.205	695	5.866	14.517	1.750	1.986	40.182

Hrvatski operator prijenosnog sustava d.d., Zagreb

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2022.

16. NEMATERIJALNA IMOVINA

<i>(u tisućama kuna)</i>	Software	Ulaganje na tuđim osnovnim sredstvima radi stjecanja prava	Investicije u tijeku	Ukupno
NABAVNA VRIJEDNOST				
Na dan 1. siječnja 2021. godine	100.265	18.566	-	118.831
Povećanje	231	-	1.331	1.526
Prijenos s materijalne imovine	21.778	-	-	21.778
Preknjiženje	(720)	-	-	(720)
Prodaja i rashod	(2.876)	-	-	(2.876)
Na dan 31. prosinca 2021. godine	118.678	18.566	1.331	138.575
Povećanje	894	-	143	1.037
Prijenos s materijalne imovine	10.200	-	-	10.200
Preknjiženje s materijalne imovine	85	-	-	85
Prodaja i rashod	(750)	(18.513)	-	(19.263)
Na dan 31. prosinca 2022. godine	129.107	53	1.474	130.634
AKUMULIRANA AMORTIZACIJA				
Na dan 1. siječnja 2021. godine	59.443	18.197	-	77.640
Amortizacija za godinu	15.846	369	-	16.215
Prodaja i rashod	(2.787)	-	-	(2.787)
Prijenos	(387)	-	-	(387)
Na dan 31. prosinca 2021. godine	72.115	18.566	-	90.681
Amortizacija za godinu	16.241	-	-	16.241
Prodaja i rashod	(732)	(18.513)	-	(19.245)
Prijenos	6	-	-	6
Na dan 31. prosinca 2022. godine	87.630	53	-	87.683
NETO KNJIGOVODSTVENA VRIJEDNOST				
Na dan 31. prosinca 2021. godine	46.563	-	1.331	47.894
Na dan 31. prosinca 2022. godine	41.477	-	1.474	42.951

Hrvatski operator prijenosnog sustava d.d., Zagreb

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2022.

17. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA

<i>(u tisućama kuna)</i>	Zemljišta	Građevinski objekti	Postrojenja i oprema	Investicije u tijeku	Ukupno
NABAVNA VRIJEDNOST					
Na dan 1. siječnja 2021.	155.384	4.812.542	9.265.896	693.145	14.926.967
Povećanja	810	-	25.503	617.674	643.987
Prijenosi s investicija u tijeku	-	56.675	240.140	(318.593)	(21.778)
Prijenos i preknjiženja	-	2	718	-	720
Prodaja i rashod	(252)	(18.298)	(119.343)	(1.719)	(139.612)
Na dan 31. prosinca 2021.	155.942	4.850.921	9.412.914	990.507	15.410.284
Povećanja	-	1.088	15.198	556.027	572.313
Prijenosi s investicija u tijeku	-	104.684	368.808	(483.692)	(10.200)
Preknjiženje sa nematerijalne imovine	-	95	(180)	-	(85)
Prijenos između društava	195	-	-	-	195
Višak	-	-	28	-	28
Prodaja i rashod	-	(6.852)	(107.349)	(2.765)	(116.966)
Na dan 31. prosinca 2022.	156.137	4.949.936	9.689.419	1.060.077	15.855.569
AKUMULIRANA AMORTIZACIJA					
Na dan 1. siječnja 2021.	-	3.056.984	5.453.591	-	8.510.575
Amortizacija za godinu	-	88.173	268.977	-	357.150
Preknjiženje	-	1	386	-	387
Prodaja i rashod	-	(16.468)	(114.228)	-	(130.696)
Na dan 31. prosinca 2021.	-	3.128.690	5.608.726	-	8.737.416
Amortizacija za godinu	-	87.328	278.615	-	365.943
Preknjiženje	-	18	(24)	-	(6)
Višak	-	-	17	-	17
Prodaja i rashod	-	(6.001)	(102.944)	-	(108.945)
Na dan 31. prosinca 2022.	-	3.210.035	5.784.390	-	8.994.425
NETO KNJIGOVODSTVENA VRIJEDNOST					
Na dan 31. prosinca 2021.	155.942	1.722.231	3.804.188	990.507	6.672.868
Na dan 31. prosinca 2022.	156.137	1.739.901	3.905.029	1.060.077	6.861.144

17. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA (nastavak)

Investicije u tijeku uglavnom se odnose na ulaganja pri izgradnji nekretnina, postrojenja i opreme. Najznačajnije investicije u tijeku obuhvaćaju izgradnju rasklopnog postrojenja EL-TO u iznosu od 73.786 tisuća kuna (2021. godine u iznosu od 73.707 tisuća kuna), rekonstrukcija TS 110/20(10) kV Sućidar u iznosu od 83.701 tisuće kuna (2021. godine u iznosu od 75.571 tisuća kuna), rekonstrukcija TS 110/10(20) kV Split 3 u iznosu 42.080 tisuća kuna (2021: 39.239 tisuća kuna), rekonstrukcija TS Rakitje 60.935 tisuće kuna (2021.: 30.406 tisuće kuna), rekonstrukcija TS Zamošće u iznosu 16.378 tisuće kuna (2021: 16.171 tisuća kuna), rekonstrukcija TS Meterize u iznosu 38.692 tisuće kuna (2021.: 23.168 tisuće kuna), TS Stenjevec 37.638 tisuća kuna (2021.: 11.132 tisuće kuna), izgradnja 2x110 kV Bilice -Trogir 55.805 tisuća kuna (2021.: 16.573 tisuće kuna), polaganje podmorskog 110 kV kabela kopno – Brač 61.862 tisuće kuna (2021.: 20.463 tisuće kuna). Ugovorne obveze vezane uz investicije u tijeku na dan izvještavanja iznose 828.067 tisuća kuna (2021.: 556.310 tisuća kuna), a predviđeni vremenski plan realizacije je usklađen rokovima izgradnje.

Tijekom 2022. godine u upotrebu su stavljene, između ostalih, sljedeće značajnije investicije: TS Osijek 2 u iznosu 42.794 tisuće kuna, DV 220 kV Zakučac – Konjsko u iznosu 27.999 tisuće kuna, podmorski 110 kV kabel Kopno - Krk u iznosu 22.014 tisuće kuna, TS Konjsko – SINCRO.GRID u iznosu 108.800 tisuća kuna, KB 110 kV TS Savica – TS Cvjetno naselje u iznosu 15.380 tisuća kuna .

Tijekom 2022. godine društvo je kapitaliziralo dio troškova posudbe u ukupnom iznosu 2.306 tisuća kuna (2021: 2.765 tisuće kuna). Stopa kapitalizacije korištena pri određivanju troškova posudbi prihvatljivih za kapitalizaciju iznosi 1,261% (2021: 1,71%). Tijekom 2022. godine društvo je kapitaliziralo dio troškova rada u ukupnom iznosu 2.763 tisuće kuna (2021.: 5.065 tisuće kuna).

Vlasništvo nad zemljištem i zgradama

Društvo je u postupku stjecanja dokumentacije o vlasništvu određenih nekretnina. Ograničenja vezano uz vlasništva nad zemljištem i zgradama odnose se na nekretnine koje nisu službeno registrirane kao vlasništvo Društva. Radi zaštite svojih interesa Društvo vodi nekoliko sudskih i/ili upravnih postupaka koji se prvenstveno odnose na zemljišta koja su dijelom uknjižena na Društvo i dijelom su na tim zemljištima izgrađeni objekti trafostanica i drugi objekti u funkciji Društva. Ne očekuje se da će ishod tih postupaka imati značajan utjecaj na financijski položaj ili rezultat Društva.

Hrvatski operator prijenosnog sustava d.d., Zagreb

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2022.

18. IMOVINA S PRAVOM UPOTREBE

<i>(u tisućama kuna)</i>	Poslovni prostor	Oprema	Ukupno
NABAVNA VRIJEDNOST			
Na dan 1. siječnja 2021. godine	5.871	1.324	7.195
Povećanje	-	-	-
Na dan 31. prosinca 2021. godine	5.871	1.324	7.195
Povećanje	6.166	-	6.166
Otuđenje	(2.886)	-	(2.886)
Na dan 31. prosinca 2022. godine	9.151	1.324	10.475
AKUMULIRANA AMORTIZACIJA			
Na dan 1. siječnja 2021. godine	2.610	110	2.720
Amortizacija za godinu	1.455	441	1.896
Na dan 31. prosinca 2021. godine	4.065	551	4.616
Amortizacija za godinu	1.743	442	2.185
Otuđenje	(2.886)	-	(2.886)
Na dan 31. prosinca 2022. godine	2.922	993	3.915
NETO KNJIGOVODSTVENA VRIJEDNOST			
Na dan 31. prosinca 2021. godine	1.806	773	2.579
Na dan 31. prosinca 2022. godine	6.229	331	6.560

Ukupni novčani odljev za otplatu glavnice po najmovima u 2022. godini iznosio je 2.056 tisuće kuna (2021. : 1.933 tisuća kuna).

19. PREDUJMOVI ZA NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMU

<i>(u tisućama kuna)</i>	
Na dan 1. siječnja 2021. godine	19.004
Novi predujmovi	21.527
Iskorišteno u tekućoj godini	(27.213)
Stanje 31. prosinca 2021. godine	13.318
Novi predujmovi	58.978
Iskorišteno u tekućoj godini	(15.462)
Stanje 31. prosinca 2022. godine	56.834

Hrvatski operator prijenosnog sustava d.d., Zagreb

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2022.

20. ULAGANJE U NEKRETNINE

<i>(u tisućama kuna)</i>	31. prosinca 2022.	31. prosinca 2021.
Fer vrijednost na početku godine	4.542	4.542
Neto promjena vrijednosti temeljem usklađenja fer vrijednosti	745	-
Stanje na kraju godine po fer vrijednosti	5.287	4.542

Ulaganja u nekretnine odnose se na neposlovnu imovinu (poslovni prostori, stanovi i garaže) u vlasništvu Društva iznajmljenu na neodređeno vrijeme zaposlenicima Društva i trećim osobama.

Ulaganje u nekretnine vodi se po fer vrijednosti određenoj temeljem procjene neovisnog, stručnog procjenitelja temeljeno na usporednoj metodi s tržišnim cijenama za slične nekretnine – 2. razina.

Društvo generira prihode od najma nekretnina klasificiranih kao ulaganja u nekretnine u iznosu od 16 tisuća kuna (2021.: 16 tisuća kuna). Društvo je zabilježilo direktne operativne troškove (uključujući pričuvu) u iznosu od 26 tisuća kuna (2021.:26 tisuća kuna).

Društvo redovito testira ulaganja u nekretnine na umanjenje vrijednosti, analizirajući cijenu usporedivih nekretnina. Na dan izvještavanja, korištena je procjena sudskog vještaka.

Hrvatski operator prijenosnog sustava d.d., Zagreb

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2022.

21. ULAGANJE U POVEZANA DRUŠTVA

(u tisućama kuna)	Država	31. prosinca 2022.		31. prosinca 2021.	
		% vlasništva	Neto knjig. vrijednost	% vlasništva	Neto knjig. vrijednost
Hrvatska burza električne energije d.o.o., Zagreb	Hrvatska	50,0%	8.000	50,0%	8.000
Umanjenje vrijednosti			(3.250)		(3.000)
			4.750		5.000

Društvo vodi ulaganja u povezana društva po trošku stjecanja umanjeno za eventualna umanjivanja vrijednosti.

Tijekom 2018. godine Društvo je izvršilo dokapitalizaciju društva Hrvatska burza električne energije d.o.o. u iznosu 2.000 tisuća kuna. Na dan 31. prosinca 2022. godine Društvo je temeljem interne procjene umanjilo vrijednost ulaganja u društvo Hrvatska burza električne energije d.o.o. za 250 tisuća kuna, odnosno korigiran je prethodni ispravak vrijednosti za 250 tisuća kuna. (2021: uvećanje za 500 tisuća kuna) što je prikazano u bilješci 7 „Ostali poslovni prihodi izvan grupe“.

U usvojenim godišnjim financijskim izvještajima za 2021. godinu društvo Hrvatska burza električne energije d.o.o., Zagreb iskazalo je kapital i rezerve u ukupnom iznosu od 9.537 tisuća kuna te dobit poslovne godine u iznosu od 1.575 tisuće kuna.

Hrvatski operator prijenosnog sustava d.d., Zagreb

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2022.

22. FINANCIJSKA IMOVINA PO FER VRIJEDNOSTI KROZ OSTALU SVEOBUH VATNU DOBIT

(u tisućama kuna)	Država	31. prosinca 2022.		31. prosinca 2021.	
		% vlasništva	Neto knjig. vrijednost	% vlasništva	Neto knjig. vrijednost
HEP Telekomunikacije d.o.o.	Hrvatska	13,7%	47.394	13,7%	47.394
JAO S.A.	Luksemburg	4%	2.535	4%	2.578
TSCNET Services GmbH	Njemačka	7,14%	2.791	7,14%	2.728
SEE CAO	Crna Gora	12,5%	302	12,5%	306
			53.022		53.006

Tijekom 2013. godine Društvo je sklopilo Ugovor o osnivanju društva s ograničenom odgovornošću HEP Telekomunikacije d.o.o. s Hrvatskom elektroprivredom d.d. i HEP Operatorom distribucijskog sustava d.o.o. čime je postalo vlasnik udjela u društvu HEP Telekomunikacije d.o.o. u ukupnom iznosu 34.545 tisuće kuna, što čini 13,73% vlasništva. Osnivački ulog Društva u društvu HEP Telekomunikacije d.o.o. čine stvari koje uključuju imovinu optike i telekomunikacija. Tijekom 2020. godine društvo je s ostalim suvlasnicima sudjelovalo u povećanju temeljnog kapitala društva HEP Telekomunikacije d.o.o. te je povećalo svoj udjel za 12.849 tisuća kuna unosom stvari (imovina optike i telekomunikacija) u iznosu od 10.979 tisuća kuna i uplatom novca u iznosu od 1.870 tisuća kuna. Udjeli u vlasništvu ostali su nepromijenjeni. Društvo je tijekom 2022. godine uskladilo vrijednost udjela u društvima JAO S.A., TSCNET i SEE CAO kako bi ista odgovarala iznosima u EUR. Usklađenje u visini 16 tisuća kuna iskazano je u okviru ostalih poslovnih prihoda.

Skupštine društava CAO GmbH i CASC EU, dva regionalna ureda raspodjele za prekogranične prijenosne električne energije kapaciteta, odobrile su u 2015. godini ugovor o pripajanju za stvaranje ureda Zajedničke raspodjele (JAO). Navedenim pripajanjem došlo je do olakšavanja unutarnjeg tržišta električne energije u Europskoj uniji. JAO S.A. je zajednička tvrtka za pružanje usluga kojoj su vlasnici dvadeset operatora prijenosnog sustava (TSO) iz sedamnaest zemalja.

SEE CAO je zajednička tvrtka koja obavlja eksplicitnu dodjelu prekograničnih prijenosnih kapaciteta između svojih dioničara operatora prijenosnog sustava.

TSCNET kao regionalni koordinator za sigurnost pruža operatorima prijenosnih sustava uslugu prognoze o sigurnosnom statusu i protoku električne energije preko svojih prijenosnih mreža. Ove prognoze obuhvaćaju razdoblje od jedne godine unaprijed do unutar dnevne faze radnog dana.

Hrvatski operator prijenosnog sustava d.d., Zagreb

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2022.

23. POTRAŽIVANJE OD PRODAJE STANOVA

Dugotrajna potraživanja odnose se na stanove prodane na kredit zaposlenicima HEP d.d. u ranijim godinama u skladu s zakonima Republike Hrvatske. Navedena potraživanja prenesena su Društvu od strane Matice na dan 1. srpnja 2002. godine. Potraživanja od prodaje, koja imaju kamatnu stopu nižu od tržišne, otplaćuju se mjesečno u razdoblju od 20 do 35 godina. Uprava smatra da je fer vrijednost dugotrajnih potraživanja približna njihovoj neto knjigovodstvenoj vrijednosti budući da bi efekt diskontiranja bio nematerijalan imajući u vidu trenutne niske razine tržišnih kamatnih stopa za slične kreditne odnose. Potraživanja su osigurana hipotekom na kupljene stanove.

<i>(u tisućama kuna)</i>	31. prosinca 2022.	31. prosinca 2021.
Ukupna potraživanja od prodaje stanova	503	755
Tekuće dospjeće dugotrajnih potraživanja	(277)	(361)
Dugoročni dio	226	394

24. ZALIHE

<i>(u tisućama kuna)</i>	31. prosinca 2022.	31. prosinca 2021.
Zalihe elektromaterijala i ostalog materijala	7.935	8.351
Rezervni dijelovi	18.356	19.644
Građevinski materijal	379	445
Ostalo	67	67
Ispravak vrijednosti	(17.570)	(17.987)
	9.167	10.520

Kretanje vrijednosnog usklađenja zaliha bilo je kako slijedi:

<i>(u tisućama kuna)</i>	2022.	2021.
Na dan 1. siječnja	17.987	18.360
(Umanjenje) / uvećanje vrijednosnog usklađenja	(417)	(373)
Na dan 31. prosinca	17.570	17.987

Umanjenje ispravka vrijednosti zaliha za 417 tisuće kuna je iskazano u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti u bilješci 7 „Ostali poslovni prihodi izvan grupe“.

Hrvatski operator prijenosnog sustava d.d., Zagreb

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2022.

25. POTRAŽIVANJA OD KUPACA

<i>(u tisućama kuna)</i>	31. prosinca 2022.	31. prosinca 2021.
Potraživanja od kupaca	251.931	170.174
Umanjenje vrijednosti	(44.781)	(44.779)
Neto potraživanja od kupaca	207.150	125.395

Kretanje umanjena vrijednosti potraživanja od kupaca bilo je kako slijedi:

<i>(u tisućama kuna)</i>	2022.	2021.
Stanje 1. siječnja	44.779	4.235
Rezerviranja za očekivane gubitke	7	40.641
Ukidanje rezerviranja	(5)	(4)
Naplaćena ispravljena potraživanja	-	(93)
<i>Promjena na ispravku vrijednosti</i>	2	40.544
Stanje 31. prosinca	44.781	44.779

Uprava vjeruje da je fer vrijednost potraživanja na dan izvještavanja približna knjigovodstvenoj vrijednosti potraživanja od kupaca. Troškovi umanjena vrijednosti potraživanja od kupaca prikazani su u bilješki 12 „Ostali poslovni rashodi“, a prihodi od naplaćenih ispravljenih potraživanja u bilješki 7 „Ostali poslovni prihodi izvan grupe“.

Hrvatski operator prijenosnog sustava d.d., Zagreb

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2022.

25. POTRAŽIVANJA OD KUPACA (nastavak)

Starosna struktura dospjeća neispravljenih potraživanja od kupaca bila je kako slijedi:

<i>(u tisućama kuna)</i>	31. prosinca 2022.	31. prosinca 2021.
Nedospjelo	205.905	113.830
0 - 30 dana	1.059	11.453
31 – 60 dana	9	-
61 – 90 dana	-	-
91 – 180 dana	173	111
81 – 365 dana	4	-
Preko 365 dana	-	1
	207.150	125.395

Potraživanja od kupaca denominirana su u sljedećim valutama:

<i>(u tisućama kuna)</i>	31. prosinca 2022.	31. prosinca 2021.
Kuna (HRK)	7.426	58.234
Euro (EUR)	199.724	67.161
	207.150	125.395

26. OSTALA KRATKOTRAJNA IMOVINA

<i>(u tisućama kuna)</i>	31. prosinca 2022.	31. prosinca 2021.
Potraživanja za porez na dodanu vrijednost	27.392	33.656
Potraživanje za plaćene predujmove poreza na dobit	9.498	16.740
Unaprijed plaćeni troškovi i obračunati prihodi	4.986	6.839
Tekuće dospjeće dugotrajnih potraživanja (bilješka 23.)	277	361
Ostala potraživanja	2.481	2.510
	44.634	60.106

Unaprijed plaćeni troškovi odnose se na premije dopunskog zdravstvenog osiguranja i ostalih troškova u iznosu 1.667 tisuće kuna (2021.: 3.391 tisuća kuna).

Obračunati prihodi u 2022. godini odnose se na procijenjeni prihod od ITC mehanizma za razdoblje siječanj - lipanj 2022. godine u iznosu 3.319 tisuća kuna od strane Uprave Društva (2021.: 3.448 tisuća kuna).

Hrvatski operator prijenosnog sustava d.d., Zagreb

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2022.

27. DANI DEPOZITI

(u tisućama kuna)

	31. prosinca 2022.	31. prosinca 2021.
Dani depoziti – izvlaštenje	22.446	23.775
Dane garancije	171	65
	22.617	23.840

Dani depoziti za potrebe izvlaštenja

Društvo u određenim postupcima izvlaštenja prilikom izgradnje energetskih objekata ima obvezu položiti sredstva na depozite koji će biti razročeni po ispunjenju uvjeta iz Zakona o izvlaštenju. Depoziti su oročeni na rok oročenja od 3 mjeseca do godine dana, odnosno do ispunjenja navedenih uvjeta i nose kamatnu stopu u rasponu od 0,1% do 2,7%.

28. NOVAC I NOVČANI EKVIVALENTI

(u tisućama kuna)

	31. prosinca 2022.	31. prosinca 2021.
Žiro račun	178.229	69.766
Devizni račun	39.830	33.876
Dani depoziti s dospijećem do 90 dana	15.772	13.054
Stanje blagajne	7	40
	233.838	116.736

Novac u banci odnosi se na novčane račune u komercijalnim bankama koji nose prosječnu kamatnu stopu od 0,01% na deviznom računu te 0,2% na kunskom računu na godišnjoj razini.

Hrvatski operator prijenosnog sustava d.d., Zagreb

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2022.

29. KAPITAL I REZERVE

Upisani kapital

(u tisućama kuna)

	31. prosinca 2022.	31. prosinca 2021.
Osnivački kapital	4.948.627	4.948.627

Tijekom 2013. godine u skladu sa Zakonom o tržištu električne energije Hrvatska elektroprivreda d.d., Zagreb dokapitalizirao je Društvo unosom stvari i prava te je upisani kapital sa 20 tisuća kuna povećan za iznos od 3.366.901 tisuću kuna na iznos od 3.366.921 tisuću kuna. Registrirano je sedam poslovnih udjela.

Dana 18. ožujka 2019. godine Trgovački sud u Zagrebu donio je rješenje o povećanju temeljnog kapitala Društva unosom stvari od strane HEP-a d.d. za iznos od 19.432 tisuće kuna. Nakon povećanja temeljni kapital iznosi 4.948.627 tisuća kuna.

Skupština Društva je na sjednici od 25. svibnja 2021. godine donijela Odluku kojom je dobit 2020. godine u ukupnom iznosu 113.932 tisuće kuna raspoređena na način da je iznos od 54.830 tisuća kuna raspoređen u zadržanu dobit, a iznos od 59.102 tisuće kuna raspoređen za doznaku vlasniku. Tijekom 2021. godine Društvo je ukupan iznos od 59.102 tisuća kuna isplatilo vlasniku.

Skupština Društva je na sjednici od 8. lipnja 2022. godine donijela Odluku kojom je dobit 2021. godine u ukupnom iznosu 27.657 tisuća kuna raspoređena na način da je iznos od 1.383 tisuća kuna raspoređen u zakonske rezerve, a iznos od 26.274 tisuće kuna raspoređen na zadržanu dobit.

Rezerve

Rezerve iskazane u iznosu od 5.524 tisuće kuna nastale su prilikom pripajanja ovisnih društava u 2005. godini u iznosu od 40 tisuća kuna te unosom nekretnina od Hrvatske elektroprivrede d.d., Zagreb tijekom 2013. godine u iznosu od 5.483 tisuće kuna. Povećanjem temeljnog kapitala iz ožujka 2019. godine povećale su se u rezerve društva za iznos od 1 tisuće kuna na iznos od 5.524 tisuće kuna. Rasporedom dobiti 2021. godine formirane su zakonske rezerve u iznosu 1.383 tisuće kuna.

Predložena raspodjela dobiti

Uprava Društva će Skupštini predložiti raspodjelu gubitka za 2022. godinu u ukupnom iznosu 9.418 tisuća kuna na način da se isti prenese na teret zadržane dobiti. Konačnu Odluku o rasporedu gubitka 2022. godine donosi skupština Društva sukladno odredbama Statuta i Zakona o trgovačkim društvima.

Hrvatski operator prijenosnog sustava d.d., Zagreb

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2022.

30. DUGOROČNE OBVEZE ZA PODZAJAM I ZAJAM PREMA POVEZANIM DRUŠTVIMA

<i>(u tisućama kuna)</i>	31. prosinca 2022.	31. prosinca 2021.
Obveze prema HEP d.d. za podzajam i kredit	614.431	706.282
Transakcijski troškovi vezani uz reprogram podzajma	-	(711)
Ostale dugoročne obveze prema povezanim društvima	219	311
	614.650	705.882
Tekuće dospijeće dugoročnog duga	(92.835)	(520.062)
Dugoročni dio	521.815	185.820

Na dan 31. prosinca 2012. godine raskinut je ugovor o najmu nekretnine, postrojenja i opreme koja je sukladno Zakonu o tržištu električne energije nužna za obavljanje djelatnosti. Dio dospelih obveza po raskinutim ugovorima o najmu podmiren je dugoročnim kreditima temeljem ugovora o podzajmu sklopljenim s HEP d.d., Zagreb, a s osnove primljenih kredita Matice od komercijalnih banaka. Tijekom 2020. godine Društvo je s Maticom sklopilo ugovore o dugoročnim zajmovima na 141.780 tisuća kuna i 176.865 tisuća kuna u svrhu financiranja investicijskih projekata. Po ugovoru o dugoročnom zajmu na iznos od 176.865 tisuća kuna do kraja 2020. godine Društvu je uplaćeno 120.000 tisuća kuna dok je preostali iznos od 56.865 tisuća kuna uplaćen Društvu tijekom 2021. godine. Tijekom 2021. godine Društvo je s Maticom sklopilo ugovor o dugoročnom zajmu na 52.697 tisuća kuna u svrhu financiranja investicijskih projekata. Tijekom 2022. Društvo je s Maticom sklopilo ugovor o dugoročnom zajmu na 428.924 tisuća kuna u svrhu refinanciranja zajma koji je imao dospijeće u 2022. godini.

Dospijeća obveza za podzajam i zajam na datum izvještavanja su kako slijedi:

<i>(u tisućama kuna)</i>	31. prosinca 2022.	31. prosinca 2021.
Do 6 mjeseci	46.417	46.417
7 – 12 mjeseci	46.417	473.645
1 – 2 godine	57.390	92.836
2 - 5 godina	464.207	93.383
	614.431	706.281

Hrvatski operator prijenosnog sustava d.d., Zagreb

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2022.

30. DUGOROČNE OBVEZE ZA PODZAJAM I OBVEZE PREMA POVEZANIM DRUŠTVIMA (nastavak)

Dospijea ostalih dugoročnih obveza na datum izvještavanja su kako slijedi:

<i>(u tisućama kuna)</i>	31. prosinca 2022.	31. prosinca 2021.
Do 6 mjeseci	49	63
7 – 12 mjeseci	49	63
1 – 2 godine	98	126
2 - 5 godina	23	59
	219	311

Knjigovodstveni iznos posudbi približno odgovara njihovoj fer vrijednosti obzirom da većina posudbi ima varijabilnu kamatnu stopu ili fiksnu kamatnu stopu koja je bila približna trenutnoj tržišnoj kamatnoj stopi u trenutku ugovaranja. Fer vrijednost se izračunava koristeći diskontirane novčane tokove

Kreditni denominirani u stranoj valuti:

<i>(u tisućama kuna)</i>	31. prosinca 2022.	31. prosinca 2021.
Kune	185.509	278.656
EUR	428.922	427.226
	614.431	705.882

Kreditni u iznosu od 614.431 tisuća kuna nose fiksnu kamatnu stopu (2021.: 705.882 tisuće kuna). Prosječna ponderirana fiksna kamatna stopa na kredite iznosi 2,573% na godišnjoj razini (2021.: od 3,562% na godišnjoj razini).

Hrvatski operator prijenosnog sustava d.d., Zagreb

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2022.

31. REZERVIRANJA

<i>(u tisućama kuna)</i>	Jubilarnе nagrade	Naknade za umirovljenje	Rezervacije za sudske sporove	Ukupno
Na dan 31. prosinca 2021.:				
Dugoročni dio	3.568	65.770	49.392	118.730
Kratkoročni dio	447	664	-	1.111
	4.015	66.434	49.392	119.841
Na dan 31. prosinca 2022.:				
Dugoročni dio	2.984	59.990	15.103	78.077
Kratkoročni dio	504	1.670	-	2.174
	3.488	61.660	15.103	80.251

Kretanje u rezerviranjima bilo je kako slijedi:

<i>(u tisućama kuna)</i>	Jubilarnе nagrade	Naknade za umirovljenje	Rezervacije za sudske sporove	Ukupno
Na dan 1. siječnja 2021.				
Povećanje	391	8.339	1.012	9.742
Smanjenje	-	-	(1.003)	(1.003)
Isplate	(442)	(474)	-	(916)
	4.015	66.434	49.392	119.841
Na dan 31. prosinca 2021.				
Na dan 1. siječnja 2022.				
Povećanje	-	-	-	-
Smanjenje	(85)	(3.864)	(34.289)	(38.238)
Isplate	(442)	(910)	-	(1.352)
	3.488	61.660	15.103	80.251
Na dan 31. prosinca 2022.				

Hrvatski operator prijenosnog sustava d.d., Zagreb

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2022.

31. REZERVIRANJA (nastavak)

Jubilarne nagrade i naknade za umirovljenje

Sukladno kolektivnim ugovorima, Društvo ima obvezu isplaćivanja jubilarnih nagrada, naknada za umirovljenje i ostalih naknada svojim zaposlenicima. Prema navedenim ugovorima, ukoliko zaposlenici odlaze u redovnu mirovinu (bez poticajne otpremnine) isplaćuje im se redovna otpremnina u iznosu 1/8 bruto prosječne mjesečne plaće isplaćene zaposleniku za prethodna tri mjeseca prije prestanka ugovora o radu, a za svaku navršenu godinu neprekidnog trajanja radnog odnosa kod poslodavca. Drugih oblika primanja nakon odlaska u mirovinu nema.

Rezerviranje za naknade za umirovljenje i jubilarne nagrade temelji se na izračunu ovlaštenog aktuaru. Aktuarske procjene su izvedene na temelju sljedećih glavnih pretpostavki:

	Procjena	
	2022.	2021.
Stopa fluktuacije	2,40%	2,50%
Diskontna stopa	3,6%	1,1%
Pretpostavka rasta plaća	2%	2%
Prosječna očekivana dob odlaska u mirovinu (u godinama)	61	61

Sudski sporovi

Rezervacije za sudske sporove odnose se na sudske sporove podignute protiv Društva, a za koje je procijenjeno da je vjerojatno kako neće biti riješeni u korist Društva. Trošak rezerviranja iskazan je u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti u bilješci 12. „Ostalih rashoda poslovanja“. Najznačajniji sudski spor za koji je procijenjeno da nije vjerojatno rješenje u korist Društva odnose se na tužbu fizičke osobe za naknadu za izvlaštenu nekretninu pokrenutu kod Ureda državne uprave u Splitu za koju je izvršeno rezerviranje u iznosu 13.445 tisuća kuna za koji je Društvo izvršilo rezerviranje u 2010. godini.

Dana 24.1.2023. godine u sporu koji se vodio od strane tužitelja Autocesta Rijeka-Zagreb d.d. protiv društva i HEP-a d.d. donesena je drugostupanjska odluka Visokog trgovačkog suda RH kojom su prihvaćeni razlozi iz podnesene žalbe te je u odnosu na Društvo u cijelosti odbijen tužbeni zahtjev. Sukladno procjeni i navodima odvjetnika koji je zastupao Društvo u navedenom sporu, prema kojima se ova presuda smatra pravomoćnom u odnosu na Društvo, te bez obzira na moguće buduće radnje po sporu iskazanu veću vjerojatnost pozitivnog konačnog ishoda spora za Društvo, ukinuto je prije iskazano rezerviranje u ukupnom iznosu od 27.033 tisuće kuna u korist prihoda poslovanja.

Na temelju stručnog mišljenja pravnih savjetnika, Uprava predviđa da ishod svih sporova neće rezultirati značajnim gubicima iznad iznosa koji je rezerviran na dan 31. prosinca 2022. godine.

Hrvatski operator prijenosnog sustava d.d., Zagreb

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2022.

32. OSTALE DUGOROČNE OBVEZE

<i>(u tisućama kuna)</i>	31. prosinca 2022.	31. prosinca 2021.
Odgođeni prihod vezan za imovinu primljenu bez naknade temeljem MSFI 15 /i/	372.485	391.751
Obveze za dugoročni kredit prema ERSTE/ii/	69.507	-
Odgođeni prihod vezan za imovinu primljenu bez naknade do 30. lipnja 2009. godine /iii/	57.216	58.699
Odgođeni prihod za novčana sredstva primljena od fondova Europske unije /iv/	458.483	51.274
Obveze s osnova najma temeljem primjene MSFI 16	6.715	2.598
Obveze prema državi za prodaju stanova	336	499
Odgođeni prihod za novčana sredstva primljena od drugih	1.110	1.110
	965.852	505.931
Tekuće dospijeće ostalih dugoročnih obveza (vidi bilješku 34.)	(39.582)	(22.644)
	926.270	483.287

/i/ Primjenom MSFI 15 „Prihodi od ugovora s kupcima“ od 1. siječnja 2018. godine naknada za priključenje priznaje se kao iskazivanje odgođenog prihoda koji se priznaje kao prihod na sustavnoj i racionalnoj osnovi tijekom vijeka upotrebe imovine (vidi bilješku 7. Ostali poslovni prihodi izvan grupe). Prvom primjenom MSFI 15, Društvo je priznalo kumulativni učinak primjene MSFI 15 u početno stanje te evidentiralo odgođeni prihod s naslova sadašnje vrijednosti imovine financirane iz naknade za priključenje u periodu 1. srpnja 2009. godine do 31. prosinca 2017. u iznosu 316.450 tisuće kuna.

/ii/ Društvo je tijekom 2022. godine s ERSTE&STEIERMARKISCHE BANK d.d., Rijeka, sklopilo ugovor o kreditu na ukupan iznos 77.230 tisuća kuna za potrebe investicijskih ulaganja s fiksnom kamatnom stopom 0,40% godišnje za vrijeme cijelog trajanja kredita, dospijeće 2027. godina. Tijekom 2022. godine otplaćeno je 7.723 tisuće kuna sukladno otplatnom planu.

/iii/ Odgođeni prihodi odnose se na prihode po osnovi primitaka materijalne imovine bez naknade i dugotrajne materijalne imovine financirane iz naknade sredstava za priključenje na prijenosnu mrežu. Prihod od primitka ove imovine priznaje se istovremeno s amortizacijom materijalne imovine na koju se odnosi što vrijedi za ugovore o priključenju na mrežu sklopljenu s kupcima do 30. lipnja 2009. godine.

/iv/ Odgođeni prihod za novčana sredstva primljena iz fondova EU odnosi se na novčana sredstva primljena za sudjelovanje Društva u projektu SINCRO.GRID u iznosu 88.815 tisuća kuna, projektu ATTEST u iznosu 147 tisuća kuna, projektu FARCROSS u iznosu 531 tisuća kuna, projektu FLEXGRID u iznosu 146 tisuće kuna, projektu EPASSIS u iznosu 25 tisuća kuna, projektu E-CYBIS u iznosu 986 tisuća kuna, projektu CYBERSEAS u iznosu 251 tisuća kuna i projektu LIFE DANUBE FREE SKY u iznosu 165 tisuća kuna. Za potrebe provedbe projekta iz Nacionalnog plana oporavka i otpornosti (dalje NPOO) primljeno je 328.753 tisuće kuna.

32. OSTALE DUGOROČNE OBVEZE (nastavak)

Za potrebu provedbe projekata prijavljenih na financiranje iz Fonda solidarnosti Europske unije (FSEU) u sklopu obnove infrastrukture i opreme oštećenih potresom primljeno je 39.628 tisuća kuna dok su troškovi koji su nastali provedbom ovog projekta do 31.12.2022. iznosili 966 tisuća kuna. Primljeni poticaji će se u budućim periodima priznavati u prihode ovisno o troškovima nastalim provođenjem ovih projekata.

Obveze prema državi za prodaju stanova zaposlenicima u skladu s državnim programom koji je ukinut 1996. godine. Prema zakonskim propisima 65% prihoda od prodaje stanova zaposlenicima plaća se državi po primitku sredstava. Prema zakonu Društvo nema obvezu doznačiti sredstva prije nego što ih naplati od zaposlenika.

Društvo je od 1. siječnja 2019. primijenilo Međunarodni standard financijskog izvještavanja 16 Najmovi (MSFI 16) i iskazalo obvezu za najam koja je mjerena je po sadašnjoj vrijednosti preostalih otplata najma, diskontiranih korištenjem kamatne stope navedene u ugovoru o najmu odnosno inkrementalne stope zaduživanja Društva na dan 1. siječnja 2019. godine. Inkrementalna stopa zaduživanja Društva je stopa po kojoj sličan najam može biti ugovoren, od strane neovisnog najmodavca, po usporedivim odredbama i uvjetima.

<i>(u tisućama kuna)</i>	31. prosinca 2022.	31. prosinca 2021.
Obveze s osnova najma	6.715	2.598
Tekuće dospijeće	(2.106)	(1.324)
	4.609	1.274

Dospijeća obveza s osnova najma na datum izvještavanja je kako slijedi:

<i>(u tisućama kuna)</i>	31. prosinca 2022.	31. prosinca 2021.
do 3 mjeseca	554	474
3 do 12 mjeseci	1.552	850
1 do 2 godine	1.761	1.011
2 do 5 godina	2.848	263
Preko 5 godina	-	-
	6.715	2.598

Hrvatski operator prijenosnog sustava d.d., Zagreb

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2022.

32. OSTALE DUGOROČNE OBVEZE (nastavak)

Kretanje obveza po osnovi najma prikazano je kako slijedi:

<i>(u tisućama kuna)</i>	2022.	2021.
Stanje 1. siječnja	2.598	4.531
Troškovi kamata (bilješka 14)	(200)	(148)
Novi najam	6.174	-
Plaćanje najma	(2.056)	(1.785)
Tečajne razlike	199	-
Stanje na dan 31. prosinca	6.715	2.598

33. OBVEZE PREMA DOBAVLJAČIMA

<i>(u tisućama kuna)</i>	31. prosinca 2022.	31. prosinca 2021.
Dobavljači za osnovna sredstva	235.641	275.191
Dobavljači za obrtna sredstva	236.504	116.119
	472.145	391.310

Hrvatski operator prijenosnog sustava d.d., Zagreb

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2022.

34. OBVEZE PREMA BANKAMA

<i>(u tisućama kuna)</i>	31. prosinca 2022.	31. prosinca 2021.
Kratkoročne obveze za kredit /i/	50.089	50.365
Tekuće dospjeće dugoročne obveze za kredit (bilješka 32.) /ii/	15.446	-
Kratkoročne obveze za faktoring /iii/	68.093	49.487
	133.628	99.852

/i/ Društvo je krajem 2021. godine sklopilo Ugovor o kratkoročnom revolving kreditu sa Privrednom bankom Zagreb na ukupan iznos 6.700 tisuća eura u kunsjoj protuvrijednosti u svrhu financiranja obrtnih sredstava. Kamatna stopa iznosi tromjesečni EURIBOR uvećan za kamatnu maržu od 0,20%. Rok otplate je 28.12.2022. godine. Tijekom 2022. godine otplaćen je iznos od 52 tisuće eura u kunsjoj protuvrijednosti. Također je tijekom 2022. godine sklopljen Dodatka Ugovoru o kreditu kojim je rok otplate produžen na 30.9.2023. godine te kamata izmijenjena te sada iznosi tromjesečni EURIBOR uvećan za kamatnu maržu od 1,40%.

/ii/ Tekuće dospjeće dugoročne obveze za kredit odnosi se na iznos kredita koji dospijeva na naplatu u 2023. godini (bilješka 32.)

/iii/ Društvo je krajem 2021. godine sklopilo Sporazum o namirenju novčanih tražbina sa ERSTE&STEIERMARKISCHE BANK d.d., Rijeka, kojim se banka obvezala otkupljivati potraživanja koja ostale pravne osobe/dobavljači imaju prema Društvu. Temeljem navedenog sporazuma i pojedinačnih Ugovora o dobavljačkom faktoringu banka je u ime i za račun Društva platila potraživanja dobavljačima u ukupnom iznosu 49.487 tisuća kuna. Obveze Društva prema banci s naslova dobavljačkog faktoringa dospijevaju najkasnije u prosincu 2022. godine i siječnju 2023.godine, a ugovorna kamata iznosi 0,40% godišnje. Sve obveze prema banci s naslova ovog Sporazuma podmirene su u rokovima dospijeća.

Hrvatski operator prijenosnog sustava d.d., Zagreb

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2022.

35. OSTALE KRATKOROČNE OBVEZE

(u tisućama kuna)

	31. prosinca 2022.	31. prosinca 2021.
Obveze po primljenim predujmovima za priključenje na mrežu	69.101	49.197
Obveze po primljenim jamstvima	16.614	13.334
Neto plaće	10.729	10.708
Obveze za naknadu za neiskorištene dane godišnjeg odmora	10.351	9.629
Obveze za poreze, doprinose i druge pristojbe	4.758	3.857
Doprinosi iz plaća	3.216	3.230
Porezi iz plaća	1.432	1.436
Obveze za otpremnine i ostale obveze prema zaposlenima	1.735	873
Odgođeni prihodi za prekogranični prijenosni kapacitet	45.020	12.074
Odgođeni prihodi ostalo	621	873
Obračunati troškovi električne energije uravnoteženja (odstupanje)	37	141
Obračunati troškovi ITC mehanizma	2.830	2.188
Tekuće dospjeće ostalih dugoročnih obveza (vidi bilješku 32.)	24.137	22.644
Ostale kratkoročne obveze	2.791	1.769
	193.372	131.953

Odgođeni prihodi za prekogranični prijenosni kapacitet odnose se na prijenosni kapacitet dodijeljen na godišnjim i mjesečnim dražbama održanim u prosincu 2022. godine, a koji će biti korišten u siječnju i veljači 2023. godine.

36. ODNOSI S POVEZANIM DRUŠTVIMA

Stranka je povezana sa subjektom kada direktno ili indirektno kroz jednog ili više posrednika kontrolira, kontrolirana je od ili je pod zajedničkom kontrolom subjekta, ima udio u subjektu koji mu daje značajan utjecaj nad tim subjektom i ima zajedničku kontrolu nad subjektom.

Osnivač Društva i jedini vlasnik je Hrvatska elektroprivreda d.d. ("Matica" ili "HEP d.d."), u vlasništvu Republike Hrvatske. Nastavno na navedeno Društvo u bilješkama prikazuje i značajnije transakcija sa društvima i/ili subjektima koja su u potpunom ili djelomičnom vlasništvu Države.

Društvo ima određene poslovne odnose sa ostalim društvima unutar HEP Grupe. Povezana društva navedena su u bilješki 1.

U 2022. i 2021. godini Društvo naknade Društva temelji na energetske podacima ostvarene prodaje kupcima, Metodologiji za određivanje tarifnih stavki za prijenos električne energije i Odluci o iznosu tarifnih stavki za prijenos električne energije koje donosi Hrvatska energetska regulatorna agencija (HERA). HERA je 13. prosinca 2021. godine donijela Odluku kojom su promijenjene tarifne stavke za prijenos električne energije u 2022. godini. Ista se primjenjuje od 1. travnja 2022. godine.

Troškovi nabave pomoćnih usluga u ukupnom iznosu 242.736 tisuća kuna (2021: 282.830 tisuća kuna) definirani su ugovorima o pomoćnim uslugama koje je HOPS sklopio s društvom HEP – Proizvodnja d.o.o., a sve u skladu s Metodologijom za određivanje cijena za pružanje pomoćnih usluga.

Od 1. siječnja 2017. godine Društvo ostvaruje prihode od pružanja usluge uravnoteženja i obračuna električne energije uravnoteženja prodajom električne energije Voditeljima bilančnih grupa (VBG) sukladno važećim Pravilima o uravnoteženju elektroenergetskog sustava, Metodologiji za određivanje cijena za obračun električne energije uravnoteženja, Ugovorima o odgovornosti za odstupanje sklopljenim s VBG, te u skladu sa setom ugovora o pomoćnim uslugama sustava sklopljenima s HEP Proizvodnjom d.o.o.

Hrvatski operator prijenosnog sustava d.d., Zagreb

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2022.

36. ODNOSI S POVEZANIM DRUŠTVIMA (nastavak)

Potraživanja i obveze te prihodi i rashodi s Maticom kao i s ostalim povezanim društvima navedeni su u tabeli u nastavku:

(u tisućama kuna)	2022.	2021.
Prihodi i rashodi		
Prihodi od prodaje		
Prihodi od prijenosa električne energije – HEP-ODS d.o.o., HEP Proizvodnja d.o.o. i EPK d.o.o.	1.390.548	1.327.597
Prihodi od prodaje el. energije uravnoteženja – voditelji bilančnih grupa unutar HEP grupe	494.066	137.625
Prihodi od prodaje el. energije uravnoteženja - HEP Proizvodnja d.o.o.	146.559	59.394
Prihodi od pružanja usluga HEP Telekomunikacijama d.o.o.	19.657	19.657
Ostali prihodi od prodaje povezana društva	6.899	4.545
	2.057.729	1.548.818
Ostali poslovni prihodi		
Ostali poslovni prihodi – povezana društva	-	-
Ukupno prihodi u Grupi	2.057.729	1.548.818
Rashodi		
Ostali troškovi		
- trošak telekomunikacijskih usluga – HEP Telekomunikacije d.o.o.	44.040	43.011
- ispravak vrijednosti potraživanja prema HEP-ODS-u	-	-
- ostali rashodi iz poslovanja povezana društva	9.983	5.936
	54.023	48.947
Troškovi gubitka na mreži prijenosa (bilješka 11)	28.733	50.136
Troškovi električne energije uravnoteženja (bilješka 11)		
- troškovi nabavke el. energije uravnoteženja – odstupanje – povezana društva voditelji bilančnih grupa unutar grupe	291.555	152.120
- troškovi nabavke el. energije uravnoteženja – HEP Proizvodnja	382.027	181.321
	673.582	333.441
Troškovi pomoćnih usluga sustava – HEP Proizvodnja d.o.o. (bilješka 11)	242.736	282.830
Financijski rashodi HEP d.d.	22.814	25.154

Hrvatski operator prijenosnog sustava d.d., Zagreb

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2022.

36. ODNOSI S POVEZANIM DRUŠTVIMA (nastavak)

(u tisućama kuna)

Potraživanja i obveze

Potraživanje od HEP d.d. i ostalih društava HEP Grupe

	31. prosinca 2022.	31. prosinca 2021.
- za naknadu prijenosa električne energije od HEP-ODS-a, HEP Proizvodnje d.o.o. i EPK d.o.o.	250.227	245.758
- za električnu energiju uravnoteženja od HEP Proizvodnje d.o.o.	11.993	21.462
- za električnu energiju uravnoteženja od voditelja bilančnih grupa unutar grupe (HEP d.d. i HEP ODS d.o.o.)	271.352	104.486
- za naknadu za priključenje od EPK d.o.o.	-	-
- za ostalo	4.104	2.710
	537.676	374.416

Obveze prema povezanim društvima

Kratkoročne obveze

- za dospjele obveze prema ugovoru o najmu – HEP d.d.	11.562	11.562
- za el. energiju uravnoteženja – od voditelja bilančnih grupa unutar grupe i HEP Proizvodnje d.o.o.	266.568	237.807
- za gubitke na mreži prijenosa – HEP d.d.	2.757	4.810
- za primljeni depoziti za osiguranje plaćanja – HEP d.d. i HEP-ODS d.o.o.	18.600	23.845
- za obračunatu kamatu po podzajmu – HEP d.d.	1.857	4.434
- primljeni predujam za priključenje od HEP-a d.d. i ostalih društava	76.888	70.462
- kratkoročni zajam prema HEP-u d.d.	80.000	-
- ostale kratkoročne obveze prema povezanim društvima	7.840	6.527
	466.072	359.447

Obveze prema HEP Proizvodnji d.o.o. za pomoćne usluge sustava

49.135

59.452

Obveze prema HEP Proizvodnji d.o.o. za priključenje na mrežu prijenosa – primljeni predujmovi

505

718

49.640

60.170

Ukupno obveze prema povezanim društvima

515.712

419.617

Dugoročne obveze

Obveze prema HEP d.d. za podzajam i zajam (bilješka 30)

614.432

705.570

Obveze prema HEP d.d. za prodane stanove (bilješka 30)

218

312

614.650

705.882

Tekuće dospjeće dugoročnih obveza (bilješka 30)

(92.835)

(520.062)

521.815

185.820

Tijekom godine koja završava 31. prosinca 2022. godine Društvo je kompenziralo dospjele obveze i kamate po podzajmovima prema povezanim društvima s potraživanjima prema povezanim društvima u iznosima 92.835 tisuća kuna koji se odnose na glavnici i 24.995 tisuća kuna koji se odnose na kamatu (2021.: 57.553 tisuće kuna i 24.901 tisuću kuna).

Hrvatski operator prijenosnog sustava d.d., Zagreb

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2022.

36. ODNOSI S POVEZANIM DRUŠTVIMA (nastavak)

(u tisućama kuna)	Rashodi		Prihodi od prodaje	
	2022.	2021.	2022.	2021.
<i>Društva koja su u većinskom vlasništvu Države</i>				
HŽ Infrastruktura d.o.o.	-	-	15.370	16.307
Zakonodavna, izvršna i druga tijela Republike Hrvatske	14	1.958	-	-
Hrvatske šume d.o.o.	2.614	861	-	-
Croatia osiguranje d.d.	-	358	-	-
Narodne novine d.d.	117	387	-	-
Hrvatska radio televizija	528	541	-	-
Zdravstvene ustanove i organizacije	188	185	162	113
Hrvatski Telekom d.d.	-	598	-	8
Sveučilišta i veleučilišta	236	32	-	-
Jadrolinija d.d.	88	98	-	-
Pravosudne ustanove	2	22	-	-
Ostali korisnici	245	71	-	-
HROTE d.o.o.	11.722	3.657	201.551	55.425
UKUPNO	15.754	8.768	217.083	71.853

(u tisućama kuna)	Potraživanja		Obveze	
	31. prosinca 2022.	31. prosinca 2021.	31. prosinca 2022.	31. prosinca 2021.
HŽ Infrastruktura d.o.o.	1.347	1.596	-	-
Petrokemija Kutina d.d.	-	407	-	-
INA-Industrija nafte d.d.	-	-	-	549
Hrvatski Telekom d.d.	-	-	-	259
Croatia osiguranje d.d.	-	-	-	33
HROTE d.o.o.	-	34.783	4.157	1.541
Jadrolinija d.d.	-	-	-	-
Narodne novine d.d.	-	-	19	27
Ostali korisnici	219	184	217	340
UKUPNO	1.566	36.970	4.393	2.749

37. NEPREDVIDIVI DOGAĐAJI I PREUZETE OBVEZE

Nepredvidive obveze su moguće obveze odnosno obveze za koje nije vjerojatno da će podmirenje obveza zahtijevati odljev resursa koji utjelovljuju ekonomske koristi ili se ne može dovoljno pouzdano procijeniti iznos obveze. Financijske obveze društva koje nisu uključene u Izvještaj od financijskom položaju, a koje je Društvo izdalo kao instrument osiguranja plaćanja obveza po kreditima i ostalim ugovornim obvezama na dan 31. prosinca 2022. godine iznose 1.253.556 tisuća kuna (31. prosinca 2021. godine u iznosu od 1.078.998 tisuća kuna).

Društvo je kao udjelničar u društvu Hrvatska burza električne energije d.o.o. spremno omogućiti sva sredstva koja su neophodna da bi društvo mogla nastaviti poslovati i izvršavati svoje obveze o dospijeću.

Obveze iz poslovanja

Društvo je na dan 31. prosinca 2022. godine imalo zaključene ugovore prema kojim su započele, a nisu završene, investicije u različite objekte i opremu. Vrijednost ugovorenih nezavršenih radova za najznačajnije projekte iznosila je 828.067 tisuća kuna (31. prosinca 2021.: 556.310 tisuća kuna).

Zaštita okoliša

Društvo kontinuirano prati i analizira utjecaj svojih poslovnih procesa na okoliš. Najvažniji pokazatelji takvih utjecaja su emisije onečišćujućih tvari u zrak te količina nastalog proizvodnog otpada o čemu Društvo pravodobno i objektivno izvještava mjerodavne institucije, jedinice lokalne samouprave i zainteresiranu javnost. Zaposlenici koji se bave poslovima zaštite prirode i okoliša dodatno se obučavaju na seminarima i radionicama, u okviru kojih se informiraju o obvezama i aktivnostima koje proizlaze iz odredbi zakonske regulative na području zaštite prirode i okoliša. Društvo ima sustav praćenja izdataka za zaštitu prirode i okoliša (RETZOK) kojim od 2004. godine prati sve izdatke u zaštitu prirode i okoliša.

Društvo analizira i priprema se na usklađivanje prema obvezama koje proizlaze iz zakonodavstva EU u pogledu strožih graničnih vrijednosti emisija onečišćujućih tvari i smanjenja emisija stakleničkih plinova, sheme trgovanja emisijskim jedinicama stakleničkih plinova, objedinjenih uvjeta zaštite okoliša (tzv. "okolišnih dozvola"), sustava ekološki značajnih područja i ekoloških koridora (Nacionalna ekološka mreža).

Hrvatski operator prijenosnog sustava d.d., Zagreb

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2022.

38. FINANCIJSKI INSTRUMENTI

Upravljanje rizikom kapitala

Odnos neto duga i kapitala (Gearing ratio)

Društvo upravlja kapitalom kako bi osiguralo da će biti u mogućnosti nastaviti s vremenski neograničenim poslovanjem dok u isto vrijeme uvećava povrat vlasnicima kroz optimizaciju odnosa duga i kapitala. Uprava prati strukturu kapitala na polugodišnjoj osnovi. Kao dio ovog praćenja, Uprava analizira trošak kapitala i rizike povezane sa svakom stavkom kapitala. Odnos neto duga i glavnice na izvještajni dan bio je kako slijedi:

<i>(u tisućama kuna)</i>	31. prosinca 2022.	31. prosinca 2021.
Dug po kreditima	(754.993)	(808.332)
Kratkotrajna financijska imovina	22.617	23.840
Novac i novčani ekvivalenti	233.838	116.736
Neto dug	(498.538)	(667.756)
Kapital	5.190.010	5.199.428
Udio duga u kapitalu	9,61%	12,84%

Hrvatski operator prijenosnog sustava d.d., Zagreb

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2022.

38. FINANCIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

Upravljanje rizikom kapitala (nastavak)

Dug je definiran kao obveza za dugoročne i kratkoročne obveze po podzajmu i ostale dugoročne obveze prema povezanim društvima. Glavnica uključuje sav kapital i sve rezerve.

Kategorije financijskih instrumenata

(u tisućama kuna)

	31. prosinca 2022.	31. prosinca 2021.
Financijska imovina		
Potraživanja s osnove prodaje stanova	503	755
Potraživanja od kupaca	207.150	125.395
Potraživanja od povezanih društava	537.676	374.416
Ostala kratkotrajna imovina	41.877	57.235
Kratkotrajna financijska imovina	22.617	23.840
Novac i novčani ekvivalenti	233.838	116.736
Ukupno zajmovi i potraživanja po amortiziranom trošku	1.043.661	698.377

(u tisućama kuna)

	31. prosinca 2022.	31. prosinca 2021.
Financijske obveze		
Obveze po kreditima	754.993	805.734
Ostale dugoročne obveze	1.446	1.609
Obveze prema dobavljačima	472.145	391.310
Obveze prema povezanim društvima	515.712	419.617
Ostale kratkoročne obveze	193.371	131.953
Ukupno financijske obveze po amortiziranom trošku	1.937.667	1.750.223

Fer vrijednost financijskih instrumenata

Fer vrijednosti financijske imovine i financijskih obveza se određuje kako slijedi:

- fer vrijednost ostale financijske imovine i ostalih financijskih obveza određuje se u skladu s modelima za određivanje cijena, a na temelju analize diskontiranih novčanih tokova koristeći cijene iz poznatih transakcija na tržištu i cijene koje se nude za slične instrumente

Financijski instrumenti koji se drže do dospelosti u normalnom poslovanju su knjiženi po trošku nabave ili neto iznosu smanjenom za otplaćeni dio.

Fer vrijednost je određena kao iznos po kojem se financijski instrument može prodati trgovanjem između dobrovoljnih poznatih stranaka po tržišnim uvjetima, osim u slučaju prodaje pod prisilom ili radi likvidacije.

38. FINANCIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

Fer vrijednost financijskih instrumenata (nastavak)

Fer vrijednost financijskog instrumenta je ona koja je objavljena na tržištu vrijednosnica ili dobivena metodom diskontiranog toka novca.

Uprava smatra da na dan 31. prosinca 2022. iskazani iznosi financijske imovine i obveza te ulaganja u nekretnine približno odgovaraju njihovoj tržišnoj vrijednosti.

Ciljevi upravljanja financijskim rizikom

Funkcija financija u okviru Društva pruža podršku poslovanju, koordinira pristup domaćem i međunarodnim tržištima novca i kapitala, nadgleda i upravlja financijskim rizikom koji se odnosi na poslovanje Društva kroz interne izvještaje o riziku kojima se analizira izloženost po stupnju i utjecaju rizika. Najvažniji rizici uključuju tržišne rizike (rizik promjene valutnog tečaja, rizik promjene kamatnih stopa i cijena), kreditni rizik i rizik od moguće nelikvidnosti. Najvažniji rizici, zajedno s metodama korištenim za upravljanje tim rizicima opisani su u nastavku.

Tržišni rizici

(i) Cjenovni rizik

Društvo je izloženo međunarodnom tržištu i u značajnom dijelu se financira putem kredita denominiranih u stranim valutama. Kao rezultat, Društvo je podložno utjecaju tečajnih razlika i promjene kamatnih stopa. Društvo je, zbog prodaje usluga s odgodom plaćanja, izloženo i riziku nenaplativosti potraživanja.

(ii) Valutni rizik

Društvo određene transakcije obavlja u stranoj valuti te je po tom pitanju izloženo rizicima promjene valutnih tečajeva. Knjigovodstvena vrijednost novčanih sredstava i obveza Društva denominiranih u stranoj valuti na dan izvještavanja je kako slijedi:

(u tisućama kuna)

	Obveze	
	31. prosinca 2022.	31. prosinca 2021.
Europska unija (EUR)	579.405	524.805

	Imovina	
	31. prosinca 2022.	31. prosinca 2021.
Europska unija (EUR)	239.560	123.810

Na dan 31. prosinca tečaj kune je bio kako slijedi:

	2022.	2021.
EUR	7,53450	7,517174

38. FINANCIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

Ciljevi upravljanja financijskim rizikom (nastavak)

Tržišni rizici (nastavak)

Analiza osjetljivosti na valutni rizik

Društvo je uglavnom bilo izloženo valutnom riziku promjene tečaja kune u odnosu na EUR. Obzirom kako je Republika Hrvatska s 1. siječnjem 2023. godine uvela EUR kao službenu valutu plaćanja te fiksirala tečaj kuna u EUR (1EUR = 7,53450 HRK) Izloženost promjeni tečaja stranih valuta više ne predstavlja rizik za Društvo. Izloženost promjeni tečaja prikazanih valuta najvećim dijelom bilo je povezano je sa stanjem primljenih kredita, stanjem dobavljača, potraživanjima od kupaca i depozitima iskazanim u eurima (EUR). Društvo se trenutno ne štiti od valutnog rizika vezanog uz ostale valute.

(iii) Upravljanje kamatnim rizikom

Zbog koristi kredite s fiksnim kamatnim stopama te je nije izloženo riziku promjene kamatnih stopa. Društvo je izloženo kamatnom riziku u onoj mjeri u kojoj je kamatnom riziku izložena Matica.

Analiza osjetljivosti na kamatni rizik

Analiza osjetljivosti u nastavku temeljena je na izloženosti riziku promjene kamatnih stopa na izvještajni dan. Za obveze vezane za promjenjivu kamatnu stopu analiza je izrađena uz pretpostavku da je iznos obveza iskazanih na izvještajni dan vrijedio tijekom cijele godine. Društvo se trenutno ne štiti od kamatnog rizika uvažavajući činjenicu kako su sve obveze ugovorene s fiksnom kamatnom stopom te budući da se procjena mogućeg učinka promjena kamatnih stopa ne smatra značajnom.

38. FINANCIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

Upravljanje kreditnim rizikom

Kreditni rizik odnosi se na rizik da druga strana neće ispuniti svoje ugovorne obveze što će rezultirati financijskim gubitkom Društva.

Društvo nema značajnu izloženost kreditnom riziku ni prema jednom kupcu izvan Grupe ili društvu kupaca koji imaju slične osobine. Društvo definira kupce da imaju slične osobine ako su povezane osobe. Najznačajniji kupac je povezano društvo HEP-ODS i čini više od 33% potraživanja na 31. prosinca 2022. godine.

Knjigovodstvena vrijednost financijske imovine prikazana u financijskim izvještajima, umanjena za gubitke po osnovi umanjenja vrijednosti, predstavlja maksimalnu izloženost Društva kreditnom riziku bez uzimanja u obzir vrijednosti prikupljenih kolaterala.

Upravljanje rizikom likvidnosti

Krajnja odgovornost za upravljanje rizikom likvidnosti leži na Upravi Društva koja je izgradila odgovarajući okvir za upravljanje rizikom likvidnosti kojim će se upravljati kratkotrajnim, srednjoročnim i dugotrajnim potrebama za upravljanje likvidnošću Društva. Društvo upravlja ovim rizikom održavanjem adekvatnih rezervi, ostalim izvorima financiranja te time što konstantno nadgleda prognoziranu i stvarnu novčanu tijekove i uspoređuje profile dospjeća financijske imovine i obveza.

Hrvatski operator prijenosnog sustava d.d., Zagreb

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2022.

38. FINANCIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

Analiza rizika likvidnosti

Tablice u nastavku prikazuju ugovorna dospijeca financijskih obveza i financijske imovine iskazane u izvještaju o financijskom položaju na kraju izvještajnog razdoblja. Tablice su izrađene na temelju nediskontiranih novčanih tokova do dospijeca te uključuju novčane tokove po glavnici i kamatama.

Na dan 31. prosinca 2022.	Neto knjig. vrijednost	Ugovoreni novčani tokovi	do godinu dana	1 - 2 godine	2 - 5 godina	preko 5 godina
			(u tisućama kuna)			
<i>Obveze koje ne nose kamatu:</i>						
Obveze za prodane stanove	336	336	96	101	-	-
Ostale dugoročne obveze	1.110	1.110	-	1.110	-	-
Obveze prema dobavljačima	472.145	472.145	472.145	-	-	-
Obveze prema povezanim društvima	515.712	515.712	515.712	-	-	-
Ostale kratkoročne obveze	193.371	193.371	193.371	-	-	-
	1.182.674	1.182.674	1.181.324	1.211	-	-
<i>Kamatonosne obveze:</i>						
Obveze po kreditima	882.121	962.058	326.060	98.500	537.497	-
Obveze po najmovima	6.715	6.715	2.106	1.761	2.848	-
	888.836	968.773	328.166	100.261	540.345	-
Ukupno	2.071.510	2.151.447	1.509.490	101.472	540.345	-
			(u tisućama kuna)			
			(u tisućama kuna)			
<i>Obveze koje ne nose kamatu:</i>						
Obveze za prodane stanove	499	499	235	264	-	-
Ostale dugoročne obveze	1.110	1.110	-	1.110	-	-
Obveze prema dobavljačima	391.310	391.310	391.310	-	-	-
Obveze prema povezanim društvima	419.617	419.617	419.617	-	-	-
Ostale kratkoročne obveze	131.953	131.953	131.953	-	-	-
	944.489	944.489	943.115	1.374	-	-
<i>Kamatonosne obveze:</i>						
Obveze po kreditima	805.734	835.347	645.076	96.032	94.239	-
Obveze po najmovima	2.598	2.707	1.380	1.053	274	-
	808.332	838.054	646.456	97.085	94.513	-
Ukupno	1.752.821	1.782.543	1.589.571	98.459	94.513	-

Hrvatski operator prijenosnog sustava d.d., Zagreb

Bilješke uz financijske izvještaje (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2022.

38. FINANCIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

Analiza rizika likvidnosti (nastavak)

Na dan 31. prosinca 2022.	Neto knjig. vrijednost	Ugovoreni novčani tokovi	do godinu dana	1 - 2 godine	2 - 5 godina	preko 5 godina
<i>(u tisućama kuna)</i>						
<i>Imovina koja ne nosi kamatu:</i>						
Dugotrajna potraživanja	503	503	277	226	-	-
Potraživanja od kupaca	207.150	207.150	207.150	-	-	-
Potraživanja od povezanih društava	537.676	537.676	537.676	-	-	-
Ostala kratkotrajna imovina	41.877	41.877	41.877	-	-	-
Kratkotrajna financijska imovina	172	172	172	-	-	-
	787.378	787.378	787.152	226	-	-
<i>Kamatonosna imovina:</i>						
Kratkotrajna financijska imovina	22.445	22.468	22.670	-	-	-
Novac i novčani ekvivalenti	233.838	234.072	234.072	-	-	-
	256.283	256.540	256.742	-	-	-
Ukupno	1.043.661	1.043.918	1.043.894	226	-	-

Na dan 31. prosinca 2021.	Neto knjig. vrijednost	Ugovoreni novčani tokovi	do godinu dana	1 - 2 godine	2 - 5 godina	preko 5 godina
<i>(u tisućama kuna)</i>						
<i>Imovina koja ne nosi kamatu:</i>						
Dugotrajna potraživanja	755	755	361	361	33	-
Potraživanja od kupaca	125.395	125.395	125.395	-	-	-
Potraživanja od povezanih društava	374.416	374.416	374.416	-	-	-
Kratkotrajna financijska imovina	57.235	57.235	57.235	-	-	-
Ostala kratkotrajna imovina	65	65	65	-	-	-
	557.866	557.866	557.472	361	33	-
<i>Kamatonosna imovina:</i>						
Kratkotrajna financijska imovina	23.775	24.013	24.013	-	-	-
Novac i novčani ekvivalenti	116.736	116.748	116.748	-	-	-
	140.511	140.761	140.761	-	-	-
Ukupno	698.377	698.627	698.233	361	33	-

39. DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANCE

Rast cijena električne energije na tržištima EU započeo je od trećeg tromjesečja 2021. godine, prije Ruske agresije na Ukrajinu. Električnu energiju za pokrivanje gubitaka u mreži prijenosa Društvo nabavlja određenim dijelom na tržištu, Hrvatskoj burzi električne energije, a dijelom dugoročnim ugovorima. Cijene koje Društvo plaća za kupnju električne energije za pokriće gubitaka su na povijesno visokim razinama, značajno više od planskih vrijednosti. Ruska agresija na Ukrajinu i sankcije uvedene prema Rusiji, iako nisu jedini faktori nestabilnosti tržišta, utječu na zadržavanje visokih cijena električne energije na tržištu EU. Kako nije moguće predvidjeti trajanje i tijek aktualnih događaja, Društvo s ciljem umanjivanja utjecaja događaja na poslovanje učestalim revidiranjem poslovnih planova prilagođava svoje aktivnosti aktualnom stanju i prognozama.

Nemoguće je prognozirati trajanje energetske krize, ali je evidentno, iako su se trenutne cijene električne energije na tržištima stabilizirale na razini koja je i dalje viša od cijena prije energetske krize, da će razdoblje visokih cijena potrajati kroz neko dulje vrijeme, što će utjecati na daljnje povećanje troškova za koje Društvo neće biti u mogućnosti osigurati dostatna sredstava za ispunjavanje svojih obveza u skladu s člankom 86. stavkom 1. Zakona o tržištu električne energije, a bez promjene visine tarifnih stavki za prijenos električne energije, odnosno eventualnog uvođenja drugih mjera koje bi bilo moguće privremeno aktivirati u cilju zaštite općeg interesa društva, krajnjih kupaca i gospodarstva u cjelini. U ožujku 2023. godine Vlada Republike Hrvatske donijela je Uredbu o otklanjanju poremećaja na domaćem tržištu energije kojom je određena cijena radne energije za potrebe pokrivanja gubitaka električne energije operatora prijenosnog sustava, te temeljem koje se očekuje stabilizacija troškova nabave električne energije za Društvo u 2023. godini.

Ostalih događaja nakon datuma bilance/Izvještaja o financijskom položaju koji bi značajno utjecali na godišnje financijske izvještaje Društva za 2022. godinu, a koji bi slijedom toga trebali biti objavljeni, nije bilo.

40. ODOBRENJE GODIŠNJIH FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA

Uprava je usvojila godišnje financijske izvještaje i odobrila njihovo izdavanje.

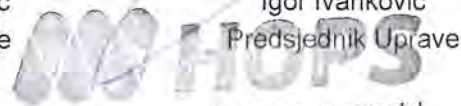
Potpisali u ime Društva na dan 3. svibnja 2023. godine

Darko Belić
Član Uprave

Dejan Liović
Član Uprave

Igor Ivanković
Predsjednik Uprave

Hrvatski operator prijenosnog sustava d.d.
Kupska 4, Zagreb 1